LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

RINKIMŲ ORGANIZATORIAUS KNYGA

RENGIANT IR VYKDANT
2014 m. gegužės 11 d.
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMUS
2014 m. gegužės 25 d.
RINKIMUS Į EUROPOS PARLAMENTĄ

2014

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

RINKIMŲ ORGANIZATORIAUS KNYGA

RENGIANT IR VYKDANT
2014 m. gegužės 11 d.
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMUS
2014 m. gegužės 25 d.
RINKIMUS Į EUROPOS PARLAMENTĄ

2014

UDK 342.8(474.5)
Ri-106

Rinkimų organizatoriaus knyga rengiant ir vykdant 2014 m. gegužės 11 d. Lietuvos Respublikos prezidento rinkimus ir 2014 m. gegužės 25 d. rinkimus į Europos Parlamentą

ISBN 978-9955-769-14-9
© Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, 2014

TURINYS

1. ĮVADAS 7

2. RINKIMŲ GRAFIKAS 9

3. RINKIMŲ KOMISIJŲ DARBO ORGANIZAVIMAS 17
   - 3.1. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymo lentelė 17
   - 3.2. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarkos aprašas 19
   - 3.3. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisija darbo organizuojant rinkėjų informavimo apie apylinkių ribas, komisijų būstines, darbo laiką ir balsavimo patalpas tvarkos aprašas 20
   - 3.4. Rinkimų komisijų narių, atstovų rinkimams ir rinkimų stebėtojų pažymėjimai 21
   - 3.5. Lėšų, skiriamų savivaldybių rinkimų komisijoms, planavimo, skyrimo, apskaitos ir atsiskaitymo tvarka 23
   - 3.6. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo tvarka 29
   - 3.7. Savivaldybių rinkimų komisijos posėdžio protokolo **pavyzdys** 31
   - 3.8. Savivaldybių rinkimų komisijos siunčiamo rašto **pavyzdys** 32
   - 3.9. Kompiuterinių programų naudojimas rinkimuose 33

4. RINKIMŲ STEBĖSENA, REKLAMA, AGITACIJA, RINKĖJŲ PAPIRKIMAS 37
   - 4.1. Politinės reklamos stebėsenos tvarkos aprašas 37
   - 4.2. Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašas 41
   - 4.3. Išorinės politinės reklamos skleidimo taisyklės 44
   - 4.4. Rekomendacijos dėl politinės reklamos 46
   - 4.5. Mažareikšmių daiktų, skirtų politinei partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti, deklaravimo tvarkos aprašas 51
     - 4.5.1. Deklaracija 54
   - 4.6. Rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašas 55
   - 4.7. Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų galimo papirkimo faktų tyrimas 58
     - 4.7.1. Savivaldybės rinkimų komisijos sudarytos tyrimo grupės išvada (Dėl galimo Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo pažeidimo) 60
     - 4.7.2. Savivaldybės rinkimų komisijos sudarytos tyrimo grupės išvada (Dėl galimo rinkimų į Europos parlamentą įstatymo pažeidimo) 62
     - 4.7.3. Informacijos apie galimą rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimą registracijos kortelė 64

5. RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR RINKĖJO KORTELĖ 65
   - 5.1. Darbo su rinkėjų sąrašais grafikas 65
   - 5.2. Rinkėjų sąrašų sudarymo, tikslinimo ir naudojimo rinkimuose atmintinė 66

5.3. Apylinkų, kuriose gali balsuoti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą įtraukti rinkėjai, sąrašas 69
5.4. Rinkėjo kortelės įteikimo tvarkos aprašas 70
5.4.1. Rinkėjo kortelės **pavyzdys** 72
5.4.2. Nevardinio kvietimo atvykti balsuoti **pavyzdys** 74

6. BALSAVIMAS IŠ ANKSTO, NAMUOSE 75
6.1 BALSAVIMAS IŠ ANKSTO 75
6.1.1. Balsavimo iš anksto organizavimo ir vykdymo rekomendacijos 75
6.1.2. Išankstinio balsavimo **vaizdinė medžiaga** 77
6.1.3. Balsavimo iš anksto sustabdymo tvarkos aprašas 81
6.1.4. **Formos**, naudojamos vykdant balsavimą iš anksto 82
6.1.4.1. Rinkėjų, balsavusių iš anksto (savivaldybėje) apskaita – **P8(A)** 82
6.1.4.2. Užpildytų išorinių balsavimo vokų apskaita – **P9(A)** 83
6.1.4.3. Savivaldybės rinkimų komisijos priėmimo-perdavimo aktas – **P4(A)** 84
6.2 BALSAVIMAS NAMUOSE 85
6.2.1. Balsavimo namuose organizavimo ir vykdymo rekomendacijos 85
6.2.2. **Formos**, naudojamos vykdant balsavimą namuose 88
6.2.2.1. Rinkėjo prašymas balsuoti namuose – **P6** 88
6.2.2.2.Rinkėjų, balsuojančių namuose, sąrašas – **P1** 89
6.2.2.3. Rinkėjų, kurių prašymai balsuoti namuose netenkinami, sąrašas – **P1a** 91
6.2.2.4. Rinkėjų, balsuojančių namuose, laikinai apsistojusių rinkimų teritorijai priskirtu adresu ir neįrašytų į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, sąrašas – **P1b** 92
6.2.2.5. Komisijos narių vykimo pas rinkėjus, balsuojančius namuose, grafikas – **P7** 93
6.2.2.6. Rinkėjų, balsavusių namuose, skaičius – **P8(N)** 94
6.2.2.7.Rinkimų dokumentų perdavimo aktas – **P4a** 95
6. 3. Savivaldybės specialių paštų sąrašo **forma – P2** 96

7. PASIRENGIMAS RINKIMŲ DIENAI, BALSŲ SKAIČIAVIMAS 97
7.1. Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašas 97
7.2. Balsavimo patalpos perdavimo saugoti policijai akto **forma** 100
7.3. Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių ir kitų rinkimų dokumentų pateikimo savivaldybių rinkimų komisijai tvarkos aprašas 101
7.3.1. Suskaičiuotų biuletenių skirtukas 105
7.3.2. Respublikos Prezidento apylinkės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolas – **F1p** 106
7.3.3. Respublikos Prezidento savivaldybės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolas–**F2p** 109
7.3.4. Rinkimų į Europos Parlamentą apylinkės rinkimų komisjos balsų skaičiavimo protokolas – **F1eur** 111
7.3.5 Rinkimų į Europos Parlamentą apylinkės rinkimų komisjos balsų skaičiavimo protokolas (II dallies bendrasis skyrius) – **F2eur** 114

7.3.6. Rinkimų į Europos Parlamentą apylinkės rinkimų komisjos balsų skaičiavimo protokolas (II dalies skyrius) – **F3eur** 116
7.3.7. Kandidatų sąrašo pirmumo balsų skaičiavimo lapas – **F4eur** 117
7.3.8. Rinkimų į Europos Parlamentą savivaldybės rinkimų komisjos balsų skaičiavimo protokolas – **F5eur** 118
7.3.9. Rinkimų į Europos Parlamentą savivaldybės rinkimų komisjos balsų skaičiavimo protokolo skyrius – **F6eur** 120
7.4. Pirmumo balsų perskaičiavimo tvarkos aprašas 121
7.4.1. Balsų perskaičiavimo pagal savivaldybes lentelė 122
7.4.2. Rinkimų į Europos Parlamentą apylinkės balsų perskaičiavimo protokolo II dalies skyrius – **F3eurP** 124
7.4.3. Balsų perskaičiavimo suvestinė 125

8. KITA INFORMACIJA 126
8.1. Rinkimų apylinkės dokumentų pateikimas savivaldybės rinkimų komisijai **(vaizdinė medžiaga)** 126
8.2. Savivaldybės rinkimų komisijai maiše Nr. 1 pateikiamų dokumentų aprašas 127
8.3. Savivaldybės rinkimų komisijai maiše Nr. 2 pateikiamų dokumentų aprašas 128
8.4. Rinkimų biuletenių perdavimo Vyriausiajai rinkimų komisijai aktas 129
8.5. Apylinkės rinkimų komisijos narių svarbiausi atliekami darbai 130
8.6. Administracinių teisės pažeidimų protokolo **forma** 133
8.7. Informacija apie Vyriausiąją rinkimų komisiją 134
8.8. Vyriausiosios rinkimų komisijos narių kuruojamos savivaldybės 136

1. ĮVADAS

2014 m. gegužės 11 d. – Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimai, 2014 m. gegužės 25 d. – Lietuvos Respublikos rinkimai į Europos Parlamentą. Rinkimai organizuojami ir vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymu, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymu bei Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos priimtais šiuos įstatymus įgyvendinančiais sprendimais.

Šis leidinys skiriamas rinkimų komisijų nariams, rinkimų stebėtojams, kandidatams, jų atstovams ir tiems, kurie domisi rinkimais.

Leidinyje pateikiama rinkimų organizavimo ir vykdymo grafikas, rinkimų organizacinių priemonių vykdymo tvarkų aprašai, rinkimuose naudojamų dokumentų ir balsų skaičiavimo formos. Kiti dokumentai, taip pat šioje knygoje skelbiamų teisės aktų ar formų pakeitimai bus skelbiami Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje specialiose Prezidento rinkimams ir rinkimams į Europos Parlamentą organizuoti skirtose nuorodose.

Yra keletas naujovių, į kurias siūlome atkreipti dėmesį.

Rinkimų agitacija. Įstatyme numatytas rinkimų agitacijos draudimas ir balsavimo iš anksto, ir specialiajame pašte metu. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir pastate, kuriame balsuojama paštu specialiai balsavimui sudarytuose paštuose.

Išorinė politinė reklama. Vyriausioji rinkimų komisija yra patvirtinusi Išorinės politinės reklamos skleidimo taisykles. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijos prižiūri, kaip laikomasi šių taisyklių reikalavimų jų savivaldybės ar apylinkės teritorijoje.

Dovanos rinkėjams. Papirkimas. Rinkimų įstatymai draudžia tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus. Rinkėjų papirkimu, kaip ir anksčiau, nelaikomas spausdintos medžiagos (politinės partijos, rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato arba asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų) gaminimas arba neatlygintinas platinimas. Nauja yra tai, kad rinkėjų papirkimu taip pat nelaikoma mažareikšmių daiktų (kurių kaina yra iki 5 litų), pažymėtų politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, simbolika, gaminimas arba neatlygintinas platinimas. Šie daiktai privalo būti deklaruoti VRK. Vyriausioji rinkimų komisija 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-24 patvirtino Mažareikšmių daiktų, skirtų politinei partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti, deklaravimo tvarkos aprašą. Jame numatyta, kokie daiktai, kur ir kada gali būti platinami. Mažareikšmių daiktų deklaracijos skelbiamos VRK interneto svetainėje.

Rinkimų komisijų darbas. Per šiuos rinkimus toliau bus plėtojamas Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenų bazės – ABRIS – naudojimas. Rinkimų komisijos šioje programoje žymės apie rinkėjo kortelių įteikimą rinkėjams, o jei rinkėjo kortelės nebus įteiktos, – nurodys kortelių neįteikimo priežastis, tvarkys pagal rinkėjų prašymus rinkėjų sąrašo pasikeitimus iki rinkimų dienos, žymės asmenis, pareiškusius norą balsuoti namuose, ir patį balsavimą. Rinkimų dieną apylinkių komisijos žymės visus atvykusius balsuoti rinkėjus ir, skaičiuodama balsus, sužymės pašto vokais gautus rinkėjų balsus. Įstatymai įtvirtina galimybę balsuoti rinkėjams, atvykusiems į kitą apylinkę, nei jie yra įrašyti rinkėjų sąrašuose. Dėl to komisijos turi pasikeisti elektroniniais pranešimais ir padaryti atitinkamus įrašus rinkėjų sąrašuose. Rinkimų komisijos, kaip ir per ankstesnius rinkimus, privalės naudotis kompiuterizavimo suteikiamomis galimybėmis pildyti darbo laiko apskaitos žiniaraščius, surašyti balsų skaičiavimo protokolų duomenis. Rinkimų komisijų darbo pradžioje svarbu, kad, komisijų nariams davus rašytinį pasižadėjimą, iš karto jų socialinio draudimo pažymėjimų numeriai būtų įrašyti į darbo laiko apskaitos elektroninius žiniaraščius ir deklaruota „Sodrai“ darbo pradžia rinkimų komisijoje. Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas numato pirmumo balsų perskaičiavimą savivaldybės rinkimų komisijoje burtais parinkus kandidatų sąrašus, kurių gauti pirmumo balsai bus perskaičiuoti po vieną ar kelis kartus taip pat burtais parinktose rinkimų apylinkėse. Kaip ir iki šiol, kompiuterinės programos suformuos mažiausiai tris perskaičiavimo variantus, vieną iš kurių burtais pasirinks rinkimų komisija.

Supaprastinus rinkėjo kortelių įteikimą, apylinkių rinkimų komisijų nariams išlieka būtinybė išsiaiškinti visus rinkėjus, turinčius teisę ir norinčius balsuoti namuose, tam, kad šie rinkėjai galėtų surašyti prašymus balsuoti namuose. Rinkėjo kortelė būtina tik balsuojant iš anksto, specialiuose paštuose ir namuose, todėl rinkimų komisijos privalo pasirūpinti, kad rinkėjo kortelės būtų spausdinamos savivaldybės pastate balsuojant iš anksto, kad rinkėjo korteles turėtų visi balsuojantys specialiuose paštuose ar namuose.

Vyriausioji rinkimų komisija patvirtino naują Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašą, kuriame nustatė balsavimo patalpų įrengimo reikalavimus. Apraše ypač atkreipiamas dėmesys į tai, kad pagal rinkėjų skaičių rinkimų apylinkėje nustatomas atitinkamas balsavimo patalpos plotas, balsavimo kabinų skaičius, kokybiškai rinkėjams aptarnauti reikalingas komisijos narių skaičius, taip pat į būtinybę balsavimo patalpą pritaikyti judėjimo negalią turintiems bei senyvo amžiaus rinkėjams.

Vyriausioji rinkimų komisija tikisi, kad šis leidinys bus naudingas rinkimų komisijų nariams rengiantis ir vykdant rinkimus, panaudojant įgytas žinias, užtikrinant tinkamą rinkimų procesą jų dalyviams, ypač rinkėjams ir kandidatams. Visas rinkimų dokumentų formas, pateikiamas šiame leidinyje, galima rasti Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje www.vrk.lt.

Pastabas ir pasiūlymus dėl šio leidinio prašome siųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai, adresu Gynėjų g. 8, Vilnius, arba elektroninio pašto adresu rinkim@vrk.lt.

2. 2014 M. LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ IR RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ

G R A F I K A S

Rinkimų data: Prezidento rinkimai 2014 m. gegužės 11 d. Rinkimai į Europos Parlamentą 2014 m. gegužės 25 d.

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo* straipsnis, dalis, Politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo straipsnis, dalis	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
1		PKFFK, 4	įsigaliojus Seimo nutarimui	nuo 2013 11 11	nuo 2013 11 25	Prasideda politinė kampanija. Baigiasi 100 dienų po rinkimų rezultatų paskelbimo.
2		REPĮ, 38.1	įsigaliojus Seimo nutarimui	*	nuo 2013 11 25	Prasideda Visuomeninių rinkėjų komitetų registravimas. Baigiasi prasidėjus pareiškinių dokumentų pateikimui.
3		PKFFK, 5	įsigaliojus Seimo nutarimui	nuo 2013 11 11	nuo 2013 11 25	Prasideda politinės kampanijos dalyvių registracija. Baigiasi prasidėjus pareiškinių dokumentų priėmimui.
4	PRĮ, 35.3	-	-80	**2014 02 20**	*	**Baigiasi politinės kampanijos dalyvių registravimas Respublikos Prezidento rinkimuose.**
5	PRĮ, 35.3		-80	**nuo 2014 02 20**	*	**Prasideda pretendentų būti kandidatais į Respublikos Prezidentus pareiškinių dokumentų priėmimas.** Dokumentus gali teikti tik užsiregistravę politinės kampanijos dalyviai. Pretendentams į kandidatus per 3 dienas po pareiškinių dokumentų pateikimo išduodami vardiniai parašų rinkimo lapai.
6		REPĮ, 39.5	-85	*	**2014 03 01**	**Baigiasi politinės kampanijos dalyvių registravimas rinkimuose į Europos Parlamentą.**
7		REPĮ, 39.5	-85	*	**nuo 2014 03 01**	**Prasideda kandidatų į Europos Parlamento narius pareiškinių dokumentų priėmimas.** Dokumentus gali teikti tik politinės kampanijos dalyviai. Politinėms partijoms, rinkėjų komitetams per 3 dienas po pareiškinių dokumentų pateikimo išduodami vardiniai parašų rinkimo lapai.
8	PRĮ, 13.1		-74		VRK prašo kandidatūras pateikti iki 2014 m. vasario 20 d.	Partijos, teisingumo ministras, Lietuvos teisininkų draugija, merai pateikia kandidatūras į savivaldybių rinkimų komisijas, pasiūlo šių komisijų pirmininkus.
9	PRĮ,13.1	-	-74	iki 2014 02 26	*	VRK sudaro Respublikos Prezidento rinkimų savivaldybių komisijas, skiria komisijų pirmininkus. Šioms komisijoms pavedama vykdyti rinkimus į Europos Parlamentą.
10		REPĮ, 44	-65	*	iki 2014 03 21	Kelios partijos rinkimuose į Eurpos Parlamentą gali sujungti savo kandidatų sąrašus.

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
11	PRĮ, 35.3	REPĮ, 39.5	-65	**iki 2014 03 07 17:00**	**iki 2014 03 21 17:00**	**Baigiamas pareiškinių dokumentų įteikimas VRK.**
12	PRĮ, 15.1		-65	2014 03 07	*	Savivaldybių rinkimų komisijos nustato kiekvienos rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių.
13	PRĮ, 17.5		-59	2014 03 13	*	Paskutinė diena duoti rašytinį pasižadėjimą savivaldybių rinkimų komisijų nariams.
14	PRĮ, 15.4	-	-48	iki 2014 03 24	*	Partijos pateikia savivaldybės rinkimų komisijai kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas sąrašą.
15	PRĮ, 15.5	-	-45	iki 2014 03 27	*	Savivaldybių rinkimų komisijos sudaro rinkimų apylinkių komisijas.
16	PRĮ, 13.4	-	-44	2014 03 28	*	Paskutinė diena (konkreti data priklauso nuo sutikimo tapti kandidatu datos) atsisakyti rinkimų komisijos nario pareigų norint tapti kandidatu.
17	PRĮ, 38.1	-	-45	2014 03 27	*	Paskutinė diena pretendentui į Respublikos Prezidentus pateikti VRK jos išduotus rinkėjų parašų rinkimo lapus.
18		REPĮ, 39.3	-45	*	2014 04 10	Paskutinė diena partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui pateikti VRK parašų rinkimo lapus.
19	PRĮ, 25		-39	iki 2014 04 02	*	VRK savivaldybės rinkėjų, turinčių teisę rinkti Respublikos Prezidentą ir Europos Parlamento narius, elektroninį sąrašą perduoda savivaldybės rinkimų komisijai.
20	-	REP, 27.1	-39	*	iki 2014 04 16	VRK pateikia papildomą informaciją dėl rinkėjų, turinčių teisę rinkti Europos Parlamento narius, pasirinkimo: ar jie pasirinko rinkti Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje keliamus kandidatus.
21	PRĮ, 17.5	-	-30	iki 2014 04 09	*	Paskutinė diena duoti rašytinį pasižadėjimą apylinkių rinkimų komisijų nariams.
22	PRĮ, 38.5	RERĮ, 46	-30	iki 2014 04 11	iki 2014 04 25	VRK paskelbia kandidatais į Respublikos Prezidentus įregistruotų asmenų sąrašą. VRK paskelbia rinkimuose į Europos Parlamentą dalyvaujančių partijų, jų koalicijų, visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų sąrašų pavadinimus ir sąrašuose įrašytus kandidatus; kandidatų sąrašams burtais suteiktus rinkimų numerius; kandidatų sąrašuose įrašytų kandidatų rinkimų numerius.
23	PRĮ, 26	-	-26	iki 2014 04 15	*	Savivaldybės rinkimų komisija rinkimų apylinkės (išankstinį atspausdintą) rinkėjų sąrašą perduoda apylinkės rinkimų komisijai. Sąraše įrašyti rinkėjai, turintys teisę rinkti Respublikos Prezidentą ir Europos Parlamento narius.
24	-	REPĮ, 29	-26	*	iki 2014 04 29	Savivaldybės rinkimų komisija apylinkės rinkimų komisijai perduoda papildomą informaciją dėl rinkėjų, turinčių teisę rinkti Europos Parlamento narius, pasirinkimo: ar jie pasirinko rinkti Lietuvoje, ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje keliamus kandidatus.

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
25	PRĮ, 27.1	REPĮ, 29.1	-25	iki 2014 04 16	iki 2014 04 16	Apylinkės rinkimų komisija, diplomatinė atstovybė sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su apylinkės rinkėjų sąrašu.
26		REPĮ, 52.6	-20	*	iki 2014 05 05	VRK išspausdina kandidatų sąrašus ir jų rinkimų programas.
27	PRĮ, 61.2, 62.2, 63.2	-	-15	iki 2014 04 26	*	Savivaldybės rinkimų komisija sudaro specialių paštų sąrašą.
28		REPĮ, 53.1	-10	*	iki 2014 05 15	Paskutinė diena, kada leidžiama visuomenės informavimo priemonėse skelbti kompromituojančią medžiagą apie kandidatą, partiją ar visuomeninį rinkimų komitetą, iškėlusį kandidatų sąrašą. Kompromituojanti medžiaga gali būti paskelbta ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų visuomenės informavimo priemonės leidinio numeryje.
29	PRĮ, 46.6	-	-5	iki 2014 05 06	*	Paskutinė diena kada leidžiama visuomenės informavimo priemonėse skelbti kompromituojančią medžiagą apie kandidatą į Respublikos Prezidentus.
30		REPĮ, 53.1	-5	*	2014 05 20	Paskutinė diena kada leidžiama visuomenės informavimo priemonėje, kuri leidžiama daugiau kaip 3 kartus per savaitę, skelbti kompromituojančią medžiagą apie kandidatą, partiją ar rinkimų komitetą, iškėlusį kandidatų sąrašą.
31		PKFFK 16.7.	-10	iki 2014 05 01	iki 2014 05 15	Teikiamos viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos.
32	PRĮ, 29.3	-	-8	iki 2014 05 03	iki 2014 05 03	Baigiamas rinkėjo kortelių įteikimas rinkėjams. Rinkėjo kortelė įteikiama kartu su VRK informaciniu leidiniu.
33	PRĮ, 24.4	-	-7	iki 2014 05 04	*	Išankstiniai rinkėjų sąrašai su juose padarytais ir VRK nustatyta tvarka pripažintais pakeitimais patvirtinami kaip galutiniai rinkėjų sąrašai.
34	-	REPĮ, 26.5	-7	*	2014 05 18	Informacinėje sistemoje pateikiami pakeitimai rinkėjų sąraše dėl rinkėjų, turinčių teisę rinkti Europos Parlamento narius, pasirinkimo: ar jie pasirinko rinkti Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje keliamus kandidatus.
35	PRĮ, 34.1	REPĮ, 36.1	-7	iki 2014 05 04	iki 2014 05 18	Rinkėjas arba atstovas rinkimams skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai.
36	PRĮ, 51.2,3	REPĮ, 59.1	-6	iki 2014 05 05	iki 2014 05 19	Savivaldybių rinkimų komisijos rinkimų biuletenius ir balsavimo vokus centriniams pašto skyriams pateikia ne vėliau kaip prieš 2 dienas iki balsavimo paštu pradžios, rinkimų biuletenius rinkimų apylinkėms - ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki balsavimo pradžios.

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
37	PRĮ, 57.1	REPĮ, 67.1	-4	nuo 2014 05 07	nuo 2014 05 21	**Balsavimo specialiuose paštuose pradžia.** Balsuoti spec. pašte galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (kariuomenės vienetuose, bausmės vykdymo vietose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), ligoninėse, gydymo įstaigose (išskyrus poliklinikas), socialinės globos įstaigose ir kt.) jų darbo valandomis paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos.
38	PRĮ, 64.2	REPĮ, 68.3	-4	nuo 2014 05 07	nuo 2014 05 21	**Balsavimo iš anksto pradžia.** Balsavimas iš anksto vyksta nuo 8 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apygarda, mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta.
39	PRĮ, 64.4	REPĮ, 68.4	-3	iki 2014 05 08	iki 2014 05 22	Namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija.
40	PRĮ, 64.2	REPĮ, 68.3	-3	iki 2014 05 08 20:00	iki 2014 05 22 20:00	**Balsavimo iš anksto pabaiga.**
41	PRĮ, 57.1	REPĮ, 67.1	-2	2014 05 09	2014 05 23	**Balsavimo specialiuose paštuose pabaiga**.
42	PRĮ, 64.5	REPĮ, 68.5	-2	nuo 2014 05 09	nuo 2014 05 23	**Balsavimo namuose pradžia.** Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai.
43	PRĮ, 64.5	REPĮ, 68.5	-1	2014 05 10	2014 05 24	**Balsavimo namuose pabaiga.**
44	PRĮ, 49	REPĮ, 56	-30 val	nuo 2014 05 10 1:00	nuo 2014 05 24 1:00	Draudžiama rinkimų agitacija. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, iškabintą iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir pastate, kuriame balsuojama paštu specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (toliau – specialūs paštai).
45	PRĮ, 65.3	REPĮ, 75.3	-1	iki 2014 05 10	iki 2014 05 24	Pašto vadovas grąžina nepanaudotus vokus ir rinkimų biuletenius savivaldybės rinkimų komisijai.
46	PRĮ, 51.2	REPĮ, 59.1	-12 val	iki 2014 05 10 19:00	iki 2014 05 24 19:00	Biuleteniai pateikiami rinkimų apylinkės komisijoms.
47	PRĮ, 53.1	REPĮ, 60.1	-12 val	iki 2014 05 10 19:00	iki 2014 05 24 19:00	Turi būti parengta balsavimo patalpa.

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
48	PRĮ, 52	REPĮ, 62	0	**2014 05 11 07:00**	**2014 05 25 07:00**	**RINKIMŲ DIENA. Balsavimo pradžia rinkimų apylinkėse.**
49	PRĮ, 33.1	REPĮ, 35.1	0	iki 2014 05 11 18:00	iki 2014 05 25 18:00	Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje, ir kitur nebalsavę asmenys.
50	PRĮ, 33.2	REPĮ, 35.2	0	2014 05 11	2014 05 25	Rinkimų dieną rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali VRK nustatyta tvarka balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje, jei abi šios rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jei bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas.
51	PRĮ, 65.4	REPĮ, 75.4	0	iki 2014 05 11 11:00	iki 2014 05 25 11:00	Balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto skyrių vadovai ar jų įgalioti asmenys įteikia savivaldybių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 valandos, o savivaldybių rinkimų komisijos perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos.
52	PRĮ, 52	REPĮ, 62	0	**2014 05 11 20:00**	**2014 05 25 20:00**	**Balsavimo pabaiga rinkimų apylinkėse. Rinkimų agitacijos draudimo pabaiga.**
53	PRĮ, 19.1	-	24 val.	Po savivaldybė rinkimų komisijos protokolo surašymo	*	Savivaldybės rinkimų komisijai galima apskųsti apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų surašymo (tikslus laikas priklauso nuo protokolo pasirašymo laiko).
54	PRĮ, 19.1	-	24 val.	Po skundo pateikimo	*	Savivaldybės rinkimų komisija privalo išnagrinėti skundus (tikslus laikas priklauso nuo skundo gavimo laiko).
55	PRĮ, 18.2	-	48 val.	Po savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl protokolo surašymo	*	VRK galima apskųsti savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus dėl savivaldybės balsų skaičiavimo protokolų surašymo (tikslus laikas priklauso nuo protokolo pasirašymo laiko).
56	-	REPĮ, 88. 2	72 val.	*	Po savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl protokolo surašymo	VRK galima apskųsti savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus dėl savivaldybės balsų skaičiavimo protokolų surašymo (tikslus laikas priklauso nuo protokolo pasirašymo laiko).
57	PRĮ, 76	-	7	**iki 2014 05 18 00:00**	*	**Vyriausioji rinkimų komisija skelbia I turo balsavimo rezultatus.**

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
Galimo pakartotinio balsavimo Prezidento rinkimuose vykdymo ir organizavimo grafikas. BALSAVIMAS VYKS KARTU SU RINKIMAIS Į EUROPOS PARLAMENTĄ						
58		REPĮ, 53.1	-10	*	iki 2014 05 15	Paskutinė diena kada leidžiama visuomenės informavimo priemonėse skelbti kompromituojančią medžiagą apie kandidatą, partiją ar rinkimų komitetą, iškėlusį kandidatų sąrašą. Kompromituojanti medžiaga gali būti paskelbta ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų visuomenės informavimo priemonės leidinio numeryje.
59	PRĮ, 51.3	REPĮ, 59.1	-5	iki 2014 05 20	iki 2014 05 20	Biuleteniai, balsavimo vokai ir kiti rinkimų dokumentai pristatomi paštui balsuoti spec. paštuose.
60	PRĮ, 46.6	-	-5	iki 2014 05 20	*	Paskutinė diena skelbti kandidatą kompromituojančią medžiagą, o visuomenės informavimo priemonės, paskelbuios kompromituojančią medžiagą, kandidato ar jo patiikėtinio reikalavimu privalo paskelbti atsakomąją nuomonę.
61	PKFFK ,16.7.	PKFFK 16.7.	-5	iki 2014 05 20	iki 2014 05 20	Teikiamos viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijos.
62	PRĮ, 57.1	REPĮ, 67.1	-4	nuo 2014 05 21	nuo 2014 05 21	**Balsavimo specialiuose paštuose pradžia.** Balsuoti spec. pašte galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (kariuomenės vienetuose, bausmės vykdymo vietose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), ligoninėse, gydymo įstaigose (išskyrus poliklinikas), socialinės globos įstaigose ir kt.) jų darbo valandomis paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos.
63	PRĮ, 64.2	REPĮ, 68.3	-4	nuo 2014 05 21	nuo 2014 05 21	**Balsavimo iš anksto pradžia.** Balsavimas iš anksto vyksta nuo 8 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apygarda, mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta.
64	PRŠ, 64.5	REPĮ, 68.5	-2	nuo 2014 05 23	nuo 2014 05 23	**Balsavimo namuose pradžia.** Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai.

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
65	PRĮ, 49.1	REPĮ, 56	-30 val	nuo 2014 05 24 1:00	nuo 2014 05 24 1:00	Draudžiama rinkimų agitacija. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, iškabintą iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir pastate, kuriame balsuojama paštu specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (toliau – specialūs paštai).
66	PRĮ, 65.3	REPĮ, 75.3	-1	iki 2014 05 24	iki 2014 05 24	Pašto skyriaus vadovas grąžina nepanaudotus vokus ir rinkimų biuletenius savivaldybių rinkimų komisijai.
67	PRĮ, 65.4	REPĮ, 59.1	-12 val.	iki 2014 05 24 19:00	iki 2014 05 24 19:00	Biuleteniai pateikiami rinkimų apylinkių komisijoms.
68	PRĮ, 53.1	REPĮ, 60.1	-12 val.	iki 2014 05 24 19:00	iki 2014 05 24 19:00	Turi būti parengta balsavimo patalpa.
69	PRĮ, 52	REPĮ, 62	0	**2014 05 25 07:00**	**2014 05 25 07:00**	**RINKIMŲ DIENA. Balsavimo pradžia rinkimų apylinkėse.**
70	PRĮ, 33.1	REPĮ, 35.1	0	iki 2014 05 25 18:00	iki 2014 05 25 18:00	Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje, ir kitur nebalsavę asmenys.
71	PRĮ, 33.2	REPĮ, 35.2	0	2014 05 25	2014 05 25	Rinkimų dieną rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali VRK nustatyta tvarka balsuoti kitoje savivaldybės rinkimų apylinkėje, jei abi šios savivaldybės rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jei bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas.
72	PRĮ, 65.4	REPĮ, 75.4	0	iki 2014 05 25 11:00	iki 2014 05 25 11:00	Balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto skyrių vadovai ar jų įgalioti asmenys įteikia savivaldybių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 valandos, o savivaldybių rinkimų komisijos perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos.
73	PRĮ, 52	REPĮ, 62		**2014 05 25 20:00**	**2014 05 25 20:00**	**Balsavimo pabaiga rinkimų apylinkėse. Rinkimų agitacijos draudimo pabaiga.**

Eil. Nr.	Prezidento rinkimų įstatymo* straipsnis, dalis	REPĮ* str., d., PKFFKĮ str., d.	dienų iki/po (-/+) rinkimų dienos ar rinkimų rezultatų paskelbimo	Data	Data	Turinys
74	PRĮ, 19.1	REPĮ, 88.1	24 val.	Po savivaldybė rinkimų komisijos protokolo surašymo	Po savivaldybė rinkimų komisijos protokolo surašymo	Savivaldybės rinkimų komisijai galima apskųsti apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų surašymo (tikslus laikas priklauso nuo protokolo pasirašymo laiko).
75	PRĮ, 19.1	REPĮ, 88.1	24 val.	Po skundo pateikimo	Po skundo pateikimo	Savivaldybės rinkimų komisija privalo išnagrinėti skundus (tikslus laikas priklauso nuo skundo gavimo laiko).
76	PRĮ, 18.2	-	48 val.	Po savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl protokolo surašymo	*	VRK galima apskųsti savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus dėl savivaldybės balsų skaičiavimo protokolų surašymo (tikslus laikas priklauso nuo protokolo pasirašymo laiko).
77	-	REPĮ, 88. 2	72 val.	*	Po savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl protokolo surašymo	VRK galima apskųsti savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus dėl savivaldybės balsų skaičiavimo protokolų surašymo (tikslus laikas priklauso nuo protokolo pasirašymo laiko).
78	PRĮ, 76	REPĮ,92.2	7	**iki 2014 06 01 00:00**	**iki 2014 06 01 00:00**	**VRK skelbia galutinius rinkimų rezultatus.**

* panaudoti sutrumpinimai:

LRK - Lietuvos Respublikos Konstitucija

RPĮ - Respublikos Prezidento rinkimų įstatymas

REPĮ -Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas

PKFFK - Politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymas

3. RINKIMŲ KOMISIJŲ DARBO ORGANIZAVIMAS

APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ FORMAVIMAS ORGANIZUOJANT 2014 M. LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMUS IR RINKIMUS Į EUROPOS PARLAMENTĄ

Savivaldybė	Apylinkių skaičius	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius savivaldybių rinkimų apylinkėse	Partijos, galinčios siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus							Partijos, galinčios siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių rinkimų rezultatus														
			„Drąsos kelias“ politinė partija	Darbo partija	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	Partija Tvarka ir teisingumas	Lietuvos lenkų rinkimų akcija	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	Lietuvos socialdemokratų partija	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	Politinė partija Rusų aljansas	Lietuvos rusų sąjunga	Partija „Jaunoji Lietuva“	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	Liberalų ir centro sąjunga	Lietuvos centro partija	Koalicija „Už mūsų Neringą“	Socialistinis liaudies Frontas	Lietuvos liaudies partija	Žemaičių partija	Koalicija „Pagėgių kraštui. Pagėgių žmonėms. Pagėgių ateičiai“	Koalicija „Teisingas sprendimas“	Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų Aljanso koalicija „Valdemaro Tomaševskio blokas“	Centro dešinės koalicija
Akmenės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr.1	19	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Alytaus miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 2	24	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Alytaus rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 3	45	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Anykščių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 4	36	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Birštono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 5	3	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Biržų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 6	32	9	x	x	x	x	x	x	x	x						x								
Druskininkų savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 7	14	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Elektrėnų savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 8	15	10	x	x	x	x	x	x	x	x					x	x								
Ignalinos rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 9	26	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Jonavos rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 10	26	10	x	x	x	x	x	x	x	x					x			x						
Joniškio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr.11	34	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Jurbarko rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr.12	31	10	x	x	x	x	x	x	x	x					x				x					
Kaišiadorių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr.13	29	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Kalvarijos savivaldybės rinkimų komisija, Nr.14	17	9	x	x	x	x	x	x	x	x									x					
Kauno miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr.15	105	9	x	x	x	x	x	x	x				x		x									
Kauno rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 16	45	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Kazlų Rūdos savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 17	14	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Kelmės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr.18	40	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Kėdainių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr.19	54	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Klaipėdos miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 20	54	10	x	x	x	x	x	x	x		x	x			x									
Klaipėdos rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 21	31	9	x	x	x	x	x	x	x						x					x				
Kretingos rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 22	39	7	x	x	x	x	x	x	x															
Kupiškio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 23	24	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Lazdijų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 24	30	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Marijampolės savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 25	39	8	x	x	x	x	x	x	x					x										
Mažeikių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 26	38	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Molėtų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 27	24	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Neringos savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 28	3	8	x	x	x	x	x	x	x								x							
Pagėgių savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 29	11	7	x	x	x	x	x	x	x												x			

Savivaldybė	Apylinkių skaičius	Maksimalus vienkartinis apylinkės komisijos narių skaičius savivaldybių rinkimų apylinkėse	Partijos, galinčios siūlyti kandidatūras pagal Seimo rinkimų rezultatus							Partijos, galinčios siūlyti kandidatūras pagal Savivaldybių rinkimų rezultatus														
			„Drąsos kelias“ politinė partija	Darbo partija	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	Partija Tvarka ir teisingumas	Lietuvos lenkų rinkimų akcija	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	Lietuvos socialdemokratų partija	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	Politinė partija Rusų aljansas	Lietuvos rusų sąjunga	Partija „Jaunoji Lietuva“	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	Liberalų ir centro sąjunga	Lietuvos centro partija	Koalicija „Už mūsų Neringą“	Socialistinis liaudies Frontas	Lietuvos liaudies partija	Žemaičių partija	Koalicija „Pagėgių kraštui. Pagėgių žmonėms. Pagėgių ateičiai“	Koalicija „Teisingas sprendimas“	Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų Aljanso koalicija „Valdemaro Tomaševskio blokas“	Centro dešinės koalicija
Pakruojo rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 30	38	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Palangos miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 31	7	9	x	x	x	x	x	x	x						x	x								
Panevėžio miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 32	29	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Panevėžio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 33	42	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Pasvalio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 34	35	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Plungės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 35	28	10	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x									
Prienų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 36	30	10	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x									
Radviliškio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 37	42	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Raseinių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 38	46	8	x	x	x	x	x	x	x													x		
Rietavo savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 39	9	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Rokiškio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 40	38	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Skuodo rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 41	22	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Šakių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 42	35	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Šalčininkų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 43	37	8	x	x	x	x	x	x	x														x	
Šiaulių miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 44	34	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Šiaulių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 45	40	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Šilalės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 46	26	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Šilutės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 47	39	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Širvintų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 48	24	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Švenčionių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 49	28	10	x	x	x	x	x	x	x	x					x								x	
Tauragės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 50	33	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Telšių rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 51	33	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Trakų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 52	28	9	x	x	x	x	x	x	x						x								x	
Ukmergės rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 53	40	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x									
Utenos rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 54	3	8	x	x	x	x	x	x	x						x									
Varėnos rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 55	33	9	x	x	x	x	x	x	x						x	x								
Vilkaviškio rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 56	44	8	x	x	x	x	x	x	x	x														
Vilniaus miesto savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 57	151	8	x	x	x	x	x	x	x														x	
Vilniaus rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 58	53	9	x	x	x	x	x	x	x														x	x
Visagino savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 59	16	10	x	x	x	x	x	x	x						x				x					
Zarasų rajono savivaldybės rinkimų komisija, Nr. 60	24	8	x	x	x	x	x	x	x	x														

SAVIVALDYBIŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ PIRMININKŲ, NARIŲ RAŠYTINIO PASIŽADĖJIMO DAVIMO TVARKOS APRAŠAS*

1. Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 17 straipsnį rinkimų komisijos pirmininkas, narys pareigas rinkimų komisijoje pradeda eiti davęs rašytinį pasižadėjimą.

2. Nustatoma ši savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo tvarka:

2.1. savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, nariai duoda rašytinį pasižadėjimą iki pirmojo savivaldybės ir apylinkės rinkimų komisijos posėdžio;

2.2. rašytinį pasižadėjimą duoda:

2.2.1. savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas – Vyriausiosios rinkimų komisijos būstinėje Vilniuje, dalyvaujant ne mažiau kaip dviem Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams ir pirmininkui;

2.2.2. savivaldybės rinkimų komisijos nariai – savivaldybės rinkimų komisijos būstinė, dalyvaujant savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkui, o jeigu jis dar nepradėjo eiti savo pareigų, – Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgaliotam asmeniui;

2.2.3. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai – savivaldybės rinkimų komisijos būstinėje, dalyvaujant ne mažiau kaip dviem savivaldybės rinkimų komisijos nariams ir pirmininkui;

2.2.4. apylinkių rinkimų komisijų nariai – apylinkės rinkimų komisijos būstinėje arba pastate, kuriame yra balsavimo patalpa, dalyvaujant apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui, o jeigu jis dar nepradėjo eiti savo pareigų, – savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko įgaliotam asmeniui.

3. Rinkimų komisijų pirmininkų, narių rašytinio pasižadėjimo davimo laiką nustato juos paskyrusi komisija, priimdama sprendimą dėl jų skyrimo. Apie tai ji praneša asmenims, kurie turi duoti rašytinį pasižadėjimą, ir juos į šią komisiją pasiūliusioms partijoms, kad jos informuotų reikiamus asmenis.

4. Rinkimų komisijų pirmininkai, nariai, nedavę rašytinio pasižadėjimo per 15 dienų nuo paskyrimo arba davę rašytinį pasižadėjimą su išlyga, negali pradėti eiti pareigų rinkimų komisijoje. Duotas pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laikotarpį, kol rinkimų komisija, paskyrusi komisijos pirmininką, narį, priima sprendimą dėl jo įgaliojimų pasibaigimo.

5. Asmenys, kurie negali duoti rašytinio pasižadėjimo nustatytu laiku, gali jį duoti iki pasibaigiant Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nustatytam terminui:

5.1. komisijos pirmininkas – jį paskyrusios komisijos pirmininko nustatytu laiku;

5.2. savivaldybės, apylinkės rinkimų komisijos narys – šios savivaldybės, apylinkės rinkimų komisijos pirmininko nustatytu laiku.

6. Kai rašytinį pasižadėjimą duoda komisijų pirmininkai, juos paskyrusios komisijos pirmininkas arba įgaliotas asmuo garsiai perskaito du Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo nustatytus rašytinio pasižadėjimo tekstus, o kai rašytinį pasižadėjimą duoda komisijų nariai, rašytinio pasižadėjimo tekstus garsiai perskaito šios komisijos pirmininkas arba įgaliotas asmuo. Po to rašytinį pasižadėjimą duodantys asmenys kviečiami po vieną pasirašyti vieną iš pateiktų rašytinio pasižadėjimo tekstų. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai kviečiami pagal jų savivaldybių, apylinkių numerius didėjančia tvarka, komisijų nariai – pagal abėcėlę. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, nariai pasižadėjimo tekste įrašo savo pareigas rinkimų komisijoje, vardą, pavardę, datą, pasirašo ir pasirašytą pasižadėjimą įteikia pakvietusiam jį duoti asmeniui. Asmuo, priėmęs rašytinį pasižadėjimą, paskelbia, kad rašytinis pasižadėjimas priimtas. Jeigu rašytinis pasižadėjimas nepasirašytas arba pasirašytas su išlygomis, paskelbiama, kad pasižadėjimas neduotas.

7. Komisijos pirmininko, nario pažymėjimas įteikiamas po to, kai yra duotas rašytinis pasižadėjimas.

8. Rašytinio pasižadėjimo davimo data nedelsiant įvedama į Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos Apylinkės darbo vietos programą (ADV) ir apie tai, kas davė rašytinius pasižadėjimus ir kas jų nedavė, nedelsiant, bet ne vėliau kaip po 24 valandų, informuojama juos paskyrusi komisija.

9. Pasibaigus sprendimuose nustatytam rašytinio pasižadėjimo davimo terminui, per 15 dienų jie perduodami saugoti Vyriausiajai rinkimų komisijai.

---

*— Patvirtinta VRK 2014-01-14 sprendimu Nr. Sp-5

SAVIVALDYBIŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ DARBO, ORGANIZUOJANT RINKĖJŲ INFORMAVIMĄ APIE RINKIMŲ APYLINKIŲ RIBAS, BŪSTINES, DARBO LAIKĄ, BALSAVIMO PATALPAS IR KITAIS KLAUSIMAIS, TVARKOS APRAŠAS*

1. Savivaldybių rinkimų komisijos informuoja savivaldybės teritorijoje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas (rinkėjų gyvenančių apylinkės teritorijoje adresus), apylinkių rinkimų komisijų būstinių adresus, komisijų darbo laiką ir balsavimo patalpų adresus. Ši informacija skelbiama savivaldybės skelbimų lentoje, mero (administracijos direktoriaus) darbo vietos pastate, kitu savivaldybės rinkimų komisijai priimtinu būdu.

2. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikia savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų mobiliųjų telefonų numerius, kurie skelbiami Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje ir rinkėjų informavimo trumpuoju telefonu 1855 duomenų bazėje.

3. Informacija apie apylinkės rinkimų komisijos darbo laiką turi būti iškabinta, komisijos pirmininko, pavaduotojo ir sekretoriaus mobiliųjų telefonų numeriai turi būti nurodyti apylinkės rinkimų komisijos darbo vietoje ir pastato, kuriame dirba komisija, skelbimų lentoje, taip pat gali būti paskelbti laikraštyje, kitose visuomenės informavimo priemonėse, gyvenamųjų namų laiptinių, seniūnijų skelbimų lentose.

4. Apylinkių rinkimų komisijos iš savivaldybės rinkimų komisijos gauna rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus, sudaro sąlygas nuo balandžio 16 dienos su jais susipažinti rinkėjams. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar platinti šiuos sąrašus. Rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

5. Apylinkės rinkimų komisijos narys, įteikdamas rinkėjo kortelę, privalo informuoti rinkėjus apie tai, kaip jie gali įgyvendinti teisę balsuoti iš anksto, namuose, kaip gali balsuoti rinkėjų artimieji, kurie negyvena nurodytu adresu, yra išvykę kitur, ar kaip gali balsuoti rinkėjai, apsistoję nurodytu adresu, bet įrašyti į kitos apylinkės rinkėjų sąrašus.

6. Informacija rinkėjams teikiama ir skundai priimami ir registruojami trumpuoju telefono numeriu 1855 – 2014-04-16–2014-05-25 nuo 7.00 iki 20.00 valandos.

Informacijos telefono paskirtis – sudaryti sąlygas rinkėjui sužinoti, ar jis įrašytas į rinkėjų sąrašą, gauti informaciją apie rinkimų apylinkę, kurios teritorijoje jis gyvena, apie galimybę balsuoti iš anksto, jeigu rinkimų dieną rinkėjas nebus savo rinkimų apylinkėje, kaip balsuoti, jeigu rinkėjas susirgo ir rinkimų dieną negalės nuvykti į savo rinkimų apylinkę, kaip susisiekti su savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisija, komisijos adresą, darbo laiką ir kitą informaciją, reikalingą tam, kad rinkėjas būtų įrašytas į rinkėjų sąrašus ir galėtų balsuoti.

7. Trumpasis telefono numeris 1855 negali būti naudojamas rinkėjo gyvenamajai vietai (namo ir buto numeriui), asmens kodui, gimimo datai sužinoti. Vyriausioji rinkimų komisija, teikdama informaciją trumpuoju telefono numeriu 1855, užtikrina tinkamą asmens duomenų apsaugą.

8. Apylinkės komisijos pirmininkas organizuoja balsavimą namuose: sudaro ir komisijos posėdyje patvirtina balsuojančių namuose grafiką, sudaro vykstančių į namus komisijos narių sąrašus, pasirūpina, kad grafikai ir sąrašai būtų paskelbti.

9. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai organizuoja, kad rinkimų komisijos nariai dalyvautų balsuojant specialiuose paštuose pagal sudarytą grafiką.

10. Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės rinkimų komisijos skelbimų lentoje.

11. Jeigu apylinkės komisija organizuoja komisijos narių budėjimą apylinkės patalpoje, apie budėjimo grafiką informuojama savivaldybės rinkimų komisija.

---

* – Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-22

RINKIMŲ STEBĖTOJŲ PAŽYMĖJIMŲ IŠRAŠYMO, IŠDAVIMO, PANAUDOJIMO IR NETEKIMO TVARKOS APRAŠAS*

1. Rinkimų stebėtojų pažymėjimų išrašymo, išdavimo, panaudojimo ir netekimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkimų stebėtojų pažymėjimų išdavimo, panaudojimo ir netekimo tvarka, stebėtojų teisės ir pareigos, veiklos sąlygos.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 40 straipsnio ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 61 straipsnio nuostatomis.

3. Rinkimų stebėtojas – asmuo, turintis Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pažymėjimą. Jis turi teisę stebėti rinkimus savivaldybės arba apylinkės, kuri nurodyta jo pažymėjime, teritorijoje. Partijos, visuomeniniai rinkimų komitetai, taip pat kandidatai į Respublikos Prezidentus ir jų patikėtiniai, atstovai rinkimams rinkimų komisijose turi teisę skirti ne daugiau kaip po du rinkimų stebėtojus kiekvienoje rinkimų apylinkėje.

4. Vienu metu tas pats asmuo negali būti stebėtoju ir rinkimų komisijos nariu, kandidatu į Europos Parlamento narius.

5. Rinkimų stebėtojo pažymėjimą išduoda:

5.1. Vyriausioji rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose arba tik konkrečiose savivaldybės teritorijose, rinkimų apylinkėse užsienio reikalų ministro, Respublikos Prezidento ar jo įgalioto asmens teikimu, užsienio valstybėms arba tarptautinėms institucijoms atstovaujančių asmenų prašymu, taip pat savo nuožiūra;

5.2. savivaldybės rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje šios savivaldybės teritorijoje, vienoje arba keliose rinkimų apylinkėse vyresniems kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiams ar kitiems rinkimų teisę turintiems asmenims kandidato į Respublikos Prezidentus teikimu, visuomeninio rinkimų komiteto, partijos vietos skyriaus ar jo atstovo rinkimams prašymu, kuriame turi būti nurodyta asmens pavardė, vardas, asmens kodas, rinkimų apylinkės (apylinkių) pavadinimas (pavadinimai).

6. Prašymas registruoti rinkimų stebėtojus pateikiamas elektroniniu būdu per elektroninių dokumentų pateikimo informacinę sistemą (EDEPAS) Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje.

7. Prašymo registruoti rinkimų stebėtojus pateikimas baigiamas, kai dokumentą elektroniniu būdu pateikęs asmuo gauna patvirtinimą apie elektroninių dokumentų priėmimą.

8. Rinkimų stebėtojo pažymėjimus rinkimų komisijos vardu išduoda jos pirmininkas arba kitas komisijos narys komisijos pirmininko pavedimu. Negalima atsisakyti išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą arba vilkinti jo išdavimą, jeigu asmuo, kuriam jis turėtų būti išduotas, atitinka įstatymų reikalavimus. Apie visus atsisakymus išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą turi būti pranešta artimiausiame komisijos posėdyje ir atitinkamam atstovui rinkimams.

9. Rinkimų stebėtojo pažymėjime įrašoma: rinkimų komisijos pavadinimas, stebėtojo vardas ir pavardė, rinkimų komisijos pirmininko, išrašiusio pažymėjimą, vardas ir pavardė, parašas ir išdavimo data.

10. Rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą, gali stebėti išankstinį balsavimą savivaldybėje, specialiuose paštuose, namuose bei stebėti rinkimus rinkimų dieną pažymėjime nurodytos savivaldybės rinkimų apylinkėje.

11. Rinkimų stebėtojas turi teisę reikalauti, kad rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, taip pat balsavimo patalpoje esantys asmenys laikytųsi rinkimų ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų.

12. Rinkimų stebėtojams, komisijos nariams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už neįgalų rinkėją.

13. Rinkimų komisijos turi pasirūpinti, kad rinkimų stebėtojui rinkimų apylinkės balsavimo patalpose būtų sudarytos tinkamos sąlygos stebėti, kaip laikomasi rinkimų įstatymų. Iš rinkimų stebėtojų darbo vietos turi būti gerai matoma rinkimų komisijos darbo vietos, rinkėjo kelias į balsavimo kabiną, balsavimo kabinos prieigos, balsavimo kabina ir rinkėjo kelias iš balsavimo kabinos iki balsadėžės.

14. Jeigu rinkimų stebėtojas pats pažeidžia įstatymus, jo stebėtojo pažymėjimas gali būti panaikintas savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko sprendimu. Apie sprendimą turi būti iš karto pranešta rinkimų komisijos nariams, Vyriausiajai rinkimų komisijai ir atitinkamam atstovui rinkimams.

15. Rinkimų dieną stebėtojai kartu su rinkimų komisijos nariais ir budinčiu policininku gali dalyvauti antspauduojant balsadėžę. Balsavimo patalpa rinkimų dieną rinkėjams atidaroma tik susirinkus ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių.

16. Rinkimų stebėtojai gali vykti į namus pas namuose balsuojančius rinkėjus tik kartu su skirtingų politinių partijų pasiūlytų rinkimų komisijos nariais.

17. Rinkimų stebėtojai gali vykti pas rinkėjus, balsuojančius specialiuose paštuose, negalinčius atvykti į balsa-

vimui skirtą vietą, kartu su ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariais ir specialaus pašto darbuotoju.

18. Rinkimų stebėtojams, komisijos nariams, specialaus pašto darbuotojams draudžiama už rinkėją atlikti balsavimo veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo paštu voką.

19. Rinkimų stebėtojas balsavimo specialiajame paštu metu, pateikęs pašto darbuotojui savo pažymėjimą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, turi teisę įrašyti į pašto darbuotojo pažymą savo pastabą.

20. Rinkimų stebėtojai gali dalyvauti skaičiuojant balsus rinkimų apylinkėse, taip pat nustatant rinkimų rezultatus savivaldybės komisijoje.

21. Kai į atitinkamą rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą įrašyti visi duomenys ir visi rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus ir į specialųjį voką (vokus), rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie atitinkamo protokolo ir tampa neatskiriama jo dalimi. Protokolų kopijos rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

22. Stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas rinkimų komisijoms dėl rinkimų įstatymų ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimo, bet neturi kliudyti rinkimų komisijoms dirbti. Stebėtojai turi teisę apylinkės rinkimų komisijai raštu pareikšti protestą, kuris pridedamas prie apylinkės balsų skaičiavimo protokolo ir kartu su kitais rinkimų apylinkės rinkimų dokumentais pateikiamas savivaldybės rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojo protestas savivaldybės rinkimų komisijai pridedamas prie savivaldybės balsų skaičiavimo protokolo. Protestus nagrinėja ta rinkimų komisija, kuriai jie pareikšti.

23. Partijos, iškėlusios kandidatą, kandidatai į Respublikos Prezidentus, jų patikėtiniai, partijų, visuomeninių rinkimų komitetų atstovai, rinkimų stebėtojai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti savivaldybės rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo jų surašymo.

---

*– Patvirtinra VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-23

Dėmesio. Savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų nariai, darbuotojai, atstovai rinkimams bei stebėtojai, atlikdami veiksmus, susijusius su balsavimu, ir rinkimų dieną turi segėti patvirtintos formos pažymėjimus. Pažymėjimus spausdina ir įteikia Vyriausioji ar savivaldybės rinkimų komisijos. Nustatyta pažymėjimų spalva:

1. Savivaldybės rinkimų komisija narių ir darbuotojų – geltona
2. Apylinkių rinkimų komisijų narių ir darbuotojų – šviesiai žalia
3. Atstovų rinkimams, stebėtojų – oranžinė.

LĖŠŲ, SKIRIAMŲ SAVIVALDYBIŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS, PLANAVIMO, SKYRIMO, APSKAITOS IRATSISKAITYMO TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2014 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento rinkimų ir 2014 m. gegužės 25 d. rinkimų į Europos Parlamentą lėšų, skiriamų savivaldybių rinkimų komisijoms, planavimo, skyrimo, apskaitos ir atsiskaitymo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma nurodytiems rinkimams skirtų lėšų planavimo, paskirstymo savivaldybių rinkimų komisijoms, buhalterinės apskaitos tvarkymo ir atskaitomybės rengimo savivaldybių rinkimų komisijose bei atsiskaitymo Vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – Komisija) tvarka.

2. Aprašo paskirtis – užtikrinti išlaidų rinkimų komisijoms planavimo skaidrumą, kad skirtos lėšos būtų naudojamos teisėtai ir pagrįstai, ataskaitos būtų teikiamos pagal Komisijos nustatytą tvarką ir taip būtų užtikrintas teisingas Komisijos finansinės atskaitomybės sudarymas.

3. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 10 straipsnyje, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 10 straipsnyje nustatyta, kad rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos apmokamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų:

3.1. iš valstybės biudžeto apmokamos:

3.1.1. rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti;

3.1.2. apmokėti už rinkimų komisijų narių ir komisijas aptarnaujančio personalo darbą;

3.2. iš savivaldybių biudžetų apmokama:

3.2.1. už savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų būstinių ir balsavimo patalpų išlaikymą;

3.2.2. balsavimo patalpų įrengimo inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą;

3.3. už rinkėjų pavėžėjimą į rinkimų apylinkes balsuoti, kai pavėžėjimas organizuojamas Komisijos nustatyta tvarka, apmokama iš valstybės ir savivaldybių biudžetų.

4. Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus rinkimų apylinkės būstinei ir balsavimo patalpoms, tam Komisijos sprendimu panaudojamos valstybės biudžeto lėšos. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms išlaikyti ir inventoriui įsigyti ir išsaugoti per 2 mėnesius po rinkimų Komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės.

5. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 20 straipsniu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 22 straipsniu:

5.1. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti įgaliojimus ir teikti rinkimų komisijų funkcijoms atlikti reikalingus duomenis;

5.2. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijoms motyvuotus atsakymus;

5.3. savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas turi teisę sudaryti darbo sutartis su darbuotojais, reikalingais pagalbiniams rinkimų organizavimo darbams atlikti. Šias darbo sutartis savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas sudaro Vyriausiosios rinkimų komisijos vardu pagal įgaliojimą. Atlyginimo už darbą rinkimų komisijose tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų ir referendumo komisijose“;

5.4. valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo suteikti rinkimų komisijoms tinkamas patalpas, įrangą, kompiuterinę techniką ir interneto ryšį rinkimams organizuoti ir vykdyti. Rinkimams suteikiamos balsavimo patalpos ir patekimas į jas turi būti tinkamos judėjimo, regėjimo negalią turintiems ir senyvo amžiaus rinkėjams.

II. LĖŠŲ, SKIRIAMŲ SAVIVALDYBIŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS, PLANAVIMAS

6. Komisija patvirtina Lėšų, skiriamų savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijoms, planavimo metodiką pagal šią struktūrą:

6.1. savivaldybių rinkimų komisijoms:

6.1.1. lėšų darbo užmokesčiui dydis komisijų nariams nustatomas atsižvelgiant į vidutinį darbo valandų skaičių vienam komisijos nariui, įvertinus rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių. Planuojamas darbo užmokestis komisijų nariams iš viso ir iš jų 10 proc. skatinimui vienkartine pinigine išmoka;

6.1.2. lėšų darbo užmokesčiui dydis samdomam personalui nustatomas mažesnis negu savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų priskaičiuotas darbo užmokesčio dydis, buhalteriams 10–15 proc. mažesnis, kitiems samdomiems darbuotojams 30–60 proc. mažesnis;

6.1.3. lėšų darbo užmokesčiui dydis samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti nustatomas pagal darbų pobūdį, atsižvelgiant į rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių, patvirtintais konkrečiais rinkimų kompiuterizavimo darbams įkainiais;

6.1.4. socialinio draudimo įmokos 30,98 proc. nustatyto dydžio darbo užmokesčio;

6.1.5. prekių ir paslaugų naudojimas:

6.1.5.1. ryšių paslaugos pagal Komisijos nustatytus limitus;

6.1.5.2. transporto išlaikymas įvertinant rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių;

6.1.5.3. kitos prekės įvertinant rinkėjų skaičių ir apylinkių skaičių;

6.1.5.4. kitos paslaugos:

6.1.5.4.1. reprezentacinės išlaidos pagal Komisijos nustatytus limitus;

6.1.5.4.2. rinkėjų pavėžėjimo išlaidos pagal Komisijos nustatytus dydžius;

6.2. apylinkių rinkimų komisijoms:

6.2.1. lėšų darbo užmokesčiui dydis komisijų nariams nustatomas atsižvelgiant į vidutinį darbo valandų skaičių vienam komisijos nariui, įvertinus rinkėjų skaičių. Planuojamas darbo užmokestis komisijų nariams iš viso ir iš jų 10 proc. skatinimui vienkartine pinigine išmoka;

6.2.2. socialinio draudimo įmokos 30,98 proc. nustatyto dydžio darbo užmokesčio;

6.2.3. prekių ir paslaugų naudojimas:

6.2.3.1. ryšių paslaugos pagal Komisijos nustatytus limitus;

6.2.3.2. transporto išlaikymas įvertinant rinkėjų skaičių;

6.2.3.3. kitos prekės įvertinant rinkėjų skaičių;

6.2.3.4. kitos paslaugos:

6.2.3.4.1. reprezentacinės išlaidos pagal Komisijos nustatytus limitus.

III. LĖŠŲ SKYRIMAS SAVIVALDYBIŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS

7. Komisija nustato lėšų, skiriamų savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijoms rinkimams organizuoti, dydį. Planuojamas detalus biudžeto lėšų savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijoms paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį ir išlaidų darbo užmokesčiui bei kitoms išlaidoms skaičiavimas tvirtinamas atskiru Komisijos sprendimu.

8. Komisijos pirmininkas su savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku pasirašo valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutartį, kurioje nurodoma:

8.1. savivaldybės rinkimų komisijai pervedamų valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti suma ir Komisijos programa, pagal kurią skiriamos lėšos;

8.2. valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo tikslinė paskirtis;

8.3. biudžeto lėšų paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį;

8.4. atsiskaitymo Komisijai už rinkimų organizavimą tvarka;

8.5. atsiskaitymo Komisijai už valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimą (nurodant išlaidų ekonominę paskirtį) ir šių lėšų panaudojimą pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų pateikimo tvarka;

8.6. kitos nuostatos, padedančios Komisijai užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

9. Komisija savivaldybių rinkimų komisijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į kiekvienai savivaldybės rinkimų komisijai atidarytą Komisijos banko sąskaitą pagal Komisijos patvirtintas savivaldybių rinkimų komisijų sąmatas.

IV. SAVIVALDYBIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ FUNKCIJOS IR TEISĖS

10. Savivaldybės rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymais:

10.1. neviršydama Komisijos patvirtintos savivaldybės rinkimų komisijos sąmatos, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas ir kontroliuoja, kaip šios sąmatose numatytos lėšos naudojamos;

10.2. savivaldybės rinkimų komisijos posėdyje patvirtina lėšų apylinkių rinkimų komisijoms paskirstymą

pagal Komisijos sprendime nurodytą struktūrą;

10.3. raštu praneša kiekvienai apylinkės rinkimų komisijai apie jai skirtų lėšų darbo užmokesčiui, iš jų skatinimui vienkartine pinigine išmoka, socialinio draudimo įmokoms, ryšių paslaugoms, transporto išlaikymui, kitoms paslaugoms, iš jų reprezentacinėms išlaidoms sumas.

11. Savivaldybės rinkimų komisijos teisės:

11.1. gali sudaryti darbo užmokesčio lėšų rezervą, atitinkamai sumažindama Komisijos sprendimu visoms apylinkių rinkimų komisijoms darbo užmokesčiui patvirtintą sumą. Darbo užmokesčiui lėšos apylinkių rinkimų komisijoms mažinamos atsižvelgiant į planuojamą pasitelkti darbui balsavime iš anksto apylinkių rinkimų komisijų narių skaičių, planuojamas darbo valandas ir konkretų valandinį įkainį;

11.2. iš sudaryto darbo užmokesčio rezervo gali padidinti atskiroms apylinkių rinkimų komisijoms už dalyvavimą balsavime iš anksto apylinkių komisijoms skiriamų lėšų darbo užmokesčiui dydį. Darbo užmokesčiui lėšos apylinkių rinkimų komisijoms didinamos atsižvelgiant į faktiškai dirbtą laiką ir dirbusių asmenų skaičių vykdant savivaldybės rinkimų komisijos pavedimus. Sumos dydis nustatomas dirbtų valandų skaičių dauginant iš nustatytų valandinių tarifų ir dirbusių apylinkės rinkimų komisijos narių skaičiaus. Savivaldybės rinkimų komisija raštu praneša atitinkamai apylinkės rinkimų komisijai apie skirtas papildomas lėšas darbo užmokesčiui iš sudaryto rezervo, dirbusių asmenų vardus, pavardes, kokiomis mėnesio dienomis ir kiek valandų dirbo. Šį pranešimą savivaldybės rinkimų komisija taip pat užpildo naudodamasi Komisijos informacine sistema Rinkimų organizavimo posisteme „Apygardos, apylinkės darbo vieta“ (toliau –informacinė sistema ADV). Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, gavęs pranešimą, privalo užpildyti Darbo laiko apskaitos žiniaraštį: pranešime nurodytomis mėnesio dienomis dirbtas valandas įrašyti konkrečiam asmeniui;

11.3. gali perskirstyti apylinkių rinkimų komisijoms transporto išlaidoms skirtas lėšas, atsižvelgiant į apylinkių rinkimų komisijų veiklą bei atstumus nuo savivaldybės rinkimų komisijos, neviršijant lėšų paskirstyme patvirtintų transporto išlaidoms sumų;

11.4. savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijoms sąmatoje patvirtintas lėšas kitoms prekėms gali naudoti kanceliarinėms prekėms, organizacinės technikos eksploatacinėms medžiagoms ir maišams rinkimų dokumentams pakuoti pirkti. Kanceliarines prekes, organizacinės technikos eksploatacines medžiagas ir maišus rinkimų dokumentams pakuoti savivaldybių rinkimų komisija privalo pirkti centralizuotai, neviršydama apylinkių rinkimų komisijoms bendros sąmatoje patvirtintos kitoms prekėms sumos, ir aprūpinti apylinkių rinkimų komisijas reikiamomis prekėmis pagal poreikį. Savivaldybės rinkimų komisija, pirkdama prekes, turi vadovautis Komisijos sprendimu patvirtintu Supaprastintų viešųjų pirkimų, taikant mažos vertės pirkimus, pavyzdinių taisyklių aprašu. Leidžiama pirkti tik rinkimams organizuoti ir vykdyti reikalingas prekes;

11.5. gali pakeisti paskirstytas apylinkių rinkimų komisijoms darbo užmokesčiui lėšas ir tuo atveju, kai savivaldybės rinkimų komisija paveda pirmumo balsus skaičiuoti kitai rinkimų apylinkei:

11.5.1. tos apylinkės rinkimų komisijos, kuri neskaičiavo pirmumo balsų, darbo užmokesčiui skirtos lėšos gali būti sumažinamos ne didesne, kaip patvirtintą komisijos narių skaičių padauginus iš nustatyto komisijos nariui darbo dienos įkainio, suma (pvz., 7 nariai x 8 val. x 1 val. įkainis (7 x 8 x 9,15 = 512,40 Lt);

11.5.2. tai apylinkės rinkimų komisijai, kuri suskaičiavo pirmumo balsus, darbo užmokesčiui lėšos padidinamos 11.5.1 punkte nurodyta suma; tuo atveju, kai komisijos, skaičiuojančios pirmumo balsus, narių skaičius didesnis, lėšų skirtumas pridedamas iš neskaičiavusios pirmumo balsų apylinkės rinkimų komisijos skatinimui vienkartine pinigine išmoka skirtų lėšų.

V. DARBO APMOKĖJIMAS

SAVIVALDYBIŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ DARBO APMOKĖJIMAS

12. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 21 straipsniu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 23 straipsniu, rinkimų komisijų pirmininkai, jų pavaduotojai, komisijų sekretoriai ir nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Komisijos pateiktus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus tarifus.

13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų ir referendumo komisijose“ patvirtintame Atlyginimo už darbą rinkimų komisijose tvarkos apraše nustatyta, kad už veiklą, susijusią su rinkimų ar referendumo organizavimu, už darbo dieną Komisijos nustatyta tvarka atlyginama pagal tarifus.

14. Už vieną darbo dieną (8 darbo valandas) savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkams nustatomas 1,0 bazinės mėnesinės algos (BMA – 122 Lt) dydžio tarifas, savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams, komisijų nariams ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams nustatomas – 0,8 bazinės mėnesinės algos (BMA – 122 Lt) dydžio tarifas. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir komisijų nariams nustatomas – 0,6 bazinės mėnesinės algos (BMA – 122 Lt) dydžio tarifas. Komisijų nariams darbui rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės apribojimai, tačiau vieno mėnesio dirbtų valandų suma negali būti didesnė, negu nustatytas darbo dienų skaičius per mėnesį padaugintas iš 8 darbo valandų (pvz., kovo mėn. – 20 darbo dienų x 8 val. = 160 val.). Maksimalus leistinas valandų skaičius apskaičiuojamas kiekvienam mėnesiui atskirai, atsižvelgiant į to mėnesio darbo dienų skaičių.

15. Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijoms mokama už faktiškai dirbtą laiką, Komisija nustato šiuos valandinius tarifus už veiklą, susijusią su rinkimų organizavimu, savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams, jų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams:

15.1. savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkui – 15,25 Lt (BMA 122:8 val.);

15.2. savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko pavaduotojui, komisijos sekretoriui ir nariams –12,20 Lt (BMA122 x 0,8:8 val.);

15.3. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams – 12,20 Lt (BMA 122 x 0,8:8 val.);

15.4. apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams – 9,15 Lt (BMA 122 x 0,6:8 val.).

16. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių darbo laiko apskaita turi būti tvarkoma Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai pildomi vadovaujantis Komisijos 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp- patvirtintu Darbo laiko apskaitos žiniaraščių savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo tvarkos aprašu. Suvesti Darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenys į Komisijos informacinę sistemą ADV naudojami darbo užmokesčiui skaičiuoti Komisijos informacinėje sistemoje „LitVote“. Darbo užmokestis savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų nariams mokamas šio aprašo 15 punkte nustatytais valandiniais tarifais už Darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nurodytas dirbtas valandas.

17. Komisijos informacinėje sistemoje „LitVote“ formuojami ir spausdinami Darbo užmokesčio žiniaraščiai turi būti pasirašyti savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko ir buhalterio, prie kiekvienos išmokėtos sumos turi būti žyma „sumokėta pavedimu“.

18. Rinkimų komisijų pirmininkams, pirmininko pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams už darbą rinkimų komisijose apmokama pagal Darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui.

Samdomo personalo savivaldybių rinkimų komisijose darbo santykių reguliavimas ir darbo apmokėjimas

19. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų ir referendumo komisijose“ patvirtintu Apmokėjimo samdomam personalui už darbą Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų, Respublikos Prezidento rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą komisijose ir asmenims už ūkinių ir techninių funkcijų atlikimą referendumo komisijose tvarkos aprašu su samdomu personalu pagalbiniams darbams atlikti, sudaro terminuotas darbo sutartis.

20. Savivaldybių rinkimų komisijų samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti darbo užmokestis nustatomas terminuotoje darbo sutartyje vadovaujantis Komisijos patvirtintais konkrečiais kompiuterizavimo darbų įkainiais.

21. Savivaldybių rinkimų komisijų samdomų buhalterių darbo užmokestis nustatomas šalių susitarimu terminuotoje darbo sutartyje, taikant 0,68–0,9 bazinės mėnesinės algos (BMA – 122 Lt) dydžio atlygį už darbo dieną. Terminuotoje darbo sutartyje nustatytas vieno mėnesio darbo užmokestis negali būti didesnis kaip 2 305 litai (0,9 x 122 x 21).

22. Savivaldybių rinkimų komisijų kitų samdomų darbuotojų darbo užmokestis nustatomas šalių susitarimu terminuotoje darbo sutartyje, taikant 0,4 bazinės mėnesinės algos (BMA – 122 Lt) dydžio atlygį už darbo dieną. Terminuotoje darbo sutartyje nustatytas vieno mėnesio darbo užmokestis negali būti didesnis kaip 1 024 litai (0,4 x 122 x 21).

23. Dėl šio aprašo 20, 21 ir 22 punktuose nurodytų samdomų darbuotojų privaloma pildyti Darbo laiko apskaitos žiniaraščius.

24. Darbo užmokestis samdomam personalui mokamas neviršijant atitinkamos savivaldybių rinkimų komisijos patvirtintoje sąmatoje numatytų darbo užmokesčiui lėšų samdomam personalui (buhalterių ir kitų samdomų darbuotojų) ir samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti.

VI. SAVIVALDYBIŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJŲ SKATINIMAS

25. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 21 straipsniu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 23 straipsniu, Komisijos teikimu nustato rinkimų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių skatinimo tvarką.

26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl atlyginimo už darbą Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimų ir referendumo komisijose“ patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų, Respublikos Prezidento rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą ir referendumo komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių skatinimo tvarkos aprašas.

27. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai už labai gerą darbą rinkimų komisijose pasibaigus rinkimams gali būti skatinami vienkartine pinigine išmoka. Ši išmoka negali būti didesnė kaip 100 procentų per visą darbo rinkimų komisijose laikotarpį gautų mėnesinių atlyginimų vidurkio, neviršijant atitinkamos komisijos išlaidų sąmatoje numatytų skatinimui lėšų.

28. Sprendimą dėl savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų skatinimo priima Komisija, atsižvelgdama į jų atliktą darbą organizuojant ir vykdant rinkimus ir atsiskaitant už komisijoms skirtų lėšų panaudojimą. Šių komisijų pirmininkų pavaduotojai ir nariai gali būti skatinami vienkartine pinigine išmoka Komisijos sprendimu, esant atitinkamos savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko teikimui.

29. Sprendimą dėl apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų skatinimo priima savivaldybių rinkimų komisijos, atsižvelgdamos į jų atliktą darbą organizuojant ir vykdant rinkimus. Šių komisijų pirmininkų pavaduotojai ir nariai gali būti skatinami vienkartine pinigine išmoka atitinkamos savivaldybių rinkimų komisijos sprendimu, esant atitinkamos apylinkės rinkimų komisijos pirmininko teikimui.

30. Vienkartinės piniginės išmokos dydis nustatomas atsižvelgiant į rinkimų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių atlikto darbo apimtį, kokybę ir sudėtingumą.

VII. APSKAITOS ORGANIZAVIMAS IR TVARKYMAS

31. Savivaldybių rinkimų komisijos nėra juridiniai asmenys (jos sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymu), todėl tvarkoma supaprastinta apskaita – savivaldybių rinkimų komisijos apskaitą tvarko darant paprastąjį įrašą.

32. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai yra savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijoms skirtų lėšų tvarkytojai ir atsako už jų naudojimą pagal paskirtį, tinkamai ir taupiai, neviršijant sąmatoje nustatytų dydžių.

33. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai pagal suteiktus įgaliojimus atstovauja Vyriausiajai rinkimų komisijai santykiuose su banku, su teise valdyti, naudoti ir disponuoti banke Komisijos vardu atidarytoje sąskaitoje esančiomis lėšomis.

34. Komisijos pirmininkas su savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkais pasirašo valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutartis, o savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai sudaro individualios visiškos materialinės atsakomybės sutartis su buhalteriais ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkais.

35. Savivaldybių rinkimų komisijos tvarko supaprastintą apskaitą (apskaitą tvarko darant paprastąjį įrašą) pagal Komisijos parengtus supaprastintos apskaitos registrus. Šių registrų pildymas savivaldybių rinkimų komisijoms privalomas.

36. Savivaldybių rinkimų komisijoms skirtos lėšos apskaitomos pagal sąmatoje patvirtintus išlaidų straipsnius.

37. Kasos operacijos savivaldybių rinkimų komisijose vykdomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 patvirtintomis Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėmis.

38. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų išlaidos gali būti apmokamos tik pagal juridinę galią turinčius išlaidas pateisinančius dokumentus ir neviršijant tam tikroms išlaidoms (ryšių paslaugoms, reprezentacinėms išlaidoms) Komisijos nustatytų limitų. Ūkines operacijas pateisinantys dokumentai turi būti tvirtinami savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų viza „Apmokėti“, data, parašas.

39. Siekiant suvienodinti apskaitos tvarkymą, savivaldybių rinkimų komisijos apskaitos tvarkybai naudoja

Komisijos parengtus apskaitos dokumentų blankus, apskaitos registrus. Apskaitos ir kitų dokumentų bylos formuojamos pagal Komisijos sudarytą bylų sąrašą.

VIII. FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖ

40. Finansinės veiklos kontrolės tikslas – užtikrinti savivaldybių rinkimų komisijų veiklos demokratiškumą, skirtų lėšų naudojimo teisėtumą bei viešumą ir sukurti veiksmingą bei skaidrią finansavimo kontrolę.

41. Savivaldybių rinkimų komisijų finansinę veiklą kontroliuoja Komisija ir Valstybinė mokesčių inspekcija bei kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka.

42. Komisijos pirmininkas ir nariai turi teisę tikrinti savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų finansinę veiklą.

43. Komisijos sekretoriato darbuotojai Komisijos pirmininko pavedimu gali tikrinti savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų finansinę veiklą.

44. Savivaldybių rinkimų komisijų nariai gali tikrinti apylinkių rinkimų komisijų finansinę veiklą.

IX. ATSAKOMYBĖ IR ATSKAITOMYBĖ

45. Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymus savivaldybių rinkimų komisijos paskirsto rinkimams skirtas lėšas apylinkių rinkimų komisijoms, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas kontroliuoja, kaip naudojamos rinkimams organizuoti savivaldybės rinkimų komisijai skirtos valstybės biudžeto lėšos, ir už jų panaudojimą atsiskaito Komisijai.

46. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų nariai turi teisę susipažinti su visais komisijos, kurios nariai jie yra, sprendimais ir kitais dokumentais. Komisijų nariai pasirašytinai turi būti supažindinti su komisijai, kurios nariai jie yra, skirtų lėšų paskirstymu.

47. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai atsako už saugų, skaidrų, ekonomišką ir racionalų rinkimams skirtų lėšų naudojimą, neviršijant sąmatoje išlaidoms nustatytų dydžių.

48. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai turi užtikrinti darbo užmokesčio priskaitymo teisėtumą ir teisingumą, atsiskaitymą su komisijų nariais bei samdomais darbuotojais, priskaičiuotų mokesčių pervedimą atitinkamoms institucijoms laiku.

49. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai lėšas skirtas prekėms ir paslaugoms gali naudoti tik pagal nustatytus išlaidų straipsnius, neviršijant šioms išlaidoms skirtų sumų bei nustatytų limitų.

50. Savivaldybių rinkimų komisijos turi pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai pateisinamus buhalterinės apskaitos dokumentus tam, kad būtų patikrintas gyventojų pajamų mokesčio bei socialinio draudimo įmokų apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumas.

51. Savivaldybių rinkimų komisijų finansinės atskaitomybės formas ir pateikimo terminus nustato Komisija.

52. Savivaldybių rinkimų komisijos sudaro rinkimams skirtų lėšų panaudojimo ataskaitas pagal Komisijos patvirtintas formas ir nustatytais terminais pateikia jas Komisijai. Prie ataskaitų pridedami visi išlaidas pateisinantys dokumentai bei Valstybinės mokesčių inspekcijos išvada.

53. Komisija patikrina savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko pateiktą valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimo ataskaitą ir šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Nustačiusi finansavimo, lėšų panaudojimo ar apskaitos pažeidimus, Komisija inicijuoja visos žalos išieškojimą iš kaltų asmenų.

54. Už žalą, atsiradusią valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutarties galiojimo laikotarpiu, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas atsako ir pasibaigus šiai sutarčiai.

55. Pagal Komisijos pateiktą apskaitos ir kitų dokumentų bylų sąrašą finansiniai dokumentai tvarkingai susegami į segtuvus, lapai sunumeruojami ir pagal perdavimo aktą perduodami Komisijai archyviniam saugojimui.

---

* – Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-30

DARBO LAIKO APSKAITOS ŽINIARAŠČIŲ SAVIVALDYBIŲ IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJOSE PILDYMO IR PATEIKIMO TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatomi pagrindiniai darbo laiko apskaitos žiniaraščių (toliau – žiniaraštis) savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose pildymo ir pateikimo reikalavimai.

2. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 9 punktu, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 21 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi.

3. Šis aprašas taikomas savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijoms.

4. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų nariams, pirmininkams, pirmininko pavaduotojams ir komisijų sekretoriams už darbą rinkimų komisijose apmokama pagal žiniaraščių duomenis, neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui.

5. Darbui savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės apribojimai.

6. Dirbančių savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose komisijų narių, pirmininkų, pirmininko pavaduotojų, komisijų sekretorių, samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti, samdomų buhalterių ir kitų samdomų darbuotojų darbo laiko apskaitai naudojama darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinė forma, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 78 „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos patvirtinimo“.

II. ŽINIARAŠČIO PILDYMAS IR PATEIKIMAS

7. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų, pirmininko pavaduotojų, komisijų sekretorių, samdomų specialistų kompiuterizavimo darbams atlikti, samdomų buhalterių ir kitų samdomų darbuotojų darbo laiko apskaita tvarkoma žiniaraščiuose, nurodant faktiškai dirbtų valandų skaičių kalendorinio mėnesio dienomis. Darbo laikas žiniaraštyje pildomas kiekvieną dirbtą dieną.

8. Savivaldybės rinkimų komisija pildo atskirus žiniaraščius komisijos nariams, samdomiems specialistams kompiuterizavimo darbams atlikti ir samdomiems buhalteriams ir kitiems samdomiems darbuotojams.

9. Jei savivaldybės rinkimų komisija pasitelkia savo apylinkių rinkimų komisijų narius dalyvauti vykdant balsavimą iš anksto, atlikti biuletenių perskaičiavimą ar kitus savivaldybės rinkimų komisijos pavedimus, faktiškai dirbtų valandų skaičius, atliekant darbus savivaldybės rinkimų komisijoje, įrašomas į tos apylinkės rinkimų komisijos, kurios komisijos narys yra, žiniaraštį, gavus savivaldybės rinkimų komisijos pranešimą.

10. Pranešime nurodoma, kokie atitinkamos apylinkės rinkimų komisijos nariai dirbo savivaldybės rinkimų komisijoje, kokiomis mėnesio dienomis ir kiek valandų. Už šias dirbtas valandas apmokėti papildomai apylinkės rinkimų komisijai skiriamos lėšos iš sudaryto darbo užmokesčio lėšų rezervo. Lėšų suma nurodoma pranešime.

11. Žiniaraštyje žymimas dirbtas laikas ir neatvykimo į darbą esant laikinajam nedarbingumui dėl ligos ar traumų atvejais. Darbo laikas žymimas valandomis (sveikais skaičiais), o neatvykimo atvejams, taikomas sutartinis žymėjimas – nedarbingumas dėl ligos ar traumų „L“.

12. Pagal žiniaraščiuose nurodytus duomenis sudaromi Darbo užmokesčio žiniaraščiai atitinkamų rinkimų komisijų nariams. Darbo užmokestis rinkimų komisijų nariams mokamas nustatytais valandiniais tarifais už žiniaraštyje nurodytas dirbtas valandas.

13. Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) suteikia programinę įrangą žiniaraščio duomenims įvesti, pagal įvestus ir patvirtintus duomenis žiniaraščiui spausdinti.

14. Žiniaraštis pildomas naudojantis VRK informacinės sistemos Rinkimų organizavimo posisteme „Apygardos, apylinkės darbo vieta“ (toliau – Informacinė sistema ADV).

15. Žiniaraštį pildo atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu kitas komisijos narys. Už įvedamų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas.

16. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai ir nariai, kurie pildys žiniaraščio duomenis Informacinėje sistemoje ADV, privalo autentifikuotis naudodamiesi Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP).

17. Atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu kitas komisijos narys pildo, peržiūri ir spausdina žiniaraštį. Komisijos pirmininkas parašu tvirtina žiniaraštį ir supažindina visus komisijos narius su žiniaraščio duomenimis. Kiekvienas komisijos narys turi būti supažindintas su žiniaraštyje visiems komisijos nariams nurodytomis dirbtomis valandomis ir tai patvirtinti savo parašu. Visiems pasirašius spausdintą žiniaraštį, duomenys tvirtinami VRK Informacinėje sistemoje ADV, o pasirašytas žiniaraštis ne vėliau kaip paskutinę mėnesio dieną pateikiamas savivaldybės rinkimų komisijos buhalteriui.

19. Atitinkamų savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkai ir buhalteriai atlieka savo apylinkių rinkimų komisijų pateiktų žiniaraščių tikrinimą, patvirtinimą ar atmetimą, jei žiniaraštis užpildytas neteisingai ar spausdinto žiniaraščio duomenys nesutampa su duomenimis, pateiktais Informacinėje sistemoje ADV, bei patvirtintų žiniaraščių duomenis naudoja darbo užmokesčiui skaičiuoti VRK Informacinėje sistemoje „LitVote“.

20. Pagal žiniaraštyje nurodytus duomenis kontroliuojama atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui suma.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Už žiniaraščiuose pateiktų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas.

22. VRK kontroliuoja, kaip laikomasi šio aprašo reikalavimų.

23. Ginčai, kylantys dėl šio aprašo pažeidimų, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

_____

* – Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-31

(Protokolo formos pavyzdys)

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS Nr.
RINKIMŲ KOMISIJA

KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2014–00–00 Nr. 0–00
Vilnius

Posėdis įvyko _____
(laikas)

Posėdžio pirmininkas (Vardas, pavardė).
Posėdžio sekretorius (Vardas, pavardė).
Dalyvauja: (Komisijos narių, atstovų, stebėtojų, kviestųjų vardai, pavardės).
.....
Nedalyvauja: (Komisijos narių vardai, pavardės).....
.....

Darbotvarkė:
1.
2.
1. SVARSTYTA. (Darbotvarkės klausimas).
Pranešėjas (Vardas, pavardė, pranešimo turinys).....
.....
(Kalbėjusiųjų vardai, pavardės, kalbų turinys).....
.....
NUTARTA:
1.
2.

2. SVARSTYTA. (Darbotvarkės klausimas).
Pranešėjas (Vardas, pavardė, pranešimo turinys).....
.....
(Kalbėjusiųjų vardai, pavardės, kalbų turinys).....
.....
NUTARTA:
1.
2.

Posėdžio pirmininkas (Parašas) (Vardas, pavardė)

Posėdžio sekretorius (Parašas) (Vardas, pavardė)

(Rašto formos pavyzdys)

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS nr.
RINKIMŲ KOMISIJA

Gatvės pav. g. 00, LT – 00000 Vilnius, tel. (8~000) 00000, faks. (8~000) 00000, el. p. xxx@takas.lt

Adresatas

2014–00–00 Nr. 00-00
Į 2014–00–00 Nr. 00-00

DĖL .....(SIUNČIAMO RAŠTO PAVADINIMAS)

Rašto turinys

Pagarbiai

Pirmininkas Vardas Pavardenis

(Rengėjo nuoroda – vardas, pavardė, telefonas)

KOMPIUTERINIŲ PROGRAMŲ NAUDOJIMAS RINKIMUOSE

2014 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento rinkimų ir 2014 m. gegužės 25 d. rinkimų į Europos Parlamentą metu savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijos naudos Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos (VRK IS) programas, skirtas darbui su rinkėjų sąrašais, darbo laiko apskaita ir balsų skaičiavimo protokolų duomenų perdavimu.

Pateikiame trumpą programų aprašymą ir supažindiname su pagrindinėmis jų funkcijomis. Išsamūs naudotojo vadovai ir darbo su programomis tvarkos pateikiama Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje adresu www.vrk.lt.

ADV

VRK IS Rinkimų dienos duomenų perdavimo posistemė (Apygardos, apylinkės darbo vieta (toliau - **ADV**)) sudaro galimybę pildyti apygardų ir apylinkių tabelius ir balsų skaičiavimo protokolus bei perduoti suvestus duomenis publikavimui VRK svetainėje.

Prisijungimas prie ADV vyksta per Elektroninius valdžios vartus, kur asmens tapatybės nustatymui naudojamas bankinis prisijungimas, elektroninis parašas arba asmens tapatybės kortelė.

Teisę dirbti su ADV turi visi rinkimų apygardų pirmininkai, informatikai ir buhalteriai taip pat rinkimų apylinkių pirmininkai arba jų pavedimu šių komisijų nariai. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų atliekamų funkcijų sąrašas pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė: *ADV funkcionalumas savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose*

Apylinkės rinkimų komisijos funkcijos	Savivaldybės rinkimų komisijos funkcijos
Darbo laiko apskaita • apylinkės rinkimų komisijos narių socialinio pažymėjimo numerių, darbo pradžios (priesaikos davimo) ir pabaigos datų įvedimas ir perdavimas • apylinkės darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymas ir perdavimas **Balsų skaičiavimo protokolai** • rinkėjų aktyvumo rinkimų dieną 10, 14, 19 ir 20 val. įvedimas ir perdavimas • rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų duomenų įvedimas ir perdavimas	**Darbo laiko apskaita** • rinkimų apylinkių kontrolė įvedant rinkimų komisijos narių socialinio pažymėjimo numerius, darbo pradžios, pabaigos datas ir apylinkės darbo laiko apskaitos žiniaraščio duomenis • lėšų, skiriamų apylinkių rinkimų komisijoms, planavimas • savivaldybės rinkimų komisijos narių socialinio pažymėjimo numerių, darbo pradžios (priesaikos davimo) ir pabaigos datų įvedimas ir perdavimas • apygardos darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymas **Balsų skaičiavimo protokolai** • rinkimų apylinkių kontrolė įvedant aktyvumo duomenis rinkimų dieną • rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų duomenų patvirtinimas ir perdavimas VRK • kandidatų sąrašų, skirtų pirmumo balsų perskaičiavimui, atranka ir esant poreikiui, patikslintų duomenų įvedimas

ABRIS 1

VRK IS Rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemės atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimo modulis (toliau - **ABRIS1**) skirtas:

- *rinkimų dieną atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimui;*
- *rinkėjų prašymų balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimui ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimui ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatiniam sudarymui ir spausdinimui;*

Iškilus trumpalaikiams ryšio sutrikimams, atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas gali būti vykdomas ABRIS1 lokalioje duomenų bazėje esančiame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše.

Prisijungimas prie ABRIS1 centrinės duomenų bazės vyksta per Elektroninius valdžios vartus, o prie lokalios duomenų bazės vyksta naudojantis vartotojo vardu ir slaptažodžiu.

ABRIS1 naudojama ***tik rinkimų dieną***.

Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų atliekamų funkcijų sąrašas pateikiamas *2 lentelėje*.

2 lentelė. *ABRIS1 funkcionalumas* ***rinkimų dieną*** *savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose*

Užduotis	Apylinkės rinkimų komisijos darbai	Savivaldybės rinkimų komisijos darbai
• Rinkimų dieną atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas • Rinkėjų prašymų balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimas ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimas ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatinis sudarymas ir spausdinimas • Pranešimų, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjai balsavo užsienyje registravimas ar pranešimų, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjas pakeitė gyvenamąją vietą ją deklaravo ir Įstatymo nustatyta tvarka balsavo kitoje rinkimų apylinkėje, registravimas • Ataskaitų, apie padarytus pakeitimus apylinkės rinkėjų sąraše, spausdinimas	• Atvykusius balsuoti rinkėjų į rinkimų apylinkę žymėjimas elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše; • Rinkėjus, kurių balsai buvo gauti balsavimo vokais žymėjimas elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše; • rinkėjų prašymų balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimas ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimas ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatinis sudarymas ir spausdinimas: – *išsiųsti pranešimą (paklausimą) apylinkei, kurios sąrašuose įrašytas atvykęs balsuoti rinkėjas ir gauti teigiamą arba neigiamą atsakymą dėl šio rinkėjo įtraukimo į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Atsispausdinti siunčiamus ir gaunamus pranešimus (atsakymus).* – *priimti kitos rinkimų apylinkės analogišką pranešimą (prašymą) dėl sutikimo leisti balsuoti rinkėjui kitoje rinkimų apylinkėje ir suformuoti teigiamą arba neigiamą atsakymą. Nurodyti šio sprendimo priežastį pastabų laukelyje.* – *gavus teigiamą atsakymą (sutikimą) rinkėjas automatiškai įrašomas į apylinkės rinkėjų sąrašą ir atsiranda galimybė pažymėti jo atvykimą balsuoti. Gavus neigiamą atsakymą, rinkėjas lieka savo apylinkės rinkėjų sąraše.* – *Informacijos apie susirašinėjimą su kitomis rinkimų apylinkėmis kaupimas ir atvaizdavimas. Naudotojo darbo lange rodoma aktuali informacija: skaičius naujai atėjusių pranešimų, skaičius išsiųstų ir laukiančių atsakymo pranešimų; skaičius rinkėjų atvykusių iš kitų rinkimų apylinkių balsuoti šioje apylinkėje ir skaičius šios rinkimų apylinkės rinkėjų, balsavusių kitose rinkimų apylinkėse);*	• Panaikinti rinkėjo apsilankymo rinkimuose klaidingai padarytą žymą, jei rinkėjas priklauso apygardos naudotojo apygardai • Anuliuoti jo apygardos rinkimų apylinkės darbuotojo suformuotą neigiamą atsakymą į paklausimą • Vykdyti apylinkių darbo vietų monitoringą (apylinkė prisijungusi (neprisijungusi) prie CDB, laikas, kada paskutinį kartą buvo perduota informacija į CDB, ar per paskutines 30 min. buvo atliekami veiksmai). • Visų savo rinkimų apylinkių atliktus žymėjimų peržiūra.

ABRIS 2

Šių rinkimų metu pirmą kartą bus naudojama VRK IS Rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemės atvyksiančių balsuoti rinkėjų tikslinimo modulis (toliau – **ABRIS2**) skirtas tvarkyti apylinkių rinkėjų sąrašų duomenis ir apylinkių rinkimų komisijose naudodama vykdant šiuos pagrindinius veiksmus:

- *rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumo tvarkymas;*
- *rinkėjų kortelių įteikimo informacijos registravimas;*
- *prašymų įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registravimas, automatizuotas informacijos apie tai siuntimas savivaldybių rinkimų komisijai, ir, gavus sutikimą dėl rinkėjų sąrašų pakeitimo, rinkėjo kortelės spausdinimas;*
- *informacijos apie rinkėjus turinčius teisę balsuoti namuose rinkėjų sąrašas;*

- *balsuojančių namuose prašymų registravimas ir balsuojančių namuose rinkėjų sąrašo sudarymas;*
- *balsavusių namuose, jei nebalsavo priežasties registravimas.*
- *informacijos apie pakeitimus išankstiniame rinkėjų sąraše suformavimas*

Prisijungimas prie ABRIS2 vyksta tik per Elektroninius valdžios vartus.

Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų atliekamų funkcijų sąrašas pateikiamas *3 lentelėje*.

3 lentelė. *ABRIS2 funkcionalumas savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijose*

Eil. Nr.	Laikotarpis	Užduotis	Apylinkės rinkimų komisijos darbai	Savivaldybės rinkimų komisijos darbai
1.	***Išankstinio rinkėjų sąrašo sudarymo laikotarpis***	• Rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumo tvarkymas.	• Išankstinio apylinkės rinkėjų sąrašo surūšiavimas pagal apylinkės rinkimų komisijos poreikius (rinkėjo adresą, pavardę) iki bus atspausdintas išankstinis rinkėjų sąrašas.	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų išankstinio rinkėjų sąrašo eiliškumo pakeitimų peržiūra. • Galimybė surūšiuoti visų savo rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašą pagal rinkėjo adresą, pavardę, jei apylinkė neatliko to pati.
2.	***Rinkėjo kortelės įteikimo laikotarpis***	• Rinkėjų kortelių įteikimo informacijos registravimas.	• Rinkėjų, kuriems buvo įteiktos rinkėjo kortelės pažymėjimas. Žymint kortelės įteikimą, būtina pažymėti įteikimo faktą, įteikusį komisijos narį, įteikimo data arba kortelės neįteikimo faktą ir nurodyti priežastį iš sąrašo.	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra. • Informacijos apie rinkėjų kortelių įteikimą apygardoje perdavimas VRK (S8)
3.	***Balsuojančių namuose sąrašo sudarymo laikotarpis*** *(ne vėliau nei iki paskutinio trečiadienio iki rinkimų dienos)*	• Prašymų balsuoti namuose registravimas.	• Prašymų balsuoti namuose registravimas, pažymint rinkėjus, kurie išreiškė norą balsuoti namuose ir užpildė *P6* formą. • Galimybė atsispausdinti ir eksportuoti rinkėjų, užpildžiusių *P6* formą, sąrašą į duomenų bylą	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra.
4.	***Balsavimo namuose laikotarpis***	• Balsavusių namuose rinkėjų sąrašo sudarymas, informacijos apie rinkėjus įrašytus į balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą, bet nebalsavusių registravimas	• Rinkėjų, balsavusių namuose, žymėjimas • Rinkėjus įrašytus į balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą, bet nebalsavusių žymėjimas	• Visų savo rinkimų apylinkių atliktų žymėjimų peržiūra. • Informacijos apie apygardos rinkėjus, balsavusius namuose perdavimas VRK
5.	***Rinkėjų sąrašų tikslinimo laikotarpis***	• Prašymų įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registravimas, automatizuotas informacijos apie tai siuntimas savivaldybių rinkimų komisijai, ir, gavus sutikimą dėl rinkėjų sąrašų	• Rinkėjų, pateikusių prašymą įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir užpildžiusių formą F5, įrašymas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. *(Rinkimų apylinkė įrašo rinkėją į savo apylinkės rinkėjų sąrašą, o rinkimų apygarda patvirtina šį įrašymą. Tik po savivaldybės* ***patvirtinimo****, rinkėjas yra perkeliamas į naujos apylinkės rinkėjų sąrašą.)*	• Patvirtinti arba atmesi rinkimų apylinkės atliktą rinkėjo įrašymą į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir užpildžiusius formą F5 • Visų savo rinkimų apylinkių atliktus žymėjimų peržiūra. • Visų savo rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašų su atliktais pakeitimais

Eil. Nr.	Laikotarpis	Užduotis	Apylinkės rinkimų komisijos darbai	Savivaldybės rinkimų komisijos darbai
		pakeitimo, rinkėjo kortelės spausdinimas • informacijos apie pakeitimus išankstiniame rinkėjų sąraše suformavimas ir pateikimas apylinkės rinkimų komisijai. Informacijos apie pakeitimus išankstiniame rinkėjų sąraše spausdinimas	***Pastaba.*** *Į apylinkės rinkėjų sąrašą įrašant asmenis, įtrauktus į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą ir asmenis, nedeklaravusius gyvenamosios vietos, savivaldybės rinkimų komisijos patvirtinimas* ***nereikalingas****.* • Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo su atliktais pakeitimais spausdinimas • Rinkėjų apylinkės rinkėjų sąraše atliktų pakeitimų spausdinimas	spausdinimas. • Visų savo rinkimų apylinkių rinkėjų sąraše atliktų pakeitimų spausdinimas

4. RINKIMŲ STEBĖSENA, REKLAMA, AGITACIJA, RINKĖJŲ PAPIRKIMAS

POLITINĖS REKLAMOS STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinės reklamos stebėsenos tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma 2014 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento rinkimų ir 2014 m. gegužės 25 d. rinkimų į Europos Parlamentą politinės reklamos stebėsenos ir jos metu sukauptų duomenų teikimo Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) tvarka.

2. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės, Prezidento rinkimų ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymais.

3. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

3.1. *Politinė reklama* – valstybės politiko, politinės partijos, jos nario, politinės kampanijos dalyvio vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa. Politinė reklama, politinės kampanijos laikotarpiu nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama.

3.2. *Politinės reklamos stebėsena* (toliau – stebėsena) – duomenų apie politinę reklamą, jos apimtį, žymėjimą ir įkainius rinkimas, kaupimas, analizė, vertinimas ir fiksavimas šiame apraše nustatyta tvarka.

3.3. *Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita* – VRK sprendimu patvirtintos formos ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie vietinėse ir regioninėse visuomenės informavimo priemonėse (spaudoje, radijuje, televizijoje, internete) bei kitomis priemonėmis (lankstinukais, plakatais) paskleistą politinę reklamą, jos apimtį, galimą kainą ir kuri pildoma informacinėje sistemoje.

3.4. *Politinės reklamos stebėsenos suvestinė* – politinės reklamos stebėsenos grupės pagal šio aprašo 15 punktą parengtas laisvos formos dokumentas apie atliktą politinės reklamos stebėseną.

3.5. *Išorinė politinė reklama* suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

3.6. *Visuomenės informavimo priemonė* – laikraštis, žurnalas, biuletenis ar kitas leidinys, knyga, televizijos, radijo programa, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija, informacinės visuomenės informavimo priemonė ir kita priemonė, kuria viešai skleidžiama informacija.

II. STEBĖSENOS VYKDYTOJAS IR OBJEKTAS

4. Savivaldybės rinkimų komisija (toliau – rinkimų komisija) savo savivaldybės teritorijoje atlieka viešai skleidžiamos politinės reklamos stebėseną ir fiksuoja rinkimų politinės reklamos faktus Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitoje.

5. Politinės reklamos stebėsena atliekama nuo rinkimų komisijos sudarymo iki balsavimo pabaigos rinkimų apylinkėse.

6. Skleidžiamos politinės reklamos stebėseną atlieka rinkimų komisijos pirmame posėdyje protokoliniu sprendimu patvirtinta Stebėsenos grupė, kurią sudaro ne mažiau kaip 2 rinkimų komisijos nariai. Stebėsenos grupė atskaitinga rinkimų komisijos pirmininkui. Stebėsenos grupės darbo laiko apskaita tvarkoma Rinkimų komisijos darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

7. Rinkimų komisijos pirmininkas Stebėsenos grupės narių vardus, pavardes, telefonų numerius, elektroninio pašto adresus nedelsdamas turi pranešti VRK el. paštu finkontrole@vrk.lt.

8. Politinės reklamos stebėsenos objektai:

8.1. vietinėse ir regioninėse visuomenės informavimo priemonėse (spaudoje, radijuje, televizijoje, internete) skleidžiama politinė reklama;

8.2. kita politinė reklama, kuri vertinama pagal apie jos platinimą gaunamą informaciją:

8.2.1. išorinė politinė reklama;

8.2.3. informacija apie susitikimus su rinkėjais (kvietimai į susitikimus, susitikimų organizavimas: salių nuoma, susitikimų metu platinama informacija, dalyviai ir kita);

8.2.4. informacija apie kandidatų, kandidatų sąrašų spausdintos medžiagos (programos, biografijų ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų) ir ženkliukų, skirtų politinei partijai ar kandidatui propaguoti, platinamą rinkėjams;

8.2.5. kitomis priemonėmis ar būdais skleidžiama politinė reklama.

III. STEBĖSENOS GRUPĖS FUNKCIJOS

9. Stebėsenos grupė atlieka šias funkcijas:

9.1. nustato, ar viešai skleidžiama informacija turi politinės reklamos požymių. Kilus ginčams, neaiškumams dėl informacijos turinio vertinimo, kreipiasi į ją sudariusią rinkimų komisiją dėl sprendimo priėmimo;

9.2. fiksuoja viešai skleidžiamos politinės reklamos faktus;

9.3. kontroliuoja, ar savarankiški politinės kampanijos dalyviai ir viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai laikosi:

9.3.1. VRK nustatytos politinės reklamos žymėjimo tvarkos (2010 m. rugsėjo 7 d. VRK sprendimas Nr. Sp-58 „Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“);

9.3.2. Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme nustatytų draudimų skleisti politinę reklamą (16 straipsnio 1 ir 2 dalys):

9.3.2.1. paslėptą politinę reklamą (15 straipsnio 2 dalis);

9.3.2.2. neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas;

9.3.2.3. per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais;

9.3.2.4. pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje;

9.3.2.5. jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams;

9.3.3. Prezidento rinkimų įstatyme (46 straipsnio 8, 9 dalys) ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatyme (52 straipsnio 8, 9 dalys) numatytų draudimų įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą bei 2014 m. vasario 12 d. VRK sprendimu Sp-27 patvirtintų Išorinės politinės reklamos skleidimo taisyklių;

9.3.4. draudimo vykdyti rinkimų agitaciją, neatsižvelgiant į jos būdus, formas ir priemones, likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, jeigu ji iškabinta iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido VRK) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, bei pastate, kuriame balsuojama specialiu paštu;

9.4. fiksuoja viešai skleidžiamos politinės reklamos apimtį ir įvertina jos kainą;

9.5. informuoja rinkimų komisiją apie savo veiklą;

9.6. rengia Politinės reklamos stebėsenos suvestinę pagal šio aprašo 15 punktą;

9.7. teikia VRK periodinius leidinius (ar jų kopijas), kuriuose buvo paskleista politinė reklama, stebėsenos metu surinktos kitos spausdintos politinės reklamos (lankstinukų, plakatų, lipdukų ir pan.) pavyzdžius laikydamasi šio aprašo V dalyje nustatytų reikalavimų.

10. Stebėsenos grupė, atlikdama šio aprašo 9.3.2–9.3.3 punktuose nurodytas funkcijas ir nustačiusi pažeidimą, informuoja rinkimų komisiją. Rinkimų komisija imasi priemonių, kad pažeidimas būtų pašalintas. Prireikus surašomas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Rinkimų komisijos pirmininkas apie priimtą sprendimą, pažeidimo pašalinimą ir taikytas poveikio priemones nedelsdamas informuoja VRK (faksu (8 5) 239 6960 arba el. p. finkontrole@vrk.lt). Surašytų ir perduotų teismui administracinių teisės pažeidimų protokolų kopijos taip pat siunčiamos VRK.

11. Administracinio teisės pažeidimo protokolą dėl visų politinės reklamos skleidimo pažeidimų turi teisę surašyti kiekvienas rinkimų komisijos narys, pirmininkas.

IV. STEBĖSENOS DUOMENŲ ATASKAITOS PILDYMAS

12. Stebėsenos metu sukaupti duomenys apie šio aprašo 8.1 punkte nurodytą politinę reklamą turi būti nedelsiant įvedami į VRK informacinės sistemos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės posistemę (toliau – Finansavimo posistemė), kuri pagal įvestus duomenis formuoja VRK nustatytos formos Stebėsenos duomenų ataskaitą.

13. VRK Stebėsenos grupei suteikia prisijungimui prie Finansavimo posistemės reikalingą informaciją.

14. Stebėsenos grupė:

14.1. kiekvieną politinės reklamos, nurodytos šio aprašo 8.1 punkte, faktą Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitoje pildo atskira eilute;

14.2. užpildo visus ataskaitos stulpelius. Jei nėra įkainio, stulpelis paliekamas tuščias;

14.3. politinės reklamos kainą nustato atsižvelgdama į Viešosios informacijos skleidėjų VRK pateiktus įkainius, esančius Finansavimo posistemėje ir skelbiamus VRK interneto svetainėje;

14.4. apskaičiuoja paskelbtos politinės reklamos kainą: nustatytą politinės reklamos apimtį daugina iš pateikto įkainio. Stebėtojų grupės nustatyta politinės reklamos kaina nebūtinai turi sutapti su Viešosios informacijos skleidėjo deklaruota kaina;

14.5. nustačiusi galimus politinės reklamos skleidimo pažeidimus (pirmame leidinio puslapyje, nepažymėta ar netinkamai pažymėta politinė reklama, per televiziją transliuota politinė reklama, išskyrus diskusijų laidas ar ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba pasisako aktualiais visuomenei klausimais ir kt.), pildo Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos skiltį „Pastabos / Komentarai“.

15. Duomenys apie šio aprašo 8.2 punkte nurodytą politinę reklamą kaupiami per visą stebėsenos laikotarpį.

16. Pasibaigus rinkimams, Stebėsenos grupė apibendrina stebėsenos laikotarpiu sukauptus duomenis ir juos pateikia Politinės reklamos stebėsenos suvestinėje, kurioje nurodoma:

16.1. Politinės reklamos duomenų ataskaitoje nurodytų eilučių skaičius, bendra paskleistos politinės reklamos kaina;

16.2. trumpas kiekvieno politinės kampanijos dalyvio vardu ar interesais paskleistos šio aprašo 8.2 punkte nurodytos politinės reklamos aprašymas ir vertinimas, kiek tai galėjo kainuoti pagal kiekvieną šio aprašo 8.2.1–8.2.5punktą;

16.3. informacija apie stebėsenos metu nustatytus politinės reklamos skleidimo reikalavimų, nurodytų šio aprašo 9.3.2–9.3.4 punktuose, pažeidimus ir priemones, kurių imtasi pažeidimams pašalinti pagal kiekvieną papunktį;

16.4. gautų skundų dėl politinės reklamos skleidimo skaičius ir kiek iš jų rinkimų komisija pripažino pagrįstais;

16.5. rinkimų komisijos pirmininko ar narių surašytų ir perduotų teismui administracinių teisės pažeidimų protokolų dėl politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymo skaičius;

16.6. pagal šio aprašo 17 punktą VRK pateikiamų bylų skaičius;

16.7. pasiūlymai dėl politinės reklamos stebėsenos efektyvumo didinimo (jei politinės reklamos stebėsenos grupė jų turi).

V. LEIDINIŲ IR DOKUMENTŲ BYLŲ SUDARYMAS

17. Stebėsenos metu surinkti leidiniai (ar jų kopijos), kiti spausdintos politinės reklamos (lankstinukų, plakatų, lipdukų ir pan.) pavyzdžiai ir dokumentai dedami į atskiras bylas.

18. Periodiniai leidiniai (laikraščiai ir žurnalai), kuriuose buvo paskleista politinė reklama, į bylą dedami chronologine tvarka (byla pradedama anksčiausiu dokumentu, baigiama – vėliausiu). Dedami tik pirmi ir paskutiniai puslapiai ir puslapiai, kuriuose buvo politinė reklama. Politinės reklamos skelbimai pažymimi ryškios spalvos žymekliu, apibraukiant ar kitu būdu.

19. Į dokumentų bylą chronologine tvarka (byla pradedama anksčiausiu dokumentu, baigiama – vėliausiu) dedami:

19.1. rinkimų komisijos posėdžių, kuriuose nagrinėti klausimai, susiję su politinės reklamos skleidimu ir stebėsena, protokolai, raštai, skundai, iš kitų įstaigų gauti dokumentai, susiję su politinės reklamos skleidimu;

19.2. rinkimų komisijos pirmininko ar narių surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų dėl politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymo kopijos ir teismų nutarimai.

VI. ATASKAITŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ PATEIKIMAS

20. Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita teikiama iš Finansavimo posistemės atspausdinta, patikrinta, rinkimų komisijos pirmininko ir Stebėsenos grupės narių pasirašyta bei patvirtinta rinkimų komisijos antspaudu.

21. **Ne vėliau kaip likus 10 dienų iki rinkimų**, tai yra ne vėliau kaip 2014 m. gegužės 1 d., teikiama Respublikos Prezidento rinkimų politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita ir ne vėliau kaip 2014 m. gegužės 15 d. – rinkimų į Europos Parlamentą politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita. Jeigu vyks pakartotinis balsavimas, Respublikos Prezidento politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos turės būti pateiktos ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki pakartotinio balsavimo, tai yra iki 2014 m. gegužės 20 d. Rinkimų komisijos pirmininko ir Stebėsenos grupės narių pasirašyta Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita teikiama VRK (el. p. finkontrole@vrk.lt).

22. **Pasibaigus rinkimams**, VRK (el. p. finkontrole@vrk.lt) pateikiamos rinkimų komisijos pirmininko ir Stebėsenos grupės narių pasirašytos Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaita ir Politinės reklamos stebėsenos suvestinė.

23. **Pasibaigus rinkimams**, bet ne vėliau kaip per 25 dienas nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos, tai yra birželio 12 d. – Respublikos Prezidento rinkimų (jei vyks pakartotinis balsavimas, – iki birželio 26 d.) ir birželio 26 d. – rinkimų į Europos Parlamentą, VRK (Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui) (Gynėjų g. 8, Vilnius) pateikiami pasirašyti Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitos ir Politinės reklamos stebėsenos suvestinės originalai kartu su leidiniais (arba jų kopijomis) ir kitais dokumentais, kaip nurodyta šio aprašo V dalyje.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-26

POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMO TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50, 51, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 16, 17 straipsniais, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 51, 52, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 45, 46, 49 straipsniais, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 47, 48, 53 straipsniais, Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2, 15, 16 straipsniais ir 19 straipsnio 2 dalies 5 punktu.

2. Šio Aprašo tikslas – nustatyti reikalavimus politinės reklamos žymėjimui politinės kampanijos laikotarpiu.

3. Politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

4. Rinkimų (referendumo) agitacija – per rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapą politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume.

5. Politinės kampanijos laikotarpiu politinė reklama turi būti teisės aktų nustatyta tvarka pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos.

6. Politinės reklamos laidų, publikacijų anonsai, išskyrus įprastinio pobūdžio informacinius anonsus, žymimi kaip politinė reklama.

7. Politinė reklama, politinės kampanijos laikotarpiu nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

8. Politinei reklamai, be specialių šiame Apraše nustatytų reikalavimų, taikomi ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme reklamai nustatyti principai ir reikalavimai.

9. Politine reklama nelaikomi:

9.1. Ne politinės kampanijos laikotarpiu skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, jų valdymo organų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės partijos ar jos nario interesais arba už tokius pranešimus yra atsilyginama ar numatoma atsilyginti.

9.2. Politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.

10. Rinkimų (referendumo) agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų (referendumo) pradžios ir rinkimų (referendumo) dieną iki balsavimo pabaigos. Iki šio draudimo paskelbta išorinė politinė reklama gali būti skelbiama tik rinkimų ar Referendumo įstatymų nustatytais atvejais.

11. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose ar referendume, balsuoti už arba prieš kandidatą, kandidatų sąrašą ar referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, nelaikoma rinkimų ar referendumo agitacija.

12. Draudžiama skleisti politinę reklamą:

12.1. Rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu – neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas (diskusijų laidos žymimos šio Aprašo III dalyje nustatyta tvarka).

12.2. Rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu – per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais (diskusijų laidos ir agitaciniai siužetai žymimi šio Aprašo III dalyje nustatyta tvarka).

12.3. Pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje.

12.4. Jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

II. SPAUSDINTOS POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMAS

13. Kiekviename spausdintos politinės reklamos skelbimo ar publikacijos puslapyje (periodinėje spaudoje), lankstinuke (pirmajame ar paskutiniame atvarte, matomoje vietoje), plakate (matomoje jo pusėje) ar kitame politinei reklamai rinkimų (referendumo) agitacijai skirtame gaminyje, nepriklausomai nuo jų platinimo būdo ir vietos, turi būti nurodyta:

13.1. užrašas „Politinė reklama“ arba „Rinkimų agitacija“, arba „Referendumo agitacija“;

13.2. užrašas, nurodantis apmokėjimo šaltinį (vienas iš pateikiamų):

13.2.1. „apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“,

13.2.2. „apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;

Tais atvejais, kai skleidžiama politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija dar nėra apmokėta, užraše vietoje žodžio „apmokėta“ gali būti nurodoma „bus apmokėta“;

13.2.3. apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

13.3. politinės reklamos užsakymo numeris;

13.4. užrašas, nurodantis viešosios informacijos rengėją ar skleidėją ir spaustuvę ar gamintoją (išskyrus politinę reklamą periodinėje spaudoje) arba užrašas, nurodantis, kad pats politinės kampanijos dalyvis pasigamino politinės reklamos gaminį.

13.5. spaudinių tiražas, jei politinė reklama skleidžiama ne periodinėje spaudoje.

14. Šio Aprašo 13 punkte nurodyti užrašai turi būti spausdinami ta pačia kryptimi, kaip politinės reklamos tekstas ir ne mažesnio nei aštuonių punktų dydžio ir aiškiai matomi, kai politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirto pateikiamo teksto dydis – 12–20 punktų. Tais atvejais, kai politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtas tekstas pateikiamas didesnėmis ar mažesnėmis raidėmis, šio Aprašo 13 punkte nurodyti užrašai proporcingai didinami ar mažinami. Šie užrašai politinės reklamos skelbimuose negali būti trumpinami ar kaip nors kitaip keičiami.

III. ELEKTRONINĖMIS PRIEMONĖMIS SKLEIDŽIAMOS POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMAS

15. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai privalo šio Aprašo nustatyta tvarka pažymėti visą politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtą informaciją (skelbimą, laidą, siužetą, filmą, kitą vaizdo ir (ar) garso kūrinį ir pan., nepriklausomai nuo jo transliavimo būdo (radijo, televizijos programoje, internete, lauko ekranuose, ekranuose, esančiuose viešajame transporte, kino teatruose ar kitose viešosiose vietose).

16. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos, skleidžiamos vaizdu (vaizdu ir garsu), žymėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

16.1. Viso politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimo metu ekrano apačioje turi būti aiškiai matomas atitinkamas užrašas: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“.

16.2. Ne trumpiau kaip 2 sekundes informacijos skleidimo pradžioje ir, jei ji skleidžiama ilgiau kaip 30 minučių, pabaigoje turi būti parodomas aiškiai matomas vienas iš užrašų:

16.2.1. „Apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“;

16.2.2. „Apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Tais atvejais, kai skleidžiama politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirta informacija dar nėra apmokėta, užraše vietoje žodžio „apmokėta“ gali būti nurodoma „bus apmokėta“;

16.2.3. Apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

16.3. Jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, kas 10 minučių parodomas šio Aprašo 16.2 punkte nurodytas užrašas (gali būti rodoma kaip „bėganti eilutė“);

16.4. Jei skleidžiama paties viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo lėšomis rengiama diskusijų laida, visos diskusijos metu turi būti rodomas užrašas „Diskusijų laida“ ir 16.2 ir 16.3 punktuose nurodytu dažnumu paro-

domas aiškiai matomas užrašas „Diskusijų laida skleidžiama neatlygintinai ... (nurodomas konkretus viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo pavadinimas) lėšomis.“

17. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos, skleidžiamos tik garsu, žymėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

17.1. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimo pradžioje ir, jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, pabaigoje turi būti žodžiu aiškiai paskelbiama: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“, ir vienas iš tekstų:

17.1.1. „Apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“;

17.1.2. „Apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;

17.1.3. Apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

17.2. Jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, kas 10 minučių turi būti žodžiu aiškiai paskelbiama: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“.

17.3. Jei skleidžiama paties viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo lėšomis rengiama diskusijų laida, 17.2 punkte nurodytu dažnumu žodžiu aiškiai paskelbiama „Diskusijų laida“, o laidos pradžioje ir pabaigoje – „Diskusijų laida skleidžiama neatlygintinai ... (nurodomas konkretus viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo pavadinimas) lėšomis“.

18. Jeigu politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimą pertraukia reklama, žinios, muzikiniai intarpai ir pan., tai po kiekvienos tokios pertraukos transliuotojai privalo papildomai pranešti, kad ši informacija yra skirta politinei reklamai ar rinkimų (referendumo) agitacijai, ir nurodyti lėšų šaltinį, kaip tai daroma informacijos skleidimo pradžioje.

IV. REIKALAVIMŲ, KELIAMŲ POLITINEI REKLAMAI, PRIEŽIŪRA

19. Vyriausioji rinkimų komisija kontroliuoja, kaip laikomasi šio Aprašo reikalavimų.

20. Jei žurnalistų etikos inspektorius ir (arba) Lietuvos radijo ir televizijos komisija, vykdydami jiems priskirtų visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų priežiūrą, pastebi šio Aprašo pažeidimą, apie tai nedelsdami praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai ir kartu pateikia visą su šiuo pažeidimu susijusią medžiagą.

21. Vyriausioji rinkimų komisija atlieka politinės reklamos stebėseną ir, nustačiusi, kad paskleista politinė reklama yra draudžiama, nepažymėta ar pažymėta pažeidžiant šį Aprašą, nedelsdama kreipiasi į politinę reklamą paskleidusį viešosios informacijos skleidėją (prireikus ir rengėją), prašydama pateikti paaiškinimą dėl nustatyto pažeidimo.

22. Apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijos (miestų, rajonų referendumo komisijos) vykdo politinės reklamos stebėseną Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

23. Politinės reklamos ginčytinus, (diskutuotinus) faktus vertina darbo grupė, kurią iš VRK narių ir sekretoriato darbuotojų sudaro Vyriausioji rinkimų komisija. Darbo grupėje turi būti ne mažiau kaip 3 nariai.

24. Darbo grupė spręsdama ginčytinus, (diskutuotinus) faktus dėl informacijos pripažinimo politine reklama turi teisę pakviesti (ar konsultuotis su) specialistus iš kitų institucijų, organizacijų.

25. Darbo grupė politinės reklamos faktus nagrinėja per 7 darbo dienas, esant išimtiniams (sudėtingiems) atvejams terminas gali būti VRK pirmininko sprendimu pratęstas dar 7 darbo dienoms. Darbo grupės nuomonė yra rekomendacinio pobūdžio priimant Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl informacijos pripažinimo politine reklama.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Asmenys, pažeidę šį Aprašą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

27. Ginčai, kylantys dėl šio Aprašo pažeidimų, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

---

*–Patvirtinta VRK 2010-09-07 sprendimu Nr. Sp-58, aktuali nuo 2014-01-09

IŠORINĖS POLITINĖS REKLAMOS SKLEIDIMO TAISYKLĖS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Išorinės politinės reklamos skleidimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą ir Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymais.

2. Taisyklėse nustatoma Respublikos Prezidento rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo tvarka.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Išorinė politinė reklama** suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

3.2. **Politinė reklama** – valstybės politiko, politinės partijos, jos nario, politinės kampanijos dalyvio vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

3.3. **Rinkimų (referendumo) agitacija** – per rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapą politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose.

II. IŠORINĖS POLITINĖS REKLAMOS PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

4. Rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.

5. Politinė reklama turi būti teisės aktų nustatyta tvarka pažymėta. Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-58 patvirtintas Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašas. Šiame apraše nustatyti spausdintos ir elektroninėmis priemonėmis skleidžiamos politinės reklamos žymėjimo reikalavimai ir tų reikalavimų laikymosi priežiūros procedūros.

6. Politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

7. Politinės kampanijos laikotarpiu viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai politinę reklamą gali skleisti tik pagal visiems politinės kampanijos dalyviams vienodus įkainius ir sąlygas, pateiktus Vyriausiajai rinkimų komisijai.

8. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai gali atsisakyti skleisti politinę reklamą, kurioje yra kitas politines partijas ar politinės kampanijos dalyvius kompromituojančios medžiagos, jeigu atsisakoma prisiimti galimas atsakomosios nuomonės paskleidimo išlaidas.

9. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai negali sudaryti išskirtinių sąlygų kuriai nors partijai ar kandidatui, visuomeniniam rinkimų komitetui, taip pat negali atsisakyti vienodomis sąlygomis sudaryti sutartį su kokia nors partija ar kandidatu, visuomeniniu rinkimų komitetu.

10. Politinei reklamai, be specialių šiose taisyklėse nustatytų reikalavimų, taikomi ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme reklamai nustatyti principai ir reikalavimai.

11. Išorinė politinė reklama turi atitikti valstybinės kalbos vartojimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatoms.

12. Draudžiama įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą:

12.1. ant statinių, kuriuose veikia valstybės valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

12.2. valstybės ar savivaldybių įmonėms priklausančiose viešojo transporto priemonėse ir ant jų. Respublikos Prezidento rinkimų išorinė politinė reklama gali būti skleidžiama tais atvejais, kai reklamos plotai ar vaizdo transliavimo įrenginiai priklauso ar yra perduoti naudotis tretiesiems asmenims, kuriems valstybės ar savivaldybių įmonės negali daryti tiesioginio ar netiesioginio lemiamo poveikio;

12.3. automobilių keliuose ir jų sanitarinės apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį ir taip kelti pavojų eismo dalyviams, taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;

12.4. ant skulptūrų ir paminklų;

12.5. 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

12.6. neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose ji įrengiama, savininko sutikimo.

13. Išorinė politinė reklama saugomose teritorijose ir nekilnojamosiose kultūros vertybėse, taip pat jų teritorijose leidžiama tik suderinus su valstybės įstaiga, atsakinga už kultūros vertybių apsaugą, ir saugomos teritorijos steigėjo įgaliota įstaiga.

14. Leidus įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą viduje statinių, kuriuose veikia valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, (jei ten yra įrengtos tradicinės vietos įvairiems skelbimams) turi būti sudarytos vienodos sąlygos visiems politinės kampanijos dalyviams.

15. Pareiga nuimti išorinę politinę reklamą iki prasidedant įstatymų nustatytam laikui, kai rinkimų agitacija draudžiama (plačiau šių taisyklių III skirsnyje „Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpis“), tenka išorinę politinę reklamą paskelbusiam asmeniui.

III. RINKIMŲ AGITACIJOS DRAUDIMO LAIKOTARPIS

16. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, iškabintą iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui.

17. Nuolatine vaizdine agitacija tam skirtose vietose laikytina išorinė politinė reklama įrengta stacionariuose, ne laikinai rinkimams įrengtuose, išorinės reklamos stenduose ar vietose, kuri nesikeičia ir nėra techninėmis priemonėmis valdoma, tai yra techniškai gali būti sudėtinga pašalinti per trumpą laiką dėl didelių sąnaudų ir jokiais techniniais būdais negali būti keičiama (valdoma).

18. Politinė reklama ant transporto priemonių nelaikoma stacionaria, todėl tokia politinės reklamos forma negalima rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu, kurio metu nuo tokių transporto priemonių politinė reklama turi būti nuimta, arba tokie automobiliai negali būti naudojami ir laikomi viešose vietose.

19. Parduotuvių, rinkimų štabų ar kitų lankomų įstaigų ar privačių pastatų langai, durys, sienos, stogai nėra laikomi nuolatinėmis agitacijai skirtomis vietomis. Tokiose vietose rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu politinė reklama negalima, išskyrus rinkimų štabų informacines iškabas.

20. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, bei pastate, kuriame balsuojama specialiu paštu.

21. Jeigu tuo pačiu metu kartu vyksta kitų rinkimų agitacija arba agitacija dėl referendumo, rinkimų agitacija draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos tokiomis pačiomis, kaip Taisyklių 20 punkte nurodyta, sąlygomis ir tvarka.

22. Informacija apie vykstančius rinkimus ar referendumą, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose ar referendume, balsuoti už ar prieš kandidatą ar kandidatų sąrašą arba referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, rinkimų (referendumo) agitacija nelaikoma.

IV. REIKALAVIMŲ, KELIAMŲ IŠORINEI POLITINEI REKLAMAI, PRIEŽIŪRA

23. Vyriausioji rinkimų komisija kontroliuoja, kaip laikomasi šių aisyklių reikalavimų.

24. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijos prižiūri, kaip laikomasi šių taisyklių reikalavimų jų savivaldybės ar apylinkės teritorijoje.

25. Už išorinės politinės reklamos skleidimo reikalavimų pažeidimą gali būti surašomas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Jį gali surašyti vidaus reikalų ir policijos pareigūnai, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos pareigūnai, valstybiniai miškų pareigūnai ir valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir šios komisijos nariai, savivaldybių, apylinkių rinkimų komisijų ar referendumo komisijų pirmininkai ir šių komisijų nariai.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Asmenys, pažeidę šiose taisyklėse nustatytus išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo tvarkos reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

27. Visus ginčus dėl rinkimų agitacijos ir politinės reklamos skleidimo sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-27

REKOMENDACIJOS DĖL POLITINĖS REKLAMOS*

Vyriausioji rinkimų komisija, atsižvelgdama į įstatymų, reglamentuojančių politinės reklamos skleidimą, pasikeitimus, apibendrindama atsakymus į gaunamus paklausimus ir siekdama sudaryti palankesnes sąlygas politinėms partijoms bei kandidatams kuo plačiau skleisti politinę reklamą ir sumažinti galimų ginčų kilimo prielaidas, parengė ir skelbia rekomendacijas dėl politinės reklamos 2014 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento ir 2014 m. gegužės 25 d. rinkimų į Europos Parlamentą politinėms kampanijoms.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad Vyriausioji rinkimų komisija neturi teisės aiškinti rinkimų ir referendumų įstatymų nuostatų, todėl šiomis rekomendacijomis teikia tik *nuomonę* dėl politinės reklamos.

Politinės reklamos skleidimą reglamentuoja rinkimų įstatymai ir Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės (toliau – PKFFK) įstatymas.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

2. Išorinė politinė reklama suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

3. Politine reklama nelaikomi:

3.1. politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, susijusią su kandidato darbine ar nuolatinio pobūdžio visuomenine veikla, informacija, kuria nesiekiama paveikti rinkėjų motyvacijos balsuojant rinkimuose arba kurią skleidžiant nepropaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa;

3.2. rinkimų štabo informacinė iškaba (stendas, skydas ir kt.), kai ji yra pakabinta ant (ar pastatyta šalia) pastato (patalpos ar kitur), kuriame yra įsikūręs rinkimų štabas. Rinkimų štabo iškaboje gali būti ši informacija: politinės partijos pavadinimas ir (ar) kandidato pavardė, partijos logotipas, rinkimų štabo darbo laikas ir kontaktinė informacija. Rekomenduojama laikytis valstybės įstaigų ir institucijų iškaboms keliamo reikalavimo: iškabos matmenys turi būti 40 x 60 cm. Mobiliems rinkimų štabams taikomi tokie patys politinės reklamos ribojimai;

3.3. politinių partijų, kandidatų, politinės kampanijos dalyvių padėkos po balsavimo (pakartotinio balsavimo) dienos, išskyrus atvejus, kai jos spausdinamos kitos politinės kampanijos laikotarpiu iki balsavimo rinkimuose ar referendumo dienos.

4. Rinkimų agitacijos laikotarpiu politine reklama laikoma šių rekomendacijų 3.1 ir 3.2 punktuose minimi informaciniai pranešimai, informacija:

4.1. jeigu už juos atsilyginama ar numatoma atsilyginti;

4.2. kai tokie pranešimai yra neįprastai dažni;

4.3. kai tokiais pranešimais yra agituojama balsuoti partijos ar kandidato interesais;

4.4. skelbiama kandidato nuotrauka, atvaizdas ar kita, kai skelbiama be papildomos informacijos arba gerokai didesni už kartu skelbiamą informaciją, politinės partijos logotipas (išskyrus rinkimų štabo informacinę iškabą, atitinkančią 3.2 punkte nurodytus reikalavimus), politinės partijos, kandidatų sąrašo ar kandidato rinkimų numeris, rinkimų šūkis bei raginimas balsuoti;

4.5. rinkimų štabo iškabos, neatitinkančios 3.2 punkte nurodytų reikalavimų;

4.6. politinės partijos pirmininko, jos narių, išrinktų Seimo, Europos Parlamento ar savivaldybių tarybų nariais, nuotraukos, pasisakymai, kita viešai skleidžiama atlygintina (ar numatoma atlyginti) informacija, nesusijusi su jo veikla atstovaujamoje institucijoje ir (ar) atstovaujamos institucijos kompetencija, jei politinė partija ar asmuo dalyvauja politinėje kampanijoje;

4.7. kandidato biografija, asmeninė nuomonė, informacija apie vertybes, vykdomą visuomeninę veiklą, apie tai, ką numato daryti išrinkus, tiesioginis ar netiesioginis skatinimas rinkti (ar nerinkti) naujus ar esamus narius ir pan.;

4.8. kita informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

5. Kad įprastinio pobūdžio informacija nebūtų laikoma politine reklama ar turinčia politinės reklamos požymių, rekomenduojama nenaudoti rinkimų šūkių, specialiai ir pabrėžtinai neišryškinti kandidato pavardės, nedėti jo nuotraukos į pirmą leidinio puslapį, grafiškai apipavidalinant vengti didelių kandidato atvaizdų, naudoti dalykinį, o ne agitacinį stilių, nedėti informacijos apie politiko asmenines ir kitas su jo veikla nesusijusias savybes, jo šeiminį gyvenimą, pomėgius, laisvalaikį.

II. REIKALAVIMAI, TAIKOMI POLITINEI REKLAMAI

6. Politinės kampanijos laikotarpiu politinė reklama turi būti teisės aktų nustatyta tvarka pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos.

7. Respublikos Prezidento rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą politinės kampanijos prasideda atitinkamai: 2013 m. lapkričio 11 d. ir 2013 m. lapkričio 25 d.

8. Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-58 patvirtintame Politinės reklamos žymėjimo tvarkos apraše nustatyti spausdintos ir elektroninėmis priemonėmis skleidžiamos politinės reklamos žymėjimo reikalavimai ir tų reikalavimų laikymosi priežiūros procedūros.

9. Politinė reklama, politinės kampanijos laikotarpiu nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

10. Anonsų, kuriuose yra politinė reklama, skleidimui taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir politinei reklamai.

11. Politinės kampanijos laikotarpiu viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai politinę reklamą gali skleisti tik pagal visiems politinės kampanijos dalyviams vienodus, pagal PKFFK įstatymo reikalavimus Vyriausiajai rinkimų komisijai pateiktus ir jos interneto svetainėje paskelbtus įkainius ir sąlygas.

12. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai negali sudaryti išskirtinių sąlygų kuriai nors partijai ar kandidatui, be to, negali atsisakyti vienodomis sąlygomis sudaryti sutartį su kokia nors partija ar kandidatu.

13. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai gali atsisakyti skleisti politinę reklamą, kurioje yra kitas politines partijas ar politinės kampanijos dalyvius kompromituojančios medžiagos, jeigu atsisakoma prisiimti galimas atsakomosios nuomonės paskleidimo išlaidas.

14. Politinei reklamai, be specialių PKFFK įstatymu nustatytų reikalavimų, taikomi ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme reklamai nustatyti principai ir reikalavimai.

15. Politinės reklamos turiniui taikomi visi viešosios informacijos turinio reikalavimai.

16. Primintina, kad viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai ir leidėjai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, humanizmo, lygybės, pakantos, pagarbos žmogui principais, gerbia žodžio, kūrybos, religijos ir sąžinės laisvę, nuomonių įvairovę, laikosi profesinės etikos normų, Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso nuostatų, padeda plėtoti demokratiją, visuomenės atvirumą, skatina visuomenės pilietiškumą ir valstybės pažangą, stiprina valstybės nepriklausomybę, puoselėja valstybinę kalbą, tautinę kultūrą ir dorovę.

17. Viešoji informacija apie kandidatus, politines partijas ir kitus politinės kampanijos dalyvius visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai.

III. POLITINĖS REKLAMOS SKLEIDIMAS

18. PKFFK įstatymas draudžia skleisti politinę reklamą:

18.1. politinės kampanijos laikotarpiu – neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas;

18.2. rinkimų agitacijos kampanijos etapu – per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais (politinės kampanijos dalyvio išlaidos šiems agitaciniams siužetams negali viršyti 50 procentų politinės kampanijos dalyviui nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio);

18.3. pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje, nepaisant to, ar vyksta politinė kampanija, ar ne;

18.4. jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

19. Rengdami neatlygintinas diskusijų laidas, viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turėtų laikytis kandidatų, kandidatų sąrašų lygiateisiškumo principo ir apie rengiamas laidas informuoti visus politinės kampanijos dalyvius. Jeigu nėra galimybių į vieną laidą pasikviesti visų partijų atstovų ir išsikėlusių kandidatų, galima būtų rengti kelias diskusijų laidas, kuriose dalyvautų skirtingi politinės kampanijos dalyviai. Labai svarbu, kad visi politinės kampanijos dalyviai būtų informuoti apie rengiamas diskusijų laidas ir dalyvavimo jose sąlygas.

20. Šių rekomendacijų 18.2 punkte minimi agitacijos siužetai gali būti parengti iš anksto, transliuojami kelis kartus.

21. PKFFK įstatyme yra numatytas baigtinis sąrašas per televiziją galimos skleisti politinės reklamos. Kitokia politinė reklama (bėganti eilutė, logotipas, trumpesnis negu 30 sekundžių ar vaidybinis siužetas ir pan.) per televiziją būtų laikoma PKFFK įstatymo pažeidimu.

22. Politinės kampanijos dalyvio dalyvavimu agitaciniame siužete laikomas išsikėlusio ar keliamo kandidato dalyvavimas. Tais atvejais, kai savarankiškas dalyvis yra politinė partija ar jos keliamas kandidatų sąrašas, šiuose siužetuose turi dalyvauti bent vienas kandidatas iš kandidatų sąrašo, taip pat gali dalyvauti politinės partijos pirmininkas ar kitas politinės partijos narys, kuris eina renkamas pareigas (Seimo nario, Europos Parlamento nario, savivaldybės tarybos nario pareigas). Šiuose siužetuose dalyvaujantys asmenys informuoja apie politinę programą arba kalba aktualiais visuomenei klausimais.

23. Jeigu asmuo, kuris eina pareigas valstybės, savivaldybių institucijose ar įstaigose ir kartu yra kandidatas, dėl einamų pareigų turi per visuomenės informavimo priemones pranešti svarbių žinių, tai jis gali padaryti tik per spaudos konferenciją. Gali būti skelbiamas tik šios konferencijos įrašas, jeigu jame nėra rinkimų agitacijos.

24. Kandidatams rinkimų agitacijos metu rekomenduojama nerengti reportažų, komentarų, interviu, nevesti žinių ar kitų radijo ar televizijos laidų ar nedalyvauti radijo, televizijos rengiamose šiose laidose, spaudoje nepublikuoti kandidatų kaip žurnalistų publikacijų, nuotraukų, jeigu jo dalyvavimas radijo, televizijos laidose, publikacijų ar nuotraukų skelbimas gali būti suprantamas kaip šio kandidato politinė reklama. Skelbiant tokią informaciją, jai taikomi politinės reklamos skleidimo reikalavimai.

25. Rinkimų įstatymai draudžia įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą:

25.1. ant statinių, kuriuose yra valstybės valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

25.2. valstybės ar savivaldybių įmonėms priklausančiose transporto priemonėse ir ant jų, (Respublikos Prezidento rinkimų išorinė politinė reklama gali būti skelbiama, kai reklamos plotai ar vaizdo transliavimo įrenginiai priklauso ar yra perduoti naudotis tretiesiems asmenims, kuriems valstybės ar savivaldybių įmonės negali daryti tiesioginio ar netiesioginio lemiamo poveikio);

25.3. automobilių keliuose ir jų sanitarinės apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį ir taip kelti pavojų eismo dalyviams; taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;

25.4. ant skulptūrų ir paminklų;

25.5. 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

25.6. neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose ji įrengiama, savininko sutikimo.

26. Išorinė politinė reklama saugomose teritorijose ir nekilnojamosiose kultūros vertybėse, taip pat jų teritorijose leidžiama tik suderinus su valstybės įstaiga, atsakinga už kultūros vertybių apsaugą, ir saugomos teritorijos steigėjo įgaliota įstaiga.

27. Išorinė politinė reklama turi būti įrengiama laikantis Vyriausiosios rinkimų komisijos 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-27 patvirtintų Išorinės politinės reklamos skleidimo taisyklių.

28. Pareiga nuimti išorinę politinę reklamą iki prasidedant įstatymų nustatytam laikui, kai rinkimų agitacija draudžiama, tai yra 30 valandų iki rinkimų pradžios, tenka išorinę politinę reklamą paskelbusiam asmeniui.

29. Mitinguose ir kituose renginiuose naudojamus skydus, stendus, vėliavas ir kitokią atributiką, agituojančią balsuoti už politinę partiją ir (ar) kandidatą, renginio organizatoriai po renginio privalo nedelsdami pašalinti iš viešos vietos savomis lėšomis.

IV. RINKIMŲ AGITACIJOS DRAUDIMO LAIKOTARPIS

30. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, jeigu ji iškabinta iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, bei pastate, kuriame balsuojama specialiu paštu. Jeigu tuo pačiu metu kartu vyksta kitų rinkimų agitacija arba agitacija dėl referendumo, rinkimų agitacija draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos tokiomis pačiomis sąlygomis ir tvarka.

31. Informacija apie vykstančius rinkimus ar referendumą, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose ar referendume, balsuoti už ar prieš kandidatą ar kandidatų sąrašą arba referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, rinkimų (referendumo) agitacija nelaikoma.

32. Respublikos Prezidento rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą agitacija draudžiama:

Diena	Pastatuose, kuriuose vyksta balsavimas paštu	Pastatuose, kuriuose vyksta balsavimas iš anksto (*savivaldybių pastatuose*) ir 50 metrų aplink	*Rinkimų apylinkės* balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa
2014-05-07*	■	■	
2014-05-08*	■	■	
2014-05-09*	■		
2014-05-10 nuo 1 val.			■
2014-05-11 iki 20 val.			■
2014-05-21*	■	■	
2014-05-22*	■	■	
2014-05-23*	■		
2014-05-24 nuo 1 val.			■
2014-05-25 iki 20 val.			■

* kol vyksta balsavimas

V. POLITINĖS REKLAMOS UŽSAKYMAI

33. Politinės partijos, jų keliami kandidatai, išsikėlę kandidatai gali įgyti turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai tik nuo jų įregistravimo savarankiškais politinės kampanijos dalyviais ir paskelbimo Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje dienos.

34. PKFFK įstatymas draudžia politinės kampanijos dalyvius finansuoti per trečiuosius asmenis. Tai reiškia, kad politinę reklamą gali užsakyti ir apmokėti tik politinės kampanijos dalyvis ar jam atstovaujantis asmuo.

35. Rekomenduojama priimant užsakymą politinei reklamai rengti ar skleisti arba sudarant sutartį dėl politinės reklamos rengimo ar skleidimo įsitikinti, ar asmuo yra registruotas savarankišku politinės kampanijos dalyviu arba atstovauja savarankiškam politinės kampanijos dalyviui.

VI. VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJO AR SKLEIDĖJO DEKLARACIJA

36. Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracija – Vyriausiajai rinkimų komisijai privalomas pateikti dokumentas, kuriuo viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas deklaruoja paskleistą politinę reklamą, nurodo paskleistos politinės reklamos kainą, įkainius, skelbimo laiką (plotą) ir asmenį, kurio interesais politinė reklama buvo paskleista, taip pat asmenį, užsakiusį parengti ar paskleisti politinę reklamą, ir asmenį, sumokėjusį už politinės reklamos paskleidimą.

37. Politinės kampanijos laikotarpiu viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai elektroninių ryšių priemonėmis Vyriausiajai rinkimų komisijai privalo pateikti viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaraciją du kartus (tris kartus – jeigu vyksta pakartotinis balsavimas): likus 10 dienų iki rinkimų ar referendumo dienos (likus 5 dienoms – jeigu vyksta pakartotinis balsavimas) ir ne vėliau kaip per 25 dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) ar referendumo galutinių rezultatų paskelbimo dienos.

38. Viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų deklaracijos už Respublikos Prezidento rinkimų kampaniją Vyriausiajai rinkimų komisijai teikiamos iki 2014 m. gegužės 1 d. ir birželio 12 d. (jeigu vyks pakartotinis balsavimas, – iki 2014 m. gegužės 20 d. ir birželio 26 d.). Viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų deklaracijos už rinkimų į Europos Parlamentą politinę kampaniją teikiamos iki 2014 m. gegužės 14 d. ir birželio 26 d.

VII. ATSAKOMYBĖ

39. Visus ginčus dėl rinkimų agitacijos ir politinės reklamos skleidimo sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija.

40. Už politinės reklamos skleidimo reikalavimų pažeidimą gali būti surašomas administracinio teisės pažeidimo protokolas.

41. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 207^{9} straipsnyje[1] nustatyta, kad:

41.1. politinės reklamos skleidimo reikalavimų, numatytų Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės, rinkimų ir Referendumo įstatymuose, nesilaikymas – užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo vadovui arba kitam už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingam asmeniui nuo vieno tūkstančio iki penkių tūkstančių litų;

41.2. tokia pat veika, padaryta asmens, bausto administracine nuobauda už šio straipsnio pirmojoje dalyje numatytą pažeidimą, – užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo vadovui ar kitam už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingam asmeniui nuo dviejų tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų;

41.3. išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo nustatytos tvarkos pažeidimas – užtraukia baudą nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių litų, o politinės kampanijos dalyviui ar politinės partijos, kuri yra politinės kampanijos dalyvė, pirmininkui – nuo vieno tūkstančio iki penkių tūkstančių litų.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-28

[1] http://www3.lrs.lt/pls/inter/dokpaieska.showdoc_l?p_id=416992

MAŽAREIKŠMIŲ DAIKTŲ, SKIRTŲ POLITINEI PARTIJAI, VISUOMENINIAM RINKIMŲ KOMITETUI, KANDIDATŲ SĄRAŠUI, KANDIDATUI AR ASMENIUI, KURĮ NUMATOMA KELTI KANDIDATU, PROPAGUOTI, DEKLARAVIMO TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažareikšmių daiktų, skirtų politinei partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti, deklaravimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 5 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatas.

2. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Mažareikšmiai (mažaverčiai, deklaruojamieji) daiktai –** daiktai, kurie yra pažymėti politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, simbolika ir kurie yra deklaruoti Lietuvos Respublikos vyriausiojoje rinkimų komisijoje šiame apraše nustatyta tvarka ir yra skirti politinei partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti.

2.2. **Deklarantas** – politinė partija, visuomeninis rinkimų komitetas, kandidatų sąrašas, kandidatas ar asmuo, kurį numatoma kelti kandidatu, ar jų įgaliotas asmuo šiame apraše nustatyta tvarka deklaruojantys mažareikšmius daiktus.

2.3. **Simbolika** – politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, logotipas, pavadinimas, vardas ir pavardė, atvaizdas, rinkimų šūkis, rinkimų numeris ar kitoks simbolis, identifikuojantys deklaranto politinę partiją, visuomeninį rinkimų komitetą, kandidatų sąrašą ar asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu.

3. Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato arba asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), taip pat mažareikšmių daiktų (kurių kaina yra iki 5 litų), pažymėtų politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, simbolika ir deklaruotų Vyriausiojoje rinkimų komisijoje jos nustatyta tvarka, skirtų politinei partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas.

II. REIKALAVIMAI DEKLARUOJAMIEMS DAIKTAMS

4. Pagrindinė mažareikšmių daiktų funkcija – politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, propagavimas. Negali būti registruojami mažaverčiai daiktai, kuriais skleidžiama politinė reklama, taip pat negatyvi, apie bet kokius kitus asmenis arba skleidžiama komercinė reklama.

5. Mažareikšmiais daiktais negali būti alkoholiniai gėrimai, tabako gaminiai, narkotinės ir psichotropinės medžiagos, ginklai, šaudmenys, vaistai, maisto papildai ir kiti daiktai, kurių neatlygintinas platinimas (dalijimas) draudžiamas ar ribojamas pagal kitus teisės aktus.

6. Jeigu deklaruojami mažareikšmiai daiktai yra maisto produktai, būtina, kad jų galiojimo terminas būtų ne trumpesnis nei šeši mėnesiai.

7. Deklaruojami mažareikšmiai daiktai turi būti pažymėti simbolika. Jeigu šie daiktai dėl savo savybių negali būti pažymėti, kiekvienas jų turi būti supakuotas į atskirą pakuotę, kuri turi būti pažymėta simbolika.

8. Vienoje deklaracijoje deklaruojami daiktai turi būti identiški, jie negali būti sunumeruoti ar skirtis kitokiais individualiais požymiais.

9. Jeigu mažareikšmiai daiktai yra informacijos laikmenos, deklarantas atsako, kad nebūtų pažeidžiamos autorių teisės. Draudžiama informacijos laikmenose dalyti autorių teisių ginamų kūrinių kopijas. Ši nuostata netaikoma specialiai tai politinei kampanijai, kuriai deklaruojama laikmena, sukurtiems kūriniams, jeigu už jų sukūrimą apmokėta iš politinės kampanijos lėšų ir šios lėšos įtrauktos į deklaranto politinės kampanijos apskaitos dokumentus.

10. Mažareikšmiais daiktais negali būti daiktai (žetonai ar pan.), dokumentai (talonai, kuponai, bilietai ar pan.), suteikiantys jų turėtojui kokių nors turtinių teisių, taip pat grynieji pinigai (bet kokia valiuta), vertybiniai popieriai ir loterijų bilietai.

11. Mažareikšmių daiktų platinimas turi atitikti įprastus tokių daiktų komercinio ar reklaminio platinimo reikalavimus dėl pakuotės, galiojimo termino, kokybės, sudėties ir kitų požymių bei savybių.

12. Mažareikšmiai daiktai ar jų savybės neturi kelti pavojaus žmonėms ir aplinkai ar savo savybėmis išsiskirti iš įprastų tokio pobūdžio daiktų.

III. REIKALAVIMAI SIMBOLIKAI

13. Simbolika turi būti ryškiai matoma, suprantama, turi būti kitos nei pats daiktas spalvos, aiškiai atskirta nuo kitų dalijamo daikto žymėjimų.

14. Simbolika negali būti neetiška, klaidinanti, įžeidžiančio pobūdžio, panaši į kitos politinės partijos, visuomeninio rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, simboliką. Simbolika negali būti prieštaraujanti geros moralės taisyklėms, neatitikti sąžiningų ir garbingų rinkimų principų.

15. Simbolika turi būti atspausdinta taip, kad nebūtų galima lengvai jos pašalinti (nuplauti, nutrinti) naudojant daiktą įprastais būdais.

IV. DEKLARAVIMO TVARKA IR DEKLARACIJOS PATEIKIMAS

16. Deklarantas ar jo atstovas Vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) pateikia nustatytos formos deklaraciją.

17. Deklaracijoje nurodoma:

17.1. politinė kampanija, kurios metu numatomi neatlygintinai platinti deklaruojami daiktai;

17.2. deklarantas;

17.3. numatomas neatlygintinai platinti daiktas, trumpas jo aprašymas. Aprašymas turi būti pakankamas daiktui apibūdinti, jeigu tai neaišku iš daikto pavadinimo;

17.4. gamintojas ar importuotojas;

17.5. užsakytas kiekis vienetais, vieneto kaina, bendra įsigijimo kaina, įskaitant visus mokesčius.

18. Prie deklaracijos turi būti pridėtas daikto piešinys arba nuotrauka.

19. Deklarantas gali, o VRK prašymu privalo pateikti ir daikto pavyzdį.

20. Draudžiama platinti VRK nedeklaruotus daiktus.

21. Kartu su deklaracija pateikiami mažareikšmių daiktų įsigijimą (užsakymą) patvirtinantys dokumentai: sutartys, sąskaitos faktūros, užsakymo formos, važtaraščiai ar kiti tinkami dokumentai.

22. Deklaraciją galima pateikti ir iki politinės kampanijos pradžios, nurodant, kuriai politinei kampanijai jie bus skirti.

23. Pildoma atskira deklaracija kiekvienai daikto rūšies partijai (serijai). Vienu metu deklarantas gali pateikti ir daugiau negu vieną deklaraciją. Jeigu užsakoma papildoma jau deklaruotų daiktų partija (serija), apie tai pranešama VRK pateikiant papildomą deklaraciją.

24. Sprendimą dėl mažareikšmių daiktų deklaravimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo deklaracijos gavimo priima VRK pirmininkas arba jo įgaliotas šios komisijos narys.

25. Atsisakymas priimti deklaraciją turi būti motyvuotas. Jis gali būti skundžiamas VRK, kuri privalo išnagrinėti skundą artimiausiame posėdyje. VRK sprendimas gali būti skundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

26. Priimtos ir nepriimtos deklaracijos viešai skelbiamos VRK interneto svetainėje.

27. Už įsigyjamus mažareikšmius daiktus galima apmokėti tik iš politinės kampanijos dalyvio sąskaitoje esančių lėšų. Mažareikšmių daiktų įsigijimas turi būti fiksuojamas politinės kampanijos dalyvio išlaidų apskaitos dokumentuose.

28. Didžiausia leistina vieno mažareikšmio daikto vieneto įsigijimo kaina – 4,99 litai. Į šią kainą turi būti įskaičiuoti visi mokesčiai, taip pat su daiktų pristatymu, pakavimu, paskirstymu susiję mokėjimai. Mažareikšmių daiktų kaina pagrindžiama įsigijimą patvirtinančiais dokumentais: sutartimis, sąskaitomis faktūromis, užsakymo aktais, priėmimo–perdavimo aktais ir t. t.

29. Mažareikšmio daikto vieneto kaina negali būti neįprastai mažesnė už tokio paties ar analogiško daikto didmeninę rinkos kainą.

30. Jeigu, VRK manymu, tikroji daikto vieneto didmeninė kaina yra didesnė už didžiausią leistiną mažareikšmio daikto vertę, VRK gali pareikalauti papildomai pagrįsti mažareikšmio daikto įsigijimo kainą arba šiuo pagrindu atsisakyti priimti deklaraciją.

V. MAŽAREIKŠMIŲ DAIKTŲ NEATLYGINTINAS PLATINIMAS

31. Mažareikšmiai daiktai gali būti neatlygintinai platinami išimtinai politinės reklamos skleidimo tikslais.

32. Draudžiama dalyti daiktus visais atvejais, kai pagal teisės aktus draudžiama skleisti politinę reklamą ir vykdyti rinkimų agitaciją.

33. Numatomas daiktų neatlygintinas platinimas negali būti reklamuojamas, anonsuojamas ar kitaip iš anksto apie tai informuojama. Ši nuostata taikoma ir visuomenės informavimo priemonėms.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Jeigu politinė partija, visuomeninis rinkimų komitetas, kandidatų sąrašas, kandidatas ar asmuo, kurį numatoma kelti kandidatu, neatlygintinai platina mažareikšmius daiktus, pažeisdami šiame apraše nustatytą dalijamų daiktų platinimo tvarką, yra pagrindas laikyti, kad atitinkamai politinė partija, visuomeninis rinkimų komitetas, kandidatų sąrašas, kandidatas ar asmuo, kurį numatoma kelti kandidatu, nesilaiko draudimo papirkti rinkėjus.

35. Sistemingas šiame apraše nustatytos daiktų neatlygintino platinimo tvarkos pažeidimas yra pagrindas pripažinti pažeidimą šiurkščiu rinkimų kampanijos pažeidimu.

_____

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-24

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
Vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-24

Deklaracija pateikta
_____-____-____

Reg. Nr. _____

Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai
Gynėjų g. 8, Vilnius

Mažareikšmių daiktų, skirtų politinei partijai, visuomeniniam rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti, propaguoti

DEKLARACIJA

[ ] Pirminė deklaracija	[ ] Papildoma deklaracija. Pirminės deklaracijos data _____ - ____ - ____

1.	**Deklarantas**	
2.	**Politinė kampanija**	
3.	**Dalijamasis daiktas**	
3.1.	Pavadinimas, aprašymas	
3.2.	Gamintojas, importuotojas (pavadinimas, kodas)	
3.3.	Tiražas	
3.4.	Vieneto kaina, LT	
4.	**Pridedamų dokumentų sąrašas**	
5.	**Deklaranto parašas**	
6.	**Pildymo data**	

1. Ši forma su visais nurodytais priedais pateikiama Vyriausiajai rinkimų komisijai.
2. Sprendimą dėl mažareikšmių daiktų deklaravimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo deklaracijos gavimo priima VRK pirmininkas arba jo įgaliotas šios komisijos narys.
3. Deklarantas patvirtina, kad pateikiama informacija yra tiksli ir išsami.
4. Deklarantui yra žinoma, kad dalijamųjų daiktų platinimo tvarkos pažeidimas yra pagrindas laikyti, kad deklarantas nesilaiko draudimo papirkti rinkėjus.
5. Sistemingas nustatytos dalijamųjų daiktų platinimo tvarkos pažeidimas yra pagrindas pripažinti pažeidimą šiurkščiu rinkimų kampanijos pažeidimu.

Deklarantas ar deklaranto atstovas _____

(vardas, pavardė, parašas)

RINKĖJŲ AR RINKIMŲ TEISĘ TURINČIŲ ASMENŲ PAPIRKIMO FAKTŲ TYRIMO IR VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatomos Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatyme ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatyme (toliau – Įstatymai) nustatytų draudimų tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją ar rinkimų teisę turintį asmenį dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę pažeidimų tyrimo ir vertinimo procedūros savivaldybių rinkimų komisijose (toliau – rinkimų komisija) ir Vyriausiojoje rinkimų komisijoje (toliau – VRK).

2. Šis aprašas taikomas tiriant Aprašo 1 punkte nurodytus pažeidimus, padarytus rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu.

3. Pagrindiniai šio Aprašo tikslai:

3.1. sudaryti teisines prielaidas, kad rinkimų politinė kampanija vyktų pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintus demokratinių rinkimų principus, pagal demokratines rinkimų procedūras skaidriai, garbingai ir sąžiningai;

3.2. išsamiai ir nešališkai nustatyti ir ištirti duomenis bei informaciją apie galimai vykdyto rinkėjų, rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus, nustatyti kaltus asmenis ir paviešinti rinkėjams informaciją apie priimtus sprendimus tiriant gautą informaciją ir asmenis, pažeidusius Įstatymus, ir kandidato pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis. Asmenims, padariusiems administracinius teisės pažeidimus, surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, o jeigu yra nusikalstamos veikos požymių, – kreiptis į prokuratūrą ar policijos įstaigą dėl ikiteisminio tyrimo.

4. Rinkimų komisija rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu tiria fizinio ar juridinio asmens (toliau – asmuo) raštu rinkimų komisijai pateiktus pranešimus, pareiškimus ar skundus dėl šio aprašo 1 punkte nurodytų pažeidimų, taip pat šiuos pažeidimus pagrindžiančius duomenis, neatsižvelgdama į jų fiksavimo būdą ar formą. Jeigu asmuo pateikia pranešimą žodžiu, rinkimų komisijos narys surašo pranešimą ir nedelsdamas pateikia rinkimų komisijos pirmininkui.

5. Anoniminiai pranešimai ar skundai, taip pat pranešimai apie ištirtus faktus, dėl kurių jau priimti sprendimai, gali būti netiriami. Be to, gali būti atsisakyta tirti pranešimą ar skundą arba gali būti nutraukiamas pradėtas tyrimas dėl bendro pobūdžio pranešimų, kuriuose nenurodyti konkretūs faktai, o liudininkai neigia arba atsisako patvirtinti pranešimo informaciją.

II. TYRIMO DĖL RINKĖJŲ AR RINKIMŲ TEISĘ TURINČIŲ ASMENŲ PAPIRKIMO FAKTŲ ATLIKIMO TVARKA

6. Rinkimų komisijos sprendimu sudaroma nuolatinė galimo papirkimo faktų tyrimo grupė (toliau – tyrimo grupė). Tyrimo grupė sudaroma iš trijų rinkimų komisijos narių, pasiūlytų į rinkimų komisiją Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ar Lietuvos teisininkų draugijos ir savivaldybės administracijos direktoriaus. Tyrimo grupės darbą organizuoja ir jam vadovauja rinkimų komisijos paskirtas rinkimų komisijos narys – tyrimo grupės vadovas. Tyrimo grupės posėdžius ir pasitarimus šaukia tyrimo grupės vadovas, apie juos asmeniškai ar telefonu pranešdamas grupės nariams ir kitiems suinteresuotiems asmenims. Posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja bent du tyrimo grupės nariai. Tyrimo grupės sprendimai priimami balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia grupės vadovo balsas.

7. Jeigu dėl ligos ar dėl kitų svarbių priežasčių tyrimo grupės veikloje vienas iš tyrimo grupės narių dalyvauti negali, – tyrimo grupės veikloje dalyvauja rinkimų komisijos pirmininkas.

8. Tyrimo grupės posėdžiuose gali dalyvauti politinių partijų ir kandidatų atstovai rinkimams, kiti suinteresuoti asmenys.

9. Rinkimų komisija ar jos narys, gavę asmens skundą ar kitokių duomenų dėl šio aprašo 1 punkte nurodytų pažeidimų, nedelsdami juos perduoda rinkimų komisijos pirmininkui.

10. Rinkimų komisijos pirmininkas, atsiradus (esant) bet kuriam iš šio aprašo 11 punkte nurodytų tyrimo pa-

grindų ar gavus duomenų ir pranešimą raštu iš rinkimų komisijos ar jos nario, nedelsdamas visą gautą informaciją užregistruoja (1 priedas) ir ne vėliau kaip kitą dieną perduoda tyrimo grupei.

11. Tyrimas dėl galimo rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo (toliau – galimas papirkimas) fakto gali būti pradedamas šiais pagrindais:

11.1. gavus asmens skundą, pareiškimą ar pranešimą apie galimą papirkimą;

11.2. gavus duomenų ar informacijos apie galimą papirkimą;

11.3. pagal visuomenės informavimo priemonėse paskelbtą ar kitokią informaciją apie galimą papirkimą.

12. Tyrimo grupė sprendimą pradėti tyrimą dėl galimo papirkimo fakto priima atsižvelgdama į bent vieną iš nurodytų aplinkybių:

12.1. ar informacija apie galimą papirkimo faktą yra konkreti (t. y. ar nurodytas asmuo galimai papirkinėjo rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis, kada vyko galimas papirkimas, kur ir kokiomis aplinkybėmis vyko galimas papirkimas);

12.2. ar nurodyti liudininkai;

12.3. ar pateikti kiti įrodymai, ar nurodyti galimi įrodymų šaltiniai;

12.4. ar yra analogiškų skundų dėl to paties įvykio.

13. Tyrimo grupė, gavusi minėtą informaciją, ne vėliau kaip per 3 dienas nuo informacijos gavimo rinkimų komisijoje priima vieną iš šių sprendimų:

13.1. pradėti tyrimą;

13.2. informaciją pridėti prie jau atliekamo analogiško tyrimo;

13.3. neatlikti tyrimo (tyrimo grupės narių bendru sutarimu).

14. Tyrimo grupė gali priimti sprendimą neatlikti tyrimo, o pradėtą tyrimą nutraukti šiais atvejais:

14.1. nustačiusi, kad tyrimas dėl galimo papirkimo fakto jau buvo atliktas ir dėl to priimtas sprendimas;

14.2. nustačiusi, kad pirminės informacijos apie galimą papirkimo faktą nepakanka.

15. Tyrimo grupės nariai turi teisę:

15.1. kreiptis į visas valstybės valdžios ir valdymo institucijas, valstybės ir savivaldybių įmonių (taip pat ir jų kontroliuojamų), įstaigų ar organizacijų vadovus bei darbuotojus ir prašyti pateikti turimus duomenis tyrimo grupės nagrinėjamais klausimais, taip pat valstybės institucijų, įmonių, įstaigų ar organizacijų turimą medžiagą, dokumentus;

15.2. nuvykti į įvykio vietą;

15.3. dalyvauti rinkimams skirtuose viešuose renginiuose ir fiksuoti pastebėtus pažeidimus;

15.4. apklausti su tiriamu galimu pažeidimu susijusius asmenis;

15.5. teisės aktų nustatyta tvarka susipažinti su reikiamais dokumentais ir gauti jų kopijas;

15.6. konsultuotis su tam tikrų sričių specialistais ir prašyti jų pateikti išvadą;

15.7. kreiptis į kompetentingas institucijas dėl tyrimui reikalingų duomenų pateikimo;

15.8. kreiptis į gyventojus per visuomenės informavimo priemones ir prašyti jų pagalbos tiriamu klausimu.

16. Tyrimo grupės nariai privalo:

16.1. laikyti paslaptyje duomenis ar informaciją, kuriuos jie sužinojo vykdydami tyrimą, jeigu tokie duomenys ar informacija sudaro valstybės, komercinę, banko, tarnybinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį;

16.2. nenaudoti šio aprašo 16.1 punkte nurodytų duomenų ar informacijos savo ar kitų asmenų naudai;

16.3. iki tyrimo pabaigos neviešinti jokios informacijos apie vykdomo tyrimo aplinkybes, su tyrimu susijusių asmenų, turimos medžiagos, duomenų.

17. Tyrimas turi būti atliktas ne vėliau kaip per 7 dienas nuo informacijos apie galimo papirkimo fakto gavimo rinkimų komisijoje. Jeigu tyrimas yra sudėtingas arba didelė šio tyrimo apimtis, rinkimų komisija šį terminą gali pratęsti, bet ne ilgiau kaip iki 14 dienų.

18. Apie tyrimo grupės priimtą sprendimą atsisakyti atlikti tyrimą arba pradėtą tyrimą nutraukti tyrimo grupė artimiausiame rinkimų komisijos posėdyje informuoja rinkimų komisijos narius ir kitus suinteresuotus asmenis. Rinkimų komisija savo sprendimu gali įpareigoti tyrimo grupę atlikti tyrimą dėl galimo papirkimo fakto.

19. Tyrimo grupė, atlikusi tyrimą, surašo tyrimo išvadą (2 priedas) (išvadą turi pasirašyti bent du tyrimo grupės nariai), kurioje išdėstomos nustatytos aplinkybės ir jas pagrindžiantys įrodymai, pateikiamas teisinis vertinimas (t. y. ar buvo pažeistas įstatymas (-ai)) ir siūlomas priimti sprendimas. Tyrimo išvada turi būti nedelsiant pateikiama rinkimų komisijos pirmininkui.

20. Tyrimo grupės narys, kuris nesutinka su tyrimo grupės išvada, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę, kuri yra sudedamoji tyrimo išvados dalis.

21. Rinkimų komisijos pirmininkas, gavęs pasirašytą tyrimo grupės išvadą, įtraukia ją į artimiausio rinkimų komisijos posėdžio darbotvarkę sprendimui tuo klausimu priimti.

22. Rinkimų komisija sprendimą dėl tyrimo grupės išvados turi priimti ne vėliau kaip per 21 dieną nuo infor-

macijos apie galimo papirkimo faktą gavimo rinkimų komisijoje dienos. Paskelbtoje posėdžio darbotvarkėje klausimas dėl galimo papirkimo fakto turi būti įrašytas atskiru punktu, nurodant asmens (asmenų), galimai papirkusio (papirkusių) rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis, vardas (vardai), pavardė (pavardės). Į posėdį kviečiamas asmuo, galimai papirkęs rinkėją ar rinkimų teisę turintį asmenį, jo atstovas ar kitas įgaliotas asmuo, politinių partijų ir kandidatų atstovas, kiti suinteresuoti asmenys. Jų nedalyvavimas netrukdo sprendimui dėl atlikto tyrimo priimti.

23. Rinkimų komisija, ne vėliau kaip per šio aprašo 22 punkte nurodytą terminą išnagrinėjusi tyrimo grupės pateiktą tyrimo išvadą ir kitų suinteresuotų asmenų paaiškinimus, gali priimti tokius sprendimus:

23.1. patvirtinti tyrimo grupės išvadą;

23.2. nepatvirtinti tyrimo grupės išvados ir konstatuoti, kad, rinkimų komisijos nuomone, nebuvo atlikti veiksmai, kuriuos tyrimo grupei buvo pavesta ištirti, taip pat kad atlikti veiksmai neprieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams;

23.3. pasiūlyti atlikti papildomą tyrimą, jeigu nėra pasibaigę šio aprašo 17 punkte nurodyti terminai.

24. Rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip per 12 val. nuo sprendimo priėmimo VRK pateikia rinkimų komisijos sprendimą, tyrimo išvadą ir informacijos apie galimą rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktą registracijos kortelę.

25. Rinkimų komisijos pirmininkas atsako už tyrimo grupės išvadų įgyvendinimą ir sprendimo priėmimo terminų kontrolę.

26. Jeigu rinkimų komisijos sprendimas neskundžiamas, VRK ne vėliau kaip per 72 val. nuo rinkimų komisijos sprendimo priėmimo šį sprendimą kartu su tyrimo išvada (išskyrus joje esamus neskelbiamus duomenis ar informaciją, kurie yra valstybės, komercinė, banko, tarnybinė, privataus gyvenimo ar kita įstatymų saugoma paslaptis) ir su nustatytą pažeidimą padariusio kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis nustatyta tvarka paskelbia VRK interneto svetainėje. Už šiame punkte nurodytus VRK veiksmus atsako VRK pirmininko pavaduotojas.

27. Šio aprašo 23.1 ir 23.2 punktuose nurodyti rinkimų komisijos sprendimai gali būti skundžiami VRK.

28. VRK, gavusi skundą dėl rinkimų komisijų sprendimo dėl rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo, ne vėliau per 5 dienas nuo rinkimų komisijos sprendimo priėmimo išnagrinėja rinkimų komisijos pateiktą medžiagą ir tyrimo grupės išvadą. Tikrinama tik procesinių ir materialinių teisės normų taikymas. Šiuos VRK veiksmus organizuoja VRK pirmininko pavaduotojas.

29. VRK turi teisę bet kuriuo metu, tačiau likus ne mažiau kaip 5 dienoms iki rinkimų, svarstyti klausimą dėl nustatyto rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo fakto pripažinimo pažeidimu ir taikyti atitinkamas Įstatymo (-ų) nustatytas sankcijas. Dėl pažeidimo pripažinimo šiurkščiu VRK svarsto iki rinkimų rezultatų nustatymo. Šiuos VRK veiksmus organizuoja VRK pirmininko pavaduotojas.

30. VRK sprendimai dėl šio aprašo 23.1 ir 23.2 punktuose nurodytų rinkimų komisijos sprendimų ir šio aprašo 28 punkte nurodytų sprendimų gali būti nustatyta tvarka skundžiami Vyriausiajam administraciniam teismui.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Jeigu tiriant informaciją apie galimą rinkėjo ar rinkimų teisę turinčio asmens papirkimo faktą nustatoma, kad tiriamas atvejis atitinka Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 172 straipsnyje „Trukdymas pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise“ ar Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 207^2 straipsnyje „Rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas“ numatytus požymius, pradėtas tyrimas baigiamas, nustatant, ar buvo galimo papirkimo atvejis, ir visų dokumentų kopijos (visa medžiaga) perduodamos (perduodama) prokuratūrai spręsti klausimą dėl asmenų patraukimo baudžiamojon atsakomybėn arba rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas rinkimų komisijos narys pagal pateiktą tyrimo grupės išvadą surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą.

32. Tyrimo grupės siūlymu, jeigu nustatomi kitų įstatymų pažeidimai, rinkimų komisijos pirmininkas gali perduoti medžiagą tirti teisėsaugos institucijoms ar kitai kompetentingai institucijai.

33. Informaciją visuomenės informavimo priemonėms apie atliktą tyrimą ir priimtus sprendimus juos priėmusios rinkimų komisijos vardu teikia tos rinkimų komisijos pirmininkas. Informacija apie tyrimų eigą ar atliktų tyrimų rezultatus likus mažiau kaip 30 valandoms iki rinkimų ir rinkimų dieną negali būti viešinama ir skelbiama visuomenės informavimo priemonėmis.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr.32

METODINĖS REKOMENDACIJOS DĖL APLINKYBIŲ, KURIOMS ESANT PRADEDAMAS RINKĖJŲ AR RINKIMŲ TEISĘ TURINČIŲ ASMENŲ GALIMO PAPIRKIMO FAKTŲ TYRIMAS*

1. Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) rekomenduoja pradėti tyrimą pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo (toliau – Prezidento rinkimų įstatymas) 8 straipsnį ir (ar) Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos parlamentą įstatymo (toliau – Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas) 5 straipsnį dėl galimo draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis pažeidimo, jei rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui buvo suteikta neteisėta turtinė nauda.

2. Prezidento rinkimų įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų.

3. Prezidento rinkimų įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas sąrašas daiktų, kurių neatlygintinas platinimas nėra laikomas rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimu, t. y. spausdintos medžiagos (asmens, kurį numatoma kelti kandidatu į Respublikos Prezidentus, kandidato į Respublikos Prezidentus programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), taip pat mažareikšmių daiktų (kurių kaina yra iki 5 litų), pažymėtų kandidato ar jį iškėlusios partijos simbolika ir deklaruotų VRK jos nustatyta tvarka, skirtų asmeniui, kuris numatomas kelti kandidatu į Respublikos Prezidentus, politinei partijai (toliau – partija), iškėlusiai pretendentą būti kandidatu į Respublikos Prezidentus, ar kandidatui į Respublikos Prezidentus propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas rinkėjams.

4. Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (politinės partijos, rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato arba asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), taip pat mažareikšmių daiktų (kurių kaina yra iki 5 litų), pažymėtų politinės partijos, rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, simbolika ir deklaruotų Vyriausiojoje rinkimų komisijoje jos nustatyta tvarka, skirtų politinei partijai, rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas.

5. Prezidento rinkimų įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje vartojamos sąvokos gali būti suprantamos taip:

5.1. **dovanos ar kitoks atlyginimas –** kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.);

5.2. **suteikimas** – kaip bet koks materialios ar nematerialios turtinės naudos (dovanų, paslaugų ar kitokio atlyginimo) perdavimas kitam asmeniui arba sąlygų ja pasinaudoti sudarymas;

5.3. **skatinti** rinkėją ar rinkimų teisę turintį asmenį dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį – kaip poveikio rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui arba asmeniui, kurio likimu, gerove, interesų patenkinimu suinteresuotas rinkėjas ar rinkimų teisę turintis asmuo, darymas;

5.4. **neteisėtumas** – kaip turtinė nauda rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui, suteikiama neatlygintinai arba atlyginant simboliškai.

6. Priimant sprendimą dėl tyrimo dėl galimo rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo pradėjimo, taip pat priimant sprendimą dėl atvejo pripažinimo ar nepripažinimo rinkėjo ar rinkimų teisę turinčio asmens papirkimu, VRK rekomenduoja nustatyti, ar iš gauto asmens skundo, visuomenės informavimo priemonėse paskelbtos ar kitokios informacijos, taip pat rinkimų komisijos nario gautų duomenų galima nustatyti bent vieną iš šių aplinkybių:

6.1. neteisėtai rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui suteiktos turtinės naudos **piniginę išraišką**
arba

6.2. neteisėtos turtinės naudos suteikimo **dviem ar daugiau** rinkėjų ar rinkimų teisę turintiems asmenims,
arba

6.3. neteisėtos turtinės naudos suteikimo rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui **du ar daugiau kartų.**

7. Jeigu iš gautame asmens skunde pateiktos, visuomenės informavimo priemonėse paskelbtos ar kitokios informacijos, taip pat rinkimų komisijos nario gautų duomenų galima nustatyti bent vieną iš šių aplinkybių, iš-

skyrus atvejus, kai analogiško ar panašaus pobūdžio (įsteigti apdovanojimai, skiriamos stipendijos ir pan.) veikla buvo nuolat vykdoma kelerius metus, turi būti pradedamas tyrimas pagal Rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausiosios rinkimų komisijos 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp- 32 „Dėl Rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.

8. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria savivaldybių rinkimų komisijos VRK nustatyta tvarka, o vertina VRK.

_____

*– Patvirtinta VRK 2014-02-14 sprendimu Nr. 32

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-32

savivaldybės rinkimų komisijos
2014 m. d.
sprendimo Nr.
priedas

_____ SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJOS SUDARYTOS TYRIMO GRUPĖS IŠVADA

Dėl _____

galimo Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo pažeidimo

(nurodyti asmens, galimai pažeidusio Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo (8 straipsnio nuostatas, vardą, pavardę)

20 - -

(vieta)

_____

_____

Nurodyti tyrimo pagrindą (kaip, kada, iš ko gauta informacija apie galimą rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų galimo papirkimo faktą). Atskleisti informacijos turinį.

_____

_____

Nurodyti, kada prasidėjo politinė rinkimų kampanija, kieno naudai buvo atliekami galimo papirkimo veiksmai, ar galimą papirkimą įvykdė numatomas kelti kandidatu asmuo, ar numatantis išsikelti kandidatu asmuo, kandidatas. Nurodyti, kuo pagrindžiama ši informacija.

_____

_____

Kas atliko galimo papirkimo fakto tyrimą (nurodyti tyrimo grupės sudarymo datą, narius).

_____

_____

Aprašomos faktinės aplinkybės, nurodytos pirminėje informacijoje (nurodant datas, laiką, vietas ir pan.).

_____

_____

Nurodyti, kada ir kokius veiksmus atliko tyrimo grupė siekdama gauti informaciją, patvirtinančią arba paneigiančią galimo papirkimo faktą ir aplinkybes.

_____

_____

Nurodyti, kokia informacija, paaiškinimai buvo gauti tyrimo grupei atliekant galimo papirkimo fakto ir aplinkybių tyrimą, ar ši informacija patvirtina (paneigia) pirminę informaciją.

_____

_____

Surašoma išvada, ar nagrinėjamu atveju buvo pažeistos Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 8 straipsnio nuostatos.

_____

_____

Surašomi tyrimo grupės siūlymai (pritarti tyrimo grupės parengtam išvadų projektui ir, nustačius papirkimo faktą, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo nustatyta tvarka internete paskelbti šią išvadą kartu su kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis).

Tyrimo grupės nariai:

_____

_____

_____

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-32

savivaldybės rinkimų komisijos
2014 m. d.
sprendimo Nr.
priedas

_____ SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJOS SUDARYTOS TYRIMO GRUPĖS IŠVADA

Dėl _____

galimo Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo pažeidimo

(nurodyti asmens, galimai pažeidusio Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 5 straipsnio nuostatas, vardą, pavardę)

20 - -
(vieta)

_____

_____

Nurodyti tyrimo pagrindą (kaip, kada, iš ko gauta informacija apie galimą rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų galimo papirkimo faktą). Atskleisti informacijos turinį.

_____

_____

Nurodyti, kada prasidėjo politinė rinkimų kampanija, kieno naudai buvo atliekami galimo papirkimo veiksmai, ar galimą papirkimą įvykdė numatomas kelti kandidatu asmuo, ar numatantis išsikelti kandidatu asmuo, kandidatas. Nurodyti, kuo pagrindžiama ši informacija.

_____

_____

Kas atliko galimo papirkimo fakto tyrimą (nurodyti tyrimo grupės sudarymo datą, narius).

_____

_____

Aprašomos faktinės aplinkybės, nurodytos pirminėje informacijoje (nurodant datas, laiką, vietas ir pan.).

_____

_____

Nurodyti, kada ir kokius veiksmus atliko tyrimo grupė siekdama gauti informaciją, patvirtinančią arba paneigiančią galimo papirkimo faktą ir aplinkybes.

_____

_____

Nurodyti, kokia informacija, paaiškinimai buvo gauti tyrimo grupei atliekant galimo papirkimo fakto ir aplinkybių tyrimą, ar ši informacija patvirtina (paneigia) pirminę informaciją.

_____

_____

Surašoma išvada, ar nagrinėjamu atveju buvo pažeistos Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 5 straipsnio nuostatos.

_____

_____

Surašomi tyrimo grupės siūlymai (pritarti tyrimo grupės parengtam išvadų projektui ir, nustačius papirkimo faktą, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo nustatyta tvarka internete paskelbti šią išvadą kartu su kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis).

Tyrimo grupės nariai:

_____

_____

_____

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-32

Registracijos kortelė Nr.

(data)

(vieta)

INFORMACIJOS APIE GALIMĄ RINKĖJŲ AR RINKIMŲ TEISĘ TURINČIŲ ASMENŲ PAPIRKIMĄ

_____

Savivaldybės rinkimų komisijos pavadinimas.

_____

Informacijos apie galimą rinkėjo ar rinkimų teisę turinčio asmens papirkimą gavimo apygardos rinkimų komisijoje data, eilės numeris.

_____

Informacijos apie galimą rinkėjo ar rinkimų teisę turinčio asmens papirkimą **pranešėjas** arba šaltinis.

_____

Informacijos apie galimą rinkėjo ar rinkimų teisę turinčio asmens papirkimą perdavimo tyrimo grupei data (ne vėlesnė kaip kita diena nuo gavimo savivaldybės rinkimo komisijoje dienos), savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko parašas.

_____

Tyrimo grupės vadovo data ir parašas.

_____

Tyrimo grupės sprendimas pradėti tyrimą arba nepradėti tyrimo. Tyrimo grupės vadovo parašas, data.

_____

Tyrimas pratęstas iki (nurodyti datą, kuri turi būti ne vėlesnė kaip 21 diena nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo savivaldybės rinkimų komisijoje, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko parašas).

_____

Tyrimo išvada parengta, pasirašyta tyrimo grupės narių ir perduota savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkui (ne vėliau kaip per **14 dienų** nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo savivaldybės rinkimų komisijoje, pratęsimo atveju – ne vėliau kaip per **21 dieną** nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo savivaldybės rinkimų komisijoje) nuo informacijos apie galimą papirkimo faktą gavimo savivaldybės rinkimų komisijoje, tyrimo grupės vadovo ir savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko parašai).

_____

Savivaldybės rinkimų komisijos sprendimas *(pripažinta* arba *nepripažinta* papirkimu).

_____

Savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo, tyrimo išvados ir informacijos apie galimą rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktą registracijos kortelės perdavimo Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai data, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko parašas.

5. RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR RINKĖJO KORTELĖ

DARBO SU RINKĖJŲ SĄRAŠAIS GRAFIKAS*

Dienų skaičius iki rinkimų	Terminai 2014 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento rinkimuose	Terminai 2014 m. gegužės 25 d. rinkimuose į Europos Parlamentą	Veiksmas
-39	iki 2014-04-02	–	Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) savivaldybės rinkėjų, turinčių teisę rinkti Respublikos Prezidentą ir Europos Parlamento narius, elektroninį sąrašą perduoda savivaldybės rinkimų komisijai.
-26	iki 2014-04-15	–	Savivaldybės rinkimų komisija rinkimų apylinkės (išankstinį atspausdintą) rinkėjų sąrašą perduoda apylinkės rinkimų komisijai. Sąraše įrašyti rinkėjai, turintys teisę rinkti Respublikos Prezidentą ir Europos Parlamento narius.
-25	iki 2014-04-16	iki 2014-04-16	Apylinkės rinkimų komisija, Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su apylinkės rinkėjų sąrašu.
-7	iki 2014-05-04	–	Išankstiniai rinkėjų sąrašai su juose padarytais ir VRK nustatyta tvarka pripažintais pakeitimais patvirtinami kaip galutiniai rinkėjų sąrašai.
-7		2014-04-18	Informacinėje sistemoje pateikiami pakeitimai, padaryti rinkėjų sąraše dėl rinkėjų, turinčių teisę rinkti Europos Parlamento narius, pasirinkimo, ar jie pasirinko rinkti Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje keliamus kandidatus.
-7		2014-04-18	Rinkėjas arba atstovas rinkimams skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai.
-3	iki 2014-05-08	iki 2014-05-22	Namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija.
0	iki 2014-05-11 18.00 val.	iki 2014-05-25 18.00 val.	Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje, ir kitur nebalsavę asmenys.
0	2014-05-11	2014-05-25	Rinkimų dieną rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali VRK nustatyta tvarka balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje, jei abi šios rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir VRK informacinės sistemos ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jei bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas.
-2	2014-05-23	2014-05-23	Balsavimo namuose pradžia. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai.
0	2014-05-25 18.00 val.	2014-05-25 18.00 val.	Gali balsuoti į apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašyti, tačiau deklaravę gyvenamąją vietą toje rinkimų apylinkėje, ir kitur nebalsavę asmenys.
0	2014-05-25	2014-05-25	Rinkimų dieną rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali VRK nustatyta tvarka balsuoti kitoje savivaldybės rinkimų apylinkėje, jei abi šios savivaldybės rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jei bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas.

*– Patvirtinta VRK sprendimu 2014-02-14 Nr. Sp-33

RINKĖJŲ SĄRAŠŲ SUDARYMO, TIKSLINIMO IR NAUDOJIMO RINKIMUOSE ATMINTINĖ

Eil. Nr.	Rinkėjo santykis su gyvenamosios vietos deklaravimu	Rinkėjo įrašymas į rinkėjų sąrašus	Kokius veiksmus turi atlikti rinkėjas, kad būtų įrašytas į konkrečios (pageidaujamos) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą	Rinkėjas balsuoja iki rinkimų dienos įstatymų nustatytais atvejais	Rinkėjas balsuoja rinkimų dieną rinkimų apylinkėje Lietuvoje
	1	2	3	4	5
1.	Deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvoje ir gyvenantis tuo adresu***	Rinkėjas rinkėjų sąrašų sudarymo metu automatiškai įrašomas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą pagal deklaruotą gyvenamąją vietą.	Nieko papildomai daryti nereikia. Rinkėjo kortelė įteikiama rinkėjui, kortelę taip pat galima atsispausdinti iš www.vrk.lt, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855.	Rinkėjas balsuoja atitinkamoje įstaigoje, o rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į rinkimų apylinkę, kurios teritorijoje yra deklaravęs gyvenamąją vietą, ir ten suskaičiuojamas.	Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, kurios teritorijoje yra deklaravęs gyvenamąją vietą.
2.	Deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvoje, tačiau faktiškai gyvenantis kitu adresu ***	Rinkėjas rinkėjų sąrašų sudarymo metu automatiškai įrašomas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus pagal deklaruotą gyvenamąją vietą. Pageidaujantys patekti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, turi pateikti prašymą raštu (forma F5).	1. Jei iki 2014-05-02, tai yra iki galutinių rinkėjų sąrašų sudarymo, 16 val. rinkėjas kreipėsi į rinkimų apylinkės komisiją pagal faktinę gyvenamąją vietą ir pateikė prašymą dėl įrašymo į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5), tai patvirtinus savivaldybės rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į pageidaujamos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (pagal faktinę gyvenamąją vietą). Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Rinkėjas iš ankstesnės rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo išbraukiamas automatiškai pagal F5 formos duomenis. Prie galutinio rinkėjų sąrašo spausdinama informacija apie rinkėjo išbraukimą, nurodant, į kurios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą jis buvo anksčiau įrašytas. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, jis lieka rinkėjų sąraše pagal deklaruotą gyvenamąją vietą.	1. Rinkėjas, kuris atliko šios eilutės 3 skiltyje 1 punkte nurodytus veiksmus ir balsuoja iki rinkimų dienos, rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į rinkimų apylinkę pagal faktinę rinkėjo gyvenamąją vietą ir joje suskaičiuojamas. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos, jam išrašoma rinkėjo kortelė ir jo balsas rinkimų dieną patenka ir suskaičiuojamas rinkimų apylinkėje pagal deklaruotą gyvenamąją vietą.	1. Rinkėjas, kuris atliko šios eilutės 3 skilties 1 punkte nurodytus veiksmus, balsuoja rinkimų apylinkėje pagal faktinę gyvenamąją vietą. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė ir rinkimų dieną atvyko į rinkimų apylinkę pagal faktinę gyvenamąją vietą: 2.1. jam siūloma vykti į tą rinkimų apylinkę, kurioje jis yra deklaravęs gyvenamąją vietą, ypač jeigu ta rinkimų apylinkė yra netoli; 2.2 rinkėjas gali balsuoti ir toje rinkimų apylinkėje, į kurią atvyko, jeigu tarp rinkimų apylinkių yra elektroninis ryšys, bet jam gali tekti palaukti, kol rinkimų komisijos pasikeis pranešimais ir bus padarytos žymos rinkėjų sąraše; 2.3 rinkėjas turi Gyventojų registro tarnybos pažymą, kad jis deklaravo gyvenamąją vietą šioje rinkimų apylinkėje, gautą jau po to, kai buvo sudaryti rinkėjų sąrašai. Rinkėjas gali balsuoti šioje rinkimų apylinkėje iki 18 valandos.
3.	Asmuo įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą („apskaitytas“)	Rinkėjas nėra priskiriamas konkrečiai rinkimų apylinkei. Elektroniniame	1. Jei iki 2014-05-02, tai yra iki galutinių rinkėjų sąrašų sudarymo, 16 val. rinkėjas kreipėsi į rinkimų apylinkės komisiją pagal faktinę gyvenamąją vietą ir pateikė prašymą dėl įrašymo į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5), tai patvirtinus savivaldybės	1. Rinkėjas, kuris atliko 3 skiltyje 1 punkte nurodytus veiksmus ir balsuoja iki rinkimų dienos, rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į naująją rinkimų	1. Rinkėjas, kuris atliko 3 skiltyje nurodytus veiksmus, balsuoja rinkimų apylinkėje pagal faktinę gyvenamąją vietą. 2. Atlikęs 3 skilties 1 punkte nurodytus

Eil. Nr.	Rinkėjo santykis su gyvenamosios vietos deklaravimu	Rinkėjo įrašymas į rinkėjų sąrašus	Kokius veiksmus turi atlikti rinkėjas, kad būtų įrašytas į konkrečios (pageidaujamos) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą	Rinkėjas balsuoja iki rinkimų dienos įstatymų nustatytais atvejais	Rinkėjas balsuoja rinkimų dieną rinkimų apylinkėje Lietuvoje
	1	2	3	4	5
		savivaldybės rinkėjų sąraše jis priskiriamas savivaldybės, į kurios gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą jis yra įtrauktas, fiktyviai apylinkei – 999**. Jo adreso požymis – „**apskaitytas**“.	rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į pageidaujamos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (pagal faktinę gyvenamąją vietą). Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Elektroniniame rinkėjų sąraše automatiškai nurodoma rinkėjo rinkimų apylinkė. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, jis lieka fiktyvioje rinkimų apylinkėje „999“. Rinkėjo kortelė nėra išrašoma.	apylinkę ir joje suskaičiuojamas. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos, savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai yra rinkėjas, rinkimų komisija, gavusi rinkėjo ar įstaigos vadovo prašymą, padaro atitinkamus pakeitimus elektroniniame rinkėjų sąraše, išrašo rinkėjo kortelę ir leidžia rinkėjui balsuoti atitinkamoje įstaigoje, o rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintą rinkimų apylinkę ir joje suskaičiuojamas**. Rinkėjo kortelė yra išrašoma.	veiksmus (po galutinių sąrašų patvirtinimo, tačiau ne vėliau kaip rinkimų dieną iki 18.00 val.), rinkėjas balsuoja Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintose rinkimų apylinkėse. Išrašoma rinkėjo kortelė. 3. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti rinkimų dieną, rinkėjas balsuoja Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintose rinkimų apylinkėse iki 18.00 val. Išrašoma rinkėjo kortelė.
4.	Nedeklaravęs gyvenamosios vietos (gyvenamosios vietos savininko ar teismo deklaracija panaikinta, niekada nedeklaravęs gyvenamosios vietos) ***	Rinkėjas nėra priskirtas konkrečiai rinkimų apylinkei. Elektroniniame rinkėjų sąraše jis priskiriamas fiktyviai apylinkei – 999**. Jo adreso požymis – „**nedeklaruotas**“.			
5.	Deklaravęs išvykimą iš Lietuvos Respublikos	Rinkėjas automatiškai nėra priskirtas jokiai rinkimų apylinkei, jis turi registruotis Lietuvos Respublikos rinkėjų, balsuojančių užsienyje, registracijos sistemoje (toliau – e. registracija)	1. Rinkėjas registruojasi e. registracijos sistemoje adresu: https://ereg.vrk.lt/formspider/main.jsp?oid=98 64, nurodydamas, kokiu būdu pageidauja balsuoti: 1.1. paštu (tokiu atveju rinkėjui išsiunčiami rinkimų biuleteniai); 1.2. atvykęs asmeniškai į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą nustatytomis dienomis ir laiku. Kai Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos darbuotojas patvirtina, rinkėjas įrašomas į užsienyje balsuojančiųjų rinkėjų sąrašus pagal jo nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą užsienyje. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, jis liko nepriskirtas	1. Jei rinkėjas atliko 3 skilties 1 punkte nustatytus veiksmus, balsuoja paštu arba asmeniškai atvykęs nustatytomis dienomis iš anksto į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos, balsavimo komisija, gavusi rinkėjo prašymą, padaro atitinkamus pakeitimus elektroniniame rinkėjų sąraše, išrašo rinkėjo kortelę ir leidžia	1 Atlikęs 3 skilties 1 ir 3 punkte nurodytus veiksmus: 1.1. rinkėjas balsuoja Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje paštu arba asmeniškai; 1.2. rinkėjui rinkimų dieną sugrįžus į Lietuvos Respubliką ir pateikus pareiškimą, kuriame nurodyta, kad jis nėra balsavęs nei Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, nei kitoje rinkimų apylinkėje, rinkėjas, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimu, įrašomas į apylinkės rinkėjų sąrašą pagal faktinę rinkėjo buvimo vietą. Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti

Eil. Nr.	Rinkėjo santykis su gyvenamosios vietos deklaravimu	Rinkėjo įrašymas į rinkėjų sąrašus	Kokius veiksmus turi atlikti rinkėjas, kad būtų įrašytas į konkrečios (pageidaujamos) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą	Rinkėjas balsuoja iki rinkimų dienos įstatymų nustatytais atvejais	Rinkėjas balsuoja rinkimų dieną rinkimų apylinkėje Lietuvoje
	1	2	3	4	5
			jokiai rinkimų apylinkei. Rinkėjo kortelė nėra išrašoma. 3. Jei rinkėjas yra deklaravęs išvykimą iš Lietuvos Respublikos, tačiau laikinai atvyko į Lietuvos Respubliką, ir iki 2014-05-02, tai yra iki galutinių rinkėjų sąrašų sudarymo, 16 val. kreipėsi į rinkimų apylinkės komisiją pagal faktinę gyvenamąją vietą ir parašė pareiškimą, patvirtinus savivaldybės rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į pageidaujamos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (pagal faktinę buvimo vietą). Rinkėjo kortelė įteikiama arba ją galima atsispausdinti iš www.vrk.lt, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. Elektroniniame rinkėjų sąraše automatiškai nurodoma rinkėjo rinkimų apylinkė.	rinkėjui balsuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje pagal faktinę rinkėjo buvimo vietą. 3. Jei rinkėjas atliko 3 skilties 3 punkte nustatytus veiksmus ir pageidauja balsuoti iki rinkimų dienos Lietuvos Respublikoje, savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai yra rinkėjas, rinkimų komisija, gavusi rinkėjo ar įstaigos vadovo prašymą, padaro atitinkamus pakeitimus elektroniniame rinkėjų sąraše, išrašo rinkėjo kortelę ir leidžia rinkėjui balsuoti atitinkamoje įstaigoje, o rinkėjo balsas rinkimų dieną patenka į Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu patvirtintą rinkimų apylinkę ir joje suskaičiuojamas**. Rinkėjo kortelė yra išrašoma.	iš www.vrk.lt, apie sudarytą kortelę galima sužinoti trumpuoju telefono numeriu 1855. 2. Jei rinkėjas nieko nedarė, bet pageidauja balsuoti rinkimų dieną, rinkėjas: 2.1. atvykęs į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą nustatytu laiku, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtinimu įrašomas į užsienyje balsuojančiųjų rinkėjų sąrašus; 2.2. atvykęs į rinkimų apylinkę Lietuvos Respublikoje ir pateikęs pareiškimą, kuriame nurodė, kad nėra balsavęs nei Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, nei kitoje rinkimų apylinkėje, ir pateikęs prašymą dėl įrašymo į apylinkės rinkėjų sąrašus, įrašomas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus pagal faktinę jo buvimo vietą.

Pastabos:

*Rinkėjas, rinkimų dieną esantis kitoje (ne toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašą jis įrašytas) rinkimų apylinkėje, įstatymo nustatyta tvarka turi teisę balsuoti rinkimų apylinkėje, kurioje jis yra, jeigu abi rinkimų apylinkės naudojasi elektroninių ryšių priemonėmis.

**999 apylinkių sąrašą galite rasti Rinkėjų sąrašų sudarymo, jų tikslinimo, pranešimų apie aptiktus netikslinimus perdavimo ir rinkėjų sąrašų naudojimo Respublikos Prezidento rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą tvarkos aprašo priede.

***1–4 lentelės eilutėse nurodytas rinkėjas, rinkimų dienomis būsiantis užsienyje ir pageidaujantis ten balsuoti, kreipiasi į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą pagal faktinę buvimo vietą ir pateikia pareiškimą, kuriame nurodo, kad nėra balsavęs nei Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, nei kitoje rinkimų apylinkėje, ir prašymą dėl įrašymo į balsuojančiųjų užsienyje rinkėjų sąrašą, tai patvirtinus savivaldybės rinkimų komisijai, rinkėjas įrašomas į balsuojančiųjų užsienyje rinkėjų sąrašą. Elektroniniame rinkėjų sąraše automatiškai nurodoma rinkėjo rinkimų apylinkė.

APYLINKIŲ, KURIOSE GALI BALSUOTI Į GYVENAMOSIOS VIETOS NETURINČIŲ ASMENŲ APSKAITĄ ĮTRAUKTI RINKĖJAI, SĄRAŠAS*

Eil. Nr.	Savivaldybė	Rinkimų apylinkė
1.	Akmenės rajono	Respublikos rinkimų apylinkė Nr. 3
2.	Alytaus miesto	Centro rinkimų apylinkė Nr. 3
3.	Alytaus rajono	Miklusėnų rinkimų apylinkė Nr. 4
4.	Anykščių rajono	Janydžių rinkimų apylinkė Nr. 2
5.	Birštono	Birštono miesto apylinkė Nr. 1
6.	Biržų rajono	Saulės rinkimų apylinkė Nr. 4
7.	Druskininkų	Atgimimo rinkimų apylinkė Nr. 3
8.	Elektrėnų	Draugystės rinkimų apylinkė Nr. 1
9.	Ignalinos rajono	Ignalinos centro rinkimų apylinkė Nr. 9
10.	Jonavos rajono	Bibliotekos rinkimų apylinkė Nr.4
11.	Joniškio rajono	Livonijos rinkimų apylinkė Nr. 2
12.	Jurbarko rajono	Dariaus ir Girėno rinkimų apylinkė Nr. 28
13.	Kaišiadorių rajono	Gedimino rinkimų apylinkė Nr. 2
14.	Kalvarijos	Kalvarijos Rytinė rinkimų apylinkė Nr. 2
15.	Kauno miesto	Aušros rinkimų apylinkė Nr. 43
16.	Kauno rajono	Pagynės rinkimų apylinkė Nr. 5
17.	Kazlų Rūdos	Mindaugo rinkimų apylinkė Nr. 3
18.	Kelmės rajono	Kalno rinkimų apylinkė Nr. 11
19.	Kėdainių rajono	Smilgos rinkimų apylinkė Nr. 41
20.	Klaipėdos miesto	Gimnazijos rinkimų apylinkė Nr. 1
21.	Klaipėdos rajono	Gargždų rinkimų apylinkė Nr. 4
22.	Kretingos rajono	M. Daujoto rinkimų apylinkė Nr. 2
23.	Kupiškio rajono	Kupos rinkimų apylinkė Nr. 8
24.	Lazdijų rajono	Lazdijų rinkimų apylinkė Nr. 14
25.	Marijampolės	Armino rinkimų apylinkė Nr. 13
26.	Mažeikių rajono	M. Račkausko rinkimų apylinkė Nr. 1
27.	Molėtų rajono	Siesarties rinkimų apylinkė Nr. 17
28.	Neringos	Kopų rinkimų apylinkė Nr. 1
29.	Pagėgių	Pagėgių rinkimų apylinkė Nr. 1
30.	Pakruojo rajono	Pakruojo rinkimų apylinkė Nr. 24
31.	Palangos miesto	Vilniaus rinkimų apylinkė Nr. 4
32.	Panevėžio miesto	Laisvės rinkimų apylinkė Nr. 8
33.	Panevėžio rajono	Piniavos rinkimų apylinkė Nr. 5
34.	Pasvalio rajono	P. Vileišio rinkimų apylinkė Nr. 2
35.	Plungės rajono	Senamiesčio rinkimų apylinkė Nr. 6
36.	Prienų rajono	J. Basanavičiaus rinkimų apylinkė Nr. 2
37.	Radviliškio rajono	Kudirkos rinkimų apylinkė Nr. 27
38.	Raseinių rajono	Centro rinkimų apylinkė Nr. 3
39.	Rietavo	Rietavo rinkimų apylinkė Nr. 6
40.	Rokiškio rajono	J. Tumo-Vaižganto rinkimų apylinkė Nr. 1
41.	Skuodo rajono	Vilniaus rinkimų apylinkė Nr.2
42.	Šakių rajono	Žiburio rinkimų apylinkė Nr. 1
43.	Šalčininkų rajono	Centrinė miesto rinkimų apylinkė Nr. 2
44.	Šiaulių miesto	Parko rinkimų apylinkė Nr. 10
45.	Šiaulių rajono	Vijolių rinkimų apylinkė Nr. 3
46.	Šilalės rajono	Šilalės rinkimų apylinkė Nr. 1
47.	Šilutės rajono	Mokyklos rinkimų apylinkė Nr. 1
48.	Širvintų rajono	I. Šeiniaus rinkimų apylinkė Nr. 2
49.	Švenčionių rajono	Švenčionių rinkimų apylinkė Nr.19
50.	Tauragės rajono	Tauragės rinkimų apylinkė Nr. 3
51.	Telšių rajono	Muziejaus rinkimų apylinkė Nr. 5
52.	Trakų rajono	Trakų m. rinkimų apylinkė Nr.3
53.	Ukmergės rajono	Kęstučio rinkimų apylinkė Nr. 6
54.	Utenos rajono	Ąžuolijos rinkimų apylinkė Nr. 8
55.	Varėnos rajono	Dzūkų rinkimų apylinkė Nr. 37
56.	Vilkaviškio rajono	Vilkaviškio šiaurės rinkimų apylinkė Nr. 4
57.	Vilniaus miesto	V. Sirokomlės rinkimų apylinkė Nr. 59
58.	Vilniaus rajono	Nemėžio rinkimų apylinkė Nr. 27
59.	Visagino	Bangos rinkimų apylinkė Nr. 11
60.	Zarasų rajono	Zarasų vakarų rinkimų apylinkė Nr. 23

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-33

RINKĖJO KORTELĖS ĮTEIKIMO TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkėjo kortelės įteikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkėjo kortelės įteikimo rinkėjams tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymais.

3. Rinkėjo kortelė – informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose (1 priedas).

4. Nevardinis kvietimas – kvietimas atvykti balsuoti, skirtas rinkėjui, kuriam nebuvo galima įteikti rinkėjo kortelės (2 priedas).

5. Rinkėjo kortelėje nurodoma: rinkėjo vardas ir pavardė; rinkėjo gyvenamosios vietos adresas; rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas; rinkėjo eilės numeris rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše; rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui svarbi informacija.

6. Nevardiniame kvietime nurodoma: rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas (gali būti dedamas apylinkės rinkimų komisijos antspaudas); telefono, skirto pasiteirauti, numeris, rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui svarbi informacija.

II. RINKĖJO KORTELIŲ ĮTEIKIMAS

7. Rinkėjo kortelių įteikimą ir kitos su rinkimais susijusios informacijos perdavimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.

8. Rinkimų komisijos narys, vykdamas pas rinkėjus, privalo turėti:

8.1. rinkėjų, įrašytų į tos apylinkės rinkėjų sąrašą, rinkėjo korteles;

8.2. pagalbinio išankstinio rinkėjų sąrašo (forma S3) atitinkamą dalį;

8.3. prašymo įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą blankų (forma F5);

8.4. prašymo balsuoti namuose formų (forma P6);

8.5. nevardinių kvietimų atvykti balsuoti;

8.6. kitos su rinkimais susijusios dalomosios medžiagos (tik Vyriausiosios rinkimų komisijos ar savivaldybės rinkimų komisijos leidžiamos, jei tokios yra).

9. Įteikdamas rinkėjo kortelę, rinkimų komisijos narys privalo informuoti rinkėją apie tai, kaip jis gali įgyvendinti teisę balsuoti namuose, kaip gali balsuoti rinkėjų artimieji, kurie negyvena nurodytu adresu, yra išvykę kitur ir pan. Įteikiant rinkėjo kortelę, sudaromas piliečių, kurie turi teisę ir pageidauja balsuoti namuose, sąrašas. Rinkėjo kortelės įteikimo faktą arba neįteikimo priežastį rinkimų komisijos narys pažymi elektroniniame apylinkės rinkėjų sąraše Atvyksiančių balsuoti rinkėjų sąrašų tikslinimo programoje (toliau – ABRIS2).

10. Rinkėjo kortelė įteikiama asmeniškai arba kitam kartu su rinkėju gyvenančiam asmeniui.

11. Jeigu rinkėjo ar kartu su juo gyvenančio asmens nėra namuose ir rinkėjo kortelės negalima įteikti, į pašto dėžutę gali būti įdėtas nevardinis kvietimas atvykti balsuoti arba perduotas rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja jam perduoti.

12. Rinkėjo kortelių įteikimas rinkėjams pradedamas ne anksčiau kaip likus 26 dienoms iki rinkimų (t. y. 2014 m. balandžio 15 d.) ir turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 8 dienoms iki rinkimų (t. y. iki 2014 m. gegužės 3 d.). Konkretų rinkėjo kortelių įteikimo rinkėjams grafiką nustato savivaldybės rinkimų komisija.

13. Apylinkės rinkimų komisijos narys, baigęs įteikti rinkėjo korteles, grąžina neišdalytas rinkėjo korteles ir kitus dokumentus komisijos pirmininkui kartu su savo darbo ataskaita (forma S8), kurią atspausdina ABRIS2 programoje. Informacija apie įteiktas rinkėjo korteles, gautus prašymus balsuoti namuose perrašoma iš išankstinio pagalbinio rinkėjų sąrašo (forma S3) į išankstinį rinkėjų sąrašą (forma S1) (suvedama į ABRIS2 programą). Komisijos pirmininkas suvestinę ataskaitą perduoda savivaldybės rinkimų komisijai.

14. Gautus nustatytos formos rinkėjų prašymus (forma F5) apylinkės rinkimų komisija ne rečiau kaip kartą per savaitę, o esant daugiau prašymų – nedelsdama, suveda į ABRIS2 programą, pateikia siūlymą dėl prašymo patvirtinimo arba atmetimo ir persiunčia savivaldybės rinkimų komisijai, kuri turi patvirtinti arba atmesti pateik-

tus prašymus. Prašymai persiunčiami ne vėliau kaip iki 2014 m. gegužės 1 d. (ketvirtadienio) 16 val., t. y. likus 3 dienoms iki galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo. Apylinkės rinkimų komisija gautus rinkėjų prašymus įrašyti juos į apylinkės rinkėjų sąrašą registruoja iš rinkėjų gautų prašymų įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5) apskaitos rinkimų apylinkėje žiniaraštyje (forma S7).

15. Rinkėjas, kuris laiku negavo rinkėjo kortelės arba kuriam išduotoje rinkėjo kortelėje buvo netikslumų, privalo nedelsdamas apie tai pranešti apylinkės rinkimų komisijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje gyvena, ir šiai rinkimų komisijai pateikti savo pasą arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu rinkėjas yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisija turi rinkėjui išrašyti naują rinkėjo kortelę ir nedelsdama ją išduoti. Jeigu rinkėjas neįrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis yra priskirtas šiai rinkimų apylinkės teritorijai arba rinkėjas pateikia kitus įrodymus, kad jis gyvena šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą (forma F5) įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (šį prašymą gali užpildyti pats apylinkės rinkimų komisijos narys, taip pat šį prašymą rinkėjas gali teikti elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka) ir nedelsdama pasirūpina, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą t. y. suveda prašymo duomenis į ABRIS2 programą. Rinkėjo kortelė išrašoma ir įteikiama rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai ir savivaldybės rinkimų komisija patvirtina pateiktą prašymą.

16. Apylinkių rinkimų komisijos kartu su sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ir globos įstaigų, karinių vienetų, areštinių, tardymo izoliatorių (sulaikymo namų) ir kitų bausmių vykdymo įstaigų administracijomis privalo pasirūpinti patikrinti, ar rinkėjo korteles gavo šiose įstaigose esantys arba joms priklausančiose gyvenamosiose patalpose gyvenantys rinkėjai.

III. RINKĖJO KORTELĖS IŠSISPAUSDINIMO AR SURAŠYMO PASINAUDOJANT ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PRIEMONĖMIS

17. Rinkėjas gali išsispausdinti ar surašyti rinkėjo kortelę pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo duomenis, gautus elektroninių ryšių priemonėmis (internetu).

18. Rinkėjas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje www.vrk.lt gali sužinoti savivaldybės, kurioje turi balsuoti, apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas.

19. Rinkėjas, norėdamas sužinoti savivaldybės, kurioje turi teisę balsuoti, apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas, šios apylinkės pavadinimą, numerį ir balsavimo būstinės adresą, turi nurodyti (įrašyti) savo vardą, pavardę ir asmens kodą (pagal pasą, asmens tapatybės kortelę), paso arba asmens tapatybės kortelės numerį.

20. Rinkėjas, norėdamas išsispausdinti rinkėjo kortelę, turi nurodyti (įrašyti) savo asmens kodą, vardą, pavardę (pagal pasą, asmens tapatybės kortelę), paso arba asmens tapatybės kortelės numerį. Patikrinus, ar įrašyti duomenys atitinka Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis, rinkėjui suteikiama galimybė išsispausdinti rinkėjo kortelę. Jeigu nurodomi nepilni ar neteisingi duomenys, leidžiama nurodyti (įrašyti) savo asmens duomenis pakartotinai. Asmens duomenis pakartotinai galima įrašyti tris kartus. Išsispausdintą rinkėjo kortelę rinkėjas pasirašo pats.

21. Informacija apie atliktas užklausas ir apie rinkėjo kortelių duomenų siuntimą yra kaupiama Vyriausiojoje rinkimų komisijoje.

22. Rinkėjas su išsispausdinta ar surašyta ir pasirašyta rinkėjo kortele gali balsuoti paštu (specialiuose paštuose), iš anksto, namuose arba rinkimų dieną balsuoti šioje rinkėjo kortelėje nurodytoje rinkimų apylinkėje.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Jeigu rinkėjas prašo išduoti rinkėjo kortelę vietoj prarastos ar negautos rinkėjo kortelės, rinkėjo kortelė turi būti išduodama nedelsiant, kai tik nustatomi rinkėjo duomenys, kurie turi būti įrašyti į rinkėjo kortelę.

24. Rinkėjo kortelė yra būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-35

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-35

Rinkėjo kortelės aversas:

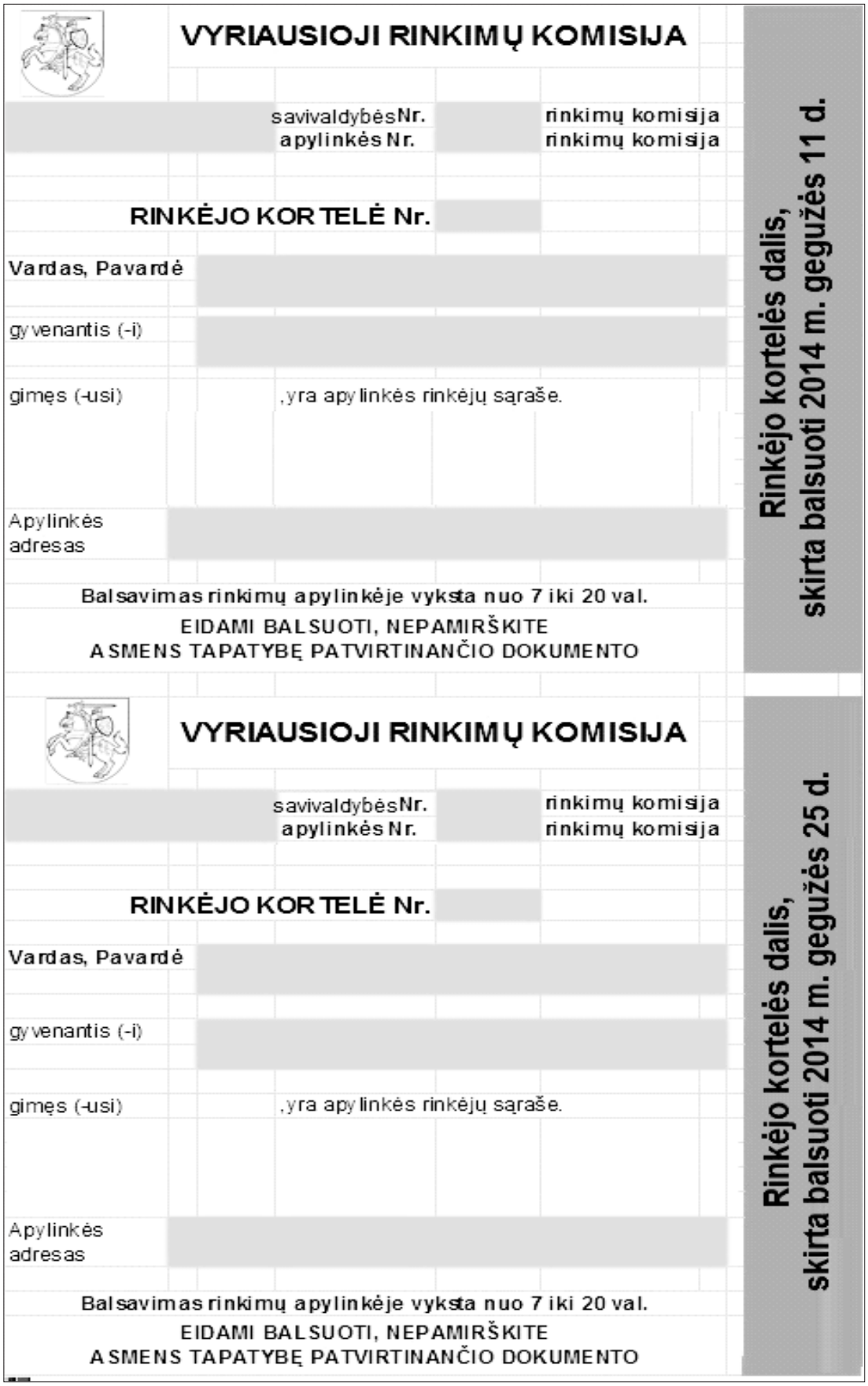

VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

savivaldybės Nr. rinkimų komisija
apylinkės Nr. rinkimų komisija

RINKĖJO KORTELĖ Nr.

Vardas, Pavardė

gyvenantis (-i)

gimęs (-usi) ,yra apylinkės rinkėjų sąraše.

Apylinkės adresas

Balsavimas rinkimų apylinkėje vyksta nuo 7 iki 20 val.

EIDAMI BALSUOTI, NEPAMIRŠKITE
ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANČIO DOKUMENTO

Rinkėjo kortelės dalis, skirta balsuoti 2014 m. gegužės 11 d.

VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

savivaldybės Nr. rinkimų komisija
apylinkės Nr. rinkimų komisija

RINKĖJO KORTELĖ Nr.

Vardas, Pavardė

gyvenantis (-i)

gimęs (-usi) ,yra apylinkės rinkėjų sąraše.

Apylinkės adresas

Balsavimas rinkimų apylinkėje vyksta nuo 7 iki 20 val.

EIDAMI BALSUOTI, NEPAMIRŠKITE
ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANČIO DOKUMENTO

Rinkėjo kortelės dalis, skirta balsuoti 2014 m. gegužės 25 d.

Rinkėjo kortelės reversas:

Rinkėjo kortelė – tai informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose.

Rinkimų kortelė išrašoma pagal rinkėjų sąrašo sudarymo metu deklaruotą gyvenamąją vietą.

Galima eiti balsuoti ir **neturint** rinkėjo kortelės. Rinkėjo kortelė **būtina** tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje. Rinkimų dieną atėjus balsuoti į savo rinkimų apylinkę užtenka turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Jei rinkėjas rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, tai gali **balsuoti iš anksto**. Balsavimas iš anksto vyksta nuo 8 iki 20 val. paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos savivaldybės pastate.

Neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti, gali **balsuoti namuose**. Prašymą balsuoti namuose rinkėjas pateikia apylinkės rinkimų komisijai.

Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės yra sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ar globos įstaigose, taip pat rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę ar yra areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), gali **balsuoti** sudarytuose **specialiuose paštuose** paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos.

Iškilus klausimams, galite kreiptis į savo apylinkės rinkimų komisiją arba trumpuoju telefono numeriu **1855**.

ATEIKITE IR BALSUOKITE!
ATEIKITE IR IŠRINKITE RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ BEI EUROPOS PARLAMENTO NARIUS!

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-35

Nevardinio kvietimo atvykti balsuoti aversas:

	NEVARDINIS KVIETIMAS ATVYKTI BALSUOTI 2014 M. GEGUŽĖS 11 D. RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMUOSE IR 2014 M. GEGUŽĖS 25 D. RINKIMUOSE Į EUROPOS PARLAMENTĄ

Nevardinio kvietimo atvykti balsuoti reversas:

Mielas rinkėjau, Kviečiame Jus **2014 m. gegužės 11 d.** atvykti į rinkimų apylinkę ir išrinkti Lietuvos Respublikos Prezidentą bei **gegužės 25 d.** išrinkti Europos Parlamento narius. **Jūsų rinkimų apylinkė:** *(Rinkimų apylinkės pavadinimas, adresas)* Komisijos pirmininkas (-ė) ..... Tel. pasiteiravimui ..... Šį nevardinį kvietimą paliekame Jums vykdydami Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 29 straipsnį ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 31 straipsnį: „Jeigu rinkėjo kortelės negalima įteikti, nes tuo metu rinkėjo ar kartu su juo gyvenančio asmens nėra namuose, <...> rinkėjui paliekamas nevardinis kvietimas atvykti balsuoti. Šis kvietimas gali būti įdėtas į pašto dėžutę arba perduotas rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja jam perduoti.“ Jūsų vardu išrašytą rinkėjo kortelę galite pasiimti nurodytoje apylinkės rinkimų komisijoje. Pateikus pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Jums bus išduota rinkėjo kortelė. Taip pat savo rinkėjo kortelę galite atsispausdinti iš Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainės www.vrk.lt.	Rinkėjo kortelė yra būtina tik tais atvejais, jeigu balsuosite ne rinkimų dieną ne savo rinkimų apylinkėje. Jei rinkimų dieną negalite atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, savo rinkimų teisę galite įgyvendinti balsuodami iš anksto. Balsavimas iš anksto vyksta nuo 8 iki 20 val. paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos savivaldybės pastate. **Balsuojant iš anksto, būtina turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir rinkėjo kortelę.** Namuose balsuoti gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti. Prašymą balsuoti namuose rinkėjas pateikia apylinkės rinkimų komisijai. Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės yra sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ir globos įstaigose, taip pat rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę ir yra areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), gali **balsuoti** sudarytuose **specialiuose paštuose** paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos. Rinkimų dieną balsuoti savo rinkimų apylinkėje galite ir neturėdami rinkėjo kortelės, tačiau **būtinai** turite turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Iškilus klausimams, galite skambinti kvietime nurodytu telefono numeriu arba trumpuoju numeriu 1855. **Laukiame Jūsų 2014 m. gegužės 11 ir25 d. nuo 7 iki 20 val.** **Būtinai ateikite ir išrinkite Respublikos Prezidentą ir Europos Parlamento narius!** Vyriausioji rinkimų komisija

6. BALSAVIMAS IŠ ANKSTO, NAMUOSE

BALSAVIMAS IŠ ANKSTO

BALSAVIMO IŠ ANKSTO ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO REKOMENDACIJOS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 64 straipsnio 2 dalį ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 68 straipsnio 2 dalį balsavimą iš anksto organizuoja savivaldybės rinkimų komisija. Balsavimą iš anksto prižiūri savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas (toliau – pirmininkas) ar jo pavedimu savivaldybės rinkimų komisijos narys.

2. Balsavimas iš anksto vyksta nuo 8 iki 20 val. paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos, gegužės 7 ir 8 dienomis (Respublikos Prezidento rinkimų pakartotinio balsavimo ir Europos Parlamento rinkimų – gegužės 21, 22 dienomis).

5. Balsavimas iš anksto vyksta iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra tos savivaldybės mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Patalpas reikia parinkti atsižvelgiant į tai, kad į jas būtų patogu patekti neįgaliesiems, ir į numatomą balsuosiančių iš anksto rinkėjų skaičių. Šalia esančiose patalpose neturėtų vykti jokie renginiai. Balsavimo iš anksto patalpai turi būti taikomi reikalavimai kaip ir balsavimo patalpai rinkimų dieną. Patalpoje turi būti pakankamas balsavimo kabinų skaičius.

6. Pirmininkas pasirūpina, kad prireikus rinkėjui būtų suteikta galimybė išsispausdinti rinkėjo kortelę.

7. Pirmininkas, siekdamas užtikrinti, kad balsavimas vyktų sklandžiai, rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir priimti balsuojant iš anksto paskiria ne mažiau kaip du savivaldybės rinkimų komisijos ar apylinkių rinkimų komisijų narius, kurie negali būti pasiūlyti tos pačios politinės partijos. Skiriamų komisijos narių skaičius turi būti pakankamas ir balsavimo dokumentams išduoti, ir prižiūrėti, kad būtų balsuojama nepažeidžiant įstatymų reikalavimų.

8. Komisijos narių, kurie išduos ir priims rinkimų dokumentus, darbo vieta turi būti įrengta taip, kad komisijos narys galėtų patogiai ir saugiai išduoti rinkėjui rinkimų biuletenius ir priimti užklijuotą išorinį voką. (Pageidautina balsadėžė, kad komisijos narys priimtus užpildytus balsavimo vokus galėtų įmesti į balsadėžę, ir taip vokai būtų saugomi tą balsavimo dieną.).

9. Komisijos nariai, kurie išduos ir priims rinkimų dokumentus, taip pat ir balsavimo patalpoje esantys komisijos nariai, privalo segėti komisijos nario pažymėjimą.

10. Būtina iš anksto numatyti, kokių veiksmų reikėtų imtis paaiškėjus, kad balsuojant yra pažeidžiami įstatymų reikalavimai ir vykdomi neteisėti veiksmai.

11. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys (savivaldybės kuratorius) ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka nustatę rinkėjų papirkimo, pavėžėjimo balsuoti, skatinimo balsuoti už atlygį ar kitus rinkėjų teises šiurkščiai pažeidžiančius atvejus, privalo sustabdyti balsavimą iš anksto, iki pažeidimai bus pašalinti ir rinkimus bus galima vykdyti laisvai ir demokratiškai pagal įstatymų reikalavimus.

II. BALSAVIMAS

12. Rekomenduojama iš anksto antspauduoti savivaldybės rinkimų komisijos antspaudu pakankamą rinkimų biuletenių skaičių.

13. Rinkimų biuletenių, išorinių ir vidinių balsavimo vokų, kvitų ir specialių ženklų išoriniams vokams užklijuoti apskaita prilyginama griežtos atskaitomybės blankų apskaitai. Balsavimo dokumentų apskaitą tvarko pirmininkas. Pirmininkas išduoda komisijos nariams rinkimų dokumentus ir priima iš jų nepanaudotus ir užpildytus dokumentus pasirašytinai.

14. Komisijos narys vykdo balsavimą iš anksto pagal Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. lapkričio 12 d. sprendimu Nr. Sp-91.

III. PRANEŠIMAS APIE BALSAVUSIŲ IŠ ANKSTO RINKĖJŲ SKAIČIŲ

15. Pasibaigus balsavimui, gauti užklijuoti išoriniai balsavimo vokai suskaičiuojami, po to sugrupuojami ir suskaičiuojami pagal tai, kiek balsavo savo ir kitų savivaldybių rinkėjų. Iki kitos dienos 9.00 val. komisijos pirmininkas pagal pateiktą formą P8(A) perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai vakar balsavusių iš anksto rinkėjų skaičių.

IV. UŽPILDYTŲ IŠORINIŲ BALSAVIMO VOKŲ SAUGOJIMAS IR PERSIUNTIMAS

16. Išoriniai balsavimo vokai saugomi kaip griežtos atskaitomybės balsavimo dokumentai. Kitos dienos rytą komisijos pirmininkas išsiunčia paštu **tik kitos** savivaldybės rinkėjų išorinius balsavimo vokus, tai yra iki 10 val. šie vokai pateikiami pašto vadovui.

17. Savo savivaldybės užpildytus išorinius balsavimo vokus komisija sugrupuoja ir supakuoja pagal apylinkes. Komisijos pirmininkas saugo juos (seife) iki rinkimų dienos.

18. Rinkimų dieną prie supakuotų pagal rinkimų apylinkes vokų pridedami iki 11 val. pašto kurjerio įteikti išoriniai balsavimo paštu vokai (balsavusiųjų specialiuose paštuose ir iš anksto balsavusiųjų kitose savivaldybėse).

19. Pirmininkas sudaro gautų iš rinkėjų išorinių balsavimo paštu vokų apskaitos pagal rinkimų apylinkes suvestinę (forma P9(A)).

20. Pirmininkas organizuoja ir užtikrina, kad išoriniai balsavimo vokai saugiai ir laiku rinkimų dieną, iki balsavimo pabaigos, būtų įteikti rinkimų apylinkėms (Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 65 straipsnio 4 dalis ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymą 75 straipsnio 4 dalis). Rinkimų dieną jis išduoda komisijos nariams gautus užpildytus išorinius balsavimo vokus, kuriuos jie turi įteikti atitinkamoms apylinkių rinkimų komisijoms. Už išduotus vokus komisijos nariai turi pasirašyti P9(A) apskaitos formoje. Kiekvienai rinkimų apylinkei išduodamas perdavimo–priėmimo aktas P4(A), kuriame pažymima, kiek įteikiama tai rinkimų apylinkei vokų, aktas pasirašomas, dedamas savivaldybės rinkimų komisijos antspaudas. Perdavimo–priėmimo aktą P4(A) sudaro dvi dalys. Perduodant balsavimo vokus apylinkės rinkimų komisijai, abi perdavimo–priėmimo akto dalys baigiamos pildyti ir pasirašomos. Komisijos narys pirmąją perdavimo–priėmimo akto dalį grąžina savivaldybės komisijos pirmininkui ir praneša, kad vokai perduoti. Antroji perdavimo–priėmimo akto dalis lieka rinkimų apylinkėje.

---

* – Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-19

IŠANKSTINIO BALSAVIMO TVARKOS APRAŠAS, ILIUSTRUOTAS NUOTRAUKOMIS

(Parengta pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. lapkričio 12 d. sprendimu Nr. Sp-91 patvirtintą Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą)

I. BENDROJI DALIS

1. Šis tvarkos aprašas yra skirtas:
1.1. savivaldybių (apygardų, referendumo) ir apylinkių rinkimų komisijų nariams, kurie vykdo balsavimą namuose ir balsavimą iš anksto (toliau rinkimų komisijos);
1.2. pašto darbuotojams, kurie vykdo balsavimą paštu specialiuose paštuose;
1.3. balsavimo organizavimo grupių nariams, kurie vykdo balsavimą paštu užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose.
2. Tvarka taikoma vykdant visų rinkimų (Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo, savivaldybių tarybų rinkimų, taip pat rinkimų į Europos Parlamentą) ir referendumo išankstinį balsavimą.

II. IŠANKSTINIO BALSAVIMO DOKUMENTAI

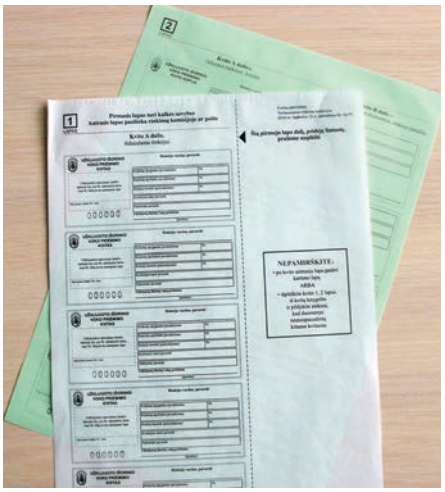

3. **Balsavimo dokumentų išdavimo ir priėmimo kvitas**
susideda iš dviejų lapų. Pirmasis kvito lapas turi kalkės savybes, todėl po antruoju lapu reikia padėti kartono lapą arba išplėšti pirmąjį ir antrąjį kvito lapus iš kvitų knygelės ir kvitą pildyti atskirai, kad rašomi duomenys neatsispausdintų kituose kvituose.
Viename lape esantys kvitai pildomi nuo lapo apačios į viršų, kadangi mažesnį numerį turintis kvitas yra lapo apačioje.
Pirmajame kvito lape yra A dalis, kuri išduodama rinkėjui, ir nenaudojama dalis, kurią, prieš pradedant pildyti kvitą, reikia nuplėšti.
Antrasis kvito lapas, kuris yra balsavusių rinkėjų sąrašas, lieka rinkimų komisijoje arba pašte. Šiame sąraše išlieka balsavusio rinkėjo ir rinkimų dokumentus išdavusių (priėmusių) asmenų duomenys; specialaus ženklo, kuris apsaugo išorinio balsavimo paštu voko turinį, numeris.

4. **Vidinis balsavimo paštu vokas**
yra skirtas rinkėjui įdėti rinkimų (referendumo) biuletenį (biuletenius).

5. **Išorinis balsavimo paštu vokas**
yra skirtas rinkėjui įdėti rinkėjo kortelę (pažymėjimą) ir vidinį balsavimo voką su jame esančiu biuleteniu (biuleteniais).

6. **Specialus ženklas**
yra skirtas išorinio balsavimo voko apsaugai. Jis susideda iš dviejų dalių – didesnės ir mažesnės; abi dalys turi tą patį individualų numerį. Specialaus ženklo naudojimo tvarka: ženklas nuimamas nuo silikoninio popieriaus, imant jį už kraštelio taip, kad kuo mažiau būtų prisiliečiama prie jo antroje pusėje esančio klijų sluoksnio, ir iš karto dedamas į tiksliai numatytą vietą. Bet koks priklijavimo pataisymas neįmanomas, nes ženklas negrįžtamai sugadinamas (sugadinus klijuojamas naujas ženklas). Priklijavus ženklą, reikia jį iš viršaus prispausti.

7. Rinkėjas pateikia komisijos nariui (pašto darbuotojui) rinkėjo kortelę (pažymėjimą) ir pasą ar kitą jo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, kuriame yra piliečio asmens kodas ir nuotrauka (asmens tapatybės kortelę, vairuotojo, pensininko arba studento pažymėjimą).

8. Komisijos narys (pašto darbuotojas), nustatęs rinkėjo tapatybę, rinkėjo kortelės (pažymėjimo) antroje pusėje parašo datą (uždeda datos antspaudą) ir pasirašo.

9. Komisijos narys (pašto darbuotojas) **pagal rinkėjo kortelės duomenis** ant išorinio balsavimo paštu voko užrašo rinkimų apygardos ir rinkimų apylinkės pavadinimą ir jų numerį.

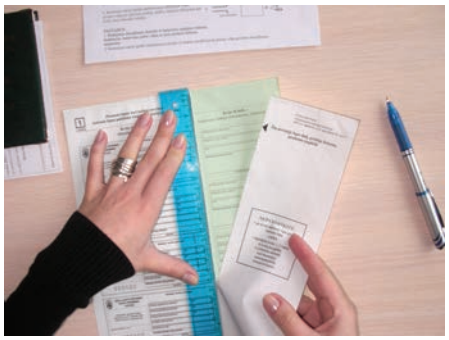

10. Nuplėšęs (pridėjęs liniuotę) kvito pirmojo lapo nenaudojamą dalį, komisijos narys (paštininkas) pildo balsavimo paštu kvito A dalį – įrašo rinkėjo vardą, pavardę, rinkimų apygardos ir apylinkės pavadinimus ir numerius, rinkėjo kortelės (pažymėjimo) numerį, savo pavardę.

11. Kvito B dalyje (antrajame lape) komisijos narys (pašto darbuotojas) įrašo rinkėjo pateikto asmens tapatybę patvirtinančio dokumento duomenis (pavadinimą, seriją, numerį) ir balsavimo dokumentų (biuletenio (-ių), išorinio ir vidinio balsavimo vokų) išdavimo datą.

12. Rinkėjas pasirašo kvito B dalyje.

13. Komisijos narys (pašto darbuotojas) išduoda rinkėjui antspauduotus rinkimų komisijos antspaudu rinkimų (referendumo) biuletenį (-ius) ir du balsavimo paštu vokus (vidinį ir išorinį), taip pat grąžina pažymėtą (data ir parašu) rinkėjo kortelę (pažymėjimą) ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Supažindindamas rinkėją su balsavimo procedūra, komisijos narys (pašto darbuotojas) atkreipia dėmesį, kad ši procedūra raštu ir grafiškai yra pateikta ant išorinio balsavimo paštu voko.

14. Rinkėjas balsuoja asmeniškai ir slaptai specialiai tam skirtoje vietoje.

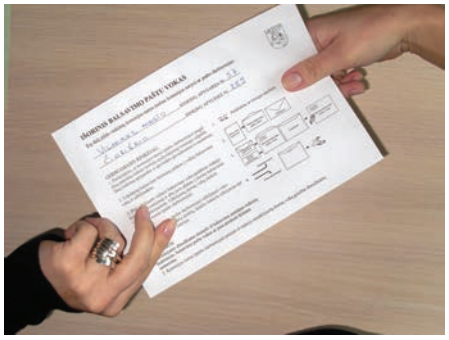

15. Užklijuotą išorinį voką su jame esančia rinkėjo kortele (pažymėjimu) ir užklijuotu vidiniu voku, kuriame yra rinkimų (referendumo) biuletenis (-iai), rinkėjas įteikia komisijos nariui (pašto darbuotojui), išdavusiam dokumentus.

16. Priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį voką griežtai draudžiama.

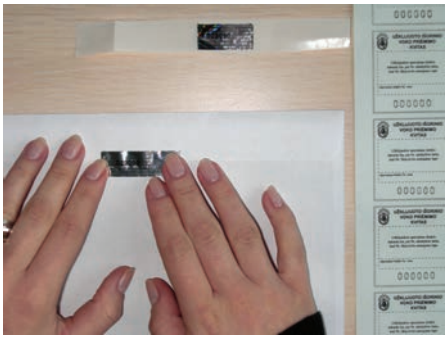

17. Komisijos narys (pašto darbuotojas) voko atvarto viduryje užklijuoja specialų ženklą (didesnę specialaus ženklo dalį), specialaus ženklo šaknelę (mažesnę specialaus ženklo dalį) užklijuoja A kvito dalyje, specialiam ženklui skirtoje vietoje, ir šios šaknelės numerį parašo po ženklu numeriui skirtoje vietoje.

Šis numeris turi būti gerai matomas užklijuoto išorinio voko priėmimo kvito kopijoje – kvito antrajame lape.

18. Komisijos narys (pašto darbuotojas) pasirašo kvito pirmojo lapo A dalyje ir išduoda rinkėjui priimto užpildyto išorinio voko priėmimo kvitą (kvito pirmojo lapo A dalį).

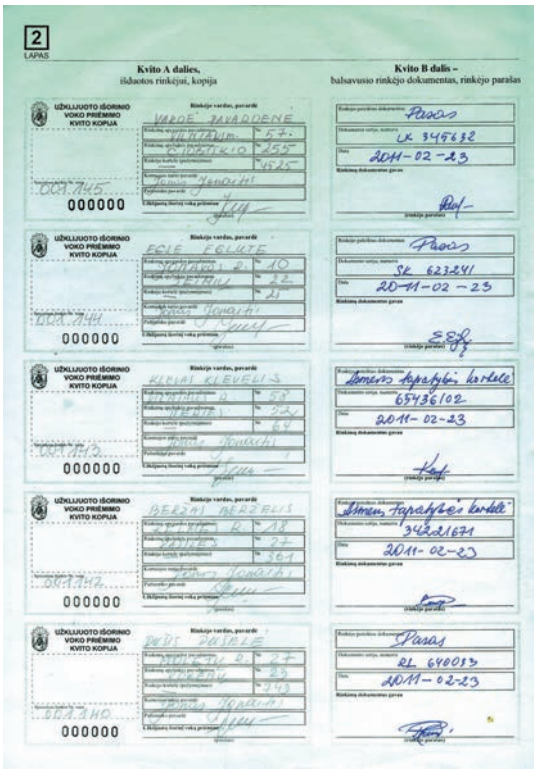

19. Kvito antrasis lapas pasilieka savivaldybės (apylinkės) rinkimų komisijoje ar pašte. Jis yra balsavusių iš anksto, namuose ar specialiame pašte rinkėjų sąrašas. Jame nurodyta apygardos ir apylinkės pavadinimas ir numeris; komisijos nario (pašto darbuotojo), išdavusio ir priėmusio dokumentus, vardas, pavardė, parašas; rinkėjo kortelės (pažymėjimo) numeris, jo pateikto asmens dokumento duomenys, rinkėjo parašas; specialaus ženklo, apsaugančio išorinį balsavimo paštu voko turinį, numeris; voko priėmimo kvito, išduoto rinkėjui, kopija.

BALSAVIMO IŠ ANKSTO SUSTABDYMO TVARKOS APRAŠAS*

1. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 64 straipsnio 2 dalies ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 68 straipsnio 3 dalies nuostatomis, nustatyta tvarka nustatę rinkėjų papirkimo, pavėžėjimo balsuoti, skatinimo balsuoti už atlygį ar kitus rinkėjų teises šiurkščiai pažeidžiančius atvejus, privalo sustabdyti balsavimą iš anksto.

2. Vykstant balsavimui iš anksto, rinkimų komisijos nariai, patikėtiniai, stebėtojai ar rinkėjai, pastebėję šiurkščius pažeidimus, raštu ar žodžiu gali kreiptis į savivaldybės rinkimų komisiją sustabdyti balsavimą iš anksto.

3. Išankstinis balsavimas gali būti stabdomas:

3.1. pastebėjus rinkėjų papirkimą balsavimo iš anksto dienomis. Rinkėjų papirkimo atvejai vertinami vadovaujantis Rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Vyriausiosios rinkimų komisijos 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-32;

3.2. nustačius neteisėtą rinkėjų pavėžėjimą iki balsavimo vietos, t. y. kai tas pats asmuo du ir daugiau kartų pavėžėja rinkėjus balsuoti arba nustatoma, kad rinkėjus pavėžėjęs asmuo bandė agituoti ar kitaip paveikti rinkėjų teisė į laisvą apsisprendimą;

3.3. nustačius skatinimo balsuoti už atlygį atvejus;

3.4. nustačius kitus įstatymų ar balsavimo iš anksto organizavimo pažeidimų atvejus.

4. Kai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ar savivaldybės rinkimų komisijoje (toliau – VRK ar SRK) gaunamas rašytinis ar žodinis skundas arba VRK ar SRK nariai fiksuoja pažeidimą, VRK pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys ar SRK pirmininkas priima sprendimą dėl balsavimo sustabdymo savivaldybės patalpoje, kurioje ar šalia kurios užfiksuoti pažeidimai, iki pažeidimai bus pašalinti.

5. VRK pirmininkas prieš balsavimą iš anksto raštu įgalioja visų SRK pirmininkus ir VRK narius, kad šie, nustačius šiukščius rinkėjų teises pažeidžiančius atvejus, sustabdytų balsavimą iš anksto iki pažeidimo pašalinimo pabaigos.

6. Asmuo, turintis įgaliojimą sustabdyti balsavimą iš anksto, surašo aktą, kurį nedelsdamas faksu ar el. paštu perduoda į VRK.

7. Asmuo, stabdantis balsavimą iš anksto, garsiai patalpoje, kurioje vyksta balsavimas, rinkimų komisijos nariams, patalpoje esantiems rinkėjams ir stebėtojams paskelbia apie balsavimo sustabdymą. Balsavimo procedūrą pradėjusiems rinkėjams leidžiama baigti atlikti visus balsavimo veiksmus. Rinkėjai, nepradėję balsavimo procedūros, paprašomi išeiti iš patalpos, iki bus pašalinti pažeidimai, ir asmuo, sustabdęs balsavimą, paskelbs apie balsavimo atnaujinimą.

8. Pašalinus visus rinkėjų teises pažeidžiančius atvejus, balsavimas iš anksto tęsiamas tik kai balsavimą sustabdęs asmuo garsiai balsavimo patalpoje komisijos nariams praneša apie balsavimo atnaujinimą ir leidžia rinkėjams balsuoti.

---

* – Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-20

FORMOS, NAUDOJAMOS VYKDANT BALSAVIMĄ IŠ ANKSTO

Forma **P8(A)** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

RINKĖJŲ, BALSAVUSIŲ IŠ ANKSTO (savivaldybėje), SKAIČIUS

2014- -

_____ Nr. _____
(Savivaldybės pavadinimas)

Balsavimo dienos	Balsavo rinkėjų		
	savo savivaldybės	kitų savivaldybių	iš viso
gegužės 7 d. (gegužės 21 d.)			
gegužės 8 d. (gegužės 22 d.)			
Iš viso:			

Pastaba. Duomenys pateikiami gegužės 8 ir 9 (gegužės 22 ir 23) dienomis iki 9.00 val. el. p. rorima@vrk.lt arba faksu 8 5 239 6960, duomenys pildomi kiekvieną dieną.

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė).

Pastabos apie balsavimo iš anksto eigą savivaldybėje:

Forma **P9(A)** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

UŽPILDYTŲ IŠORINIŲ BALSAVIMO VOKŲ APSKAITA

_____ savivaldybės Nr._____ rinkimų komisija

2014-05-

Eil. Nr.	Rinkimų apylinkės		Užpildyti išoriniai balsavimo vokai			Savivaldybės rinkimų komisijos nario, kuriam pavesta įteikti apylinkei balsavimo vokus, vardas, pavardė, parašas
	nu-meris	pavadinimas	balsuojant iš anksto	gauta iš pašto kurjerio	iš viso įteikiama apylinkės komisijai	

Savivaldybės rinkimų
komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

Forma **P4(A)** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

_____ SAVIVALDYBĖS NR. _____
(pavadinimas)

RINKIMŲ KOMISIJA

PRIĖMIMO–PERDAVIMO AKTAS

(Perdavęs vokus, šią akto dalį komisijos narys pateikia savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkui)

2014-05-

Aš, _____ , savivaldybės rinkimų
(vardas, pavardė)
komisijos narys (-ė) gavau iš pirmininko_____ užpildytus (-ų) išorinius (-ių) balsavimo vokus (-ų),
(skaičius)

A.V. (parašas)

kuriuos perdaviau _____ apylinkės Nr. _____ rinkimų
(pavadinimas)
komisijos pirmininkui (nariui) _____.
(vardas, pavardė)

Iš viso perdaviau
_____ (_____) vokus (-ų).
(skaičius) **(žodžiu)**

Perdavė
Savivaldybės rinkimų _____ _____
komisijos (pirmininkas) narys (parašas) (vardas, pavardė)

Patikrino ir priėmė
Apylinkės rinkimų A.V. _____ _____
komisijos pirmininkas (narys) (parašas) (vardas, pavardė)

→→→

BALSAVIMAS NAMUOSE

BALSAVIMO NAMUOSE ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO REKOMENDACIJOS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2014 metų Respublikos Prezidento rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą balsavimo namuose organizavimo ir vykdymo rekomendacijose nustatoma savivaldybės ir apylinkės rinkimų komisijų balsavimo namuose organizavimo ir vykdymo, rinkėjo prašymo balsuoti namuose (P6 formos) platinimo ir pildymo tvarka ir jos skirtos savivaldybės ir apylinkės rinkimų komisijoms.

2. Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymą ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymą (toliau – įstatymai) balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: ***neįgalieji; dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai; sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai***.

3. Kiekvienas rinkėjas, norėdamas pasinaudoti savo teise balsuoti namuose, ***privalo*** užpildyti rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 formą), jį laiku pateikti apylinkės rinkimų komisijai ir turėti rinkėjo kortelę.

4. Balsavimas namuose vyksta paskutinį penktadienį ir šeštadienį iki rinkimų dienos – **gegužės 9** ir **10 dienomis** nuo 8 iki 20 val. (pakartotinis balsavimas dėl dviejų kandidatų į Respublikos Prezidentus ir rinkimai į Europos Parlamentą (toliau – EP rinkimai) – **gegužės 23** ir **24 dienomis**).

5. **Gegužės 9** ir **10 d.** (penktadienį ir šeštadienį; pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – **gegužės 23** ir **24 d.**) balsuoja šios rinkimų apylinkės rinkėjai, įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą.

6. Rinkėjai, kurie laikinai apsistojo rinkimų teritorijai priskirtu adresu ir **nėra** įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet yra įrašyti į namuose balsuojančių **savivaldybės** rinkėjų sąrašą, balsuoja paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos – **gegužės 8 d.** (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – **gegužės 22 d.**)

7. Apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos pirmininkas privalo su šiomis rekomendacijomis supažindinti visus apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos narius.

II. RINKĖJO PRAŠYMAS BALSUOTI NAMUOSE (P6 FORMA)

8. Balsuojant namuose, **rinkėjo kortelė būtina**. Apylinkių rinkimų komisijos turi pasirūpinti, kad **rinkėjams, turintiems teisę ir norintiems balsuoti namuose, būtų laiku įteikta rinkėjo kortelė**.

9. Apylinkės rinkimų komisijos narys, įteikdamas rinkėjo korteles, turi išsiaiškinti, ar nėra neįgaliųjų, dėl ligos laikinai nedarbingų, sukakusių 70 metų ir vyresnių rinkėjų, kurie negalės atvykti balsuoti iš anksto arba rinkimų dieną į rinkimų apylinkę.

10. Jeigu yra rinkėjų, kurie pagal įstatymus norės balsuoti namuose, komisijos narys, įteikdamas jiems rinkėjo korteles, kartu įteikia ir rinkėjo prašymo balsuoti namuose P6 formų.

11. Įteikęs prašymo balsuoti namuose P6 formą, komisijos narys paaiškina, kaip ją užpildyti (rinkėjas privalo prašyme įrašyti savo vardą, pavardę, gyvenamosios vietos adresą, rinkėjo kortelės numerį, prašymo užpildymo datą ir pasirašyti). Jeigu rinkėjas pageidauja, komisijos narys turi palaukti, kol prašymas bus užpildytas, ir šį prašymą pasiimti. Jeigu rinkėjas pageidauja prašymą pildyti vėliau, komisijos narys turi paaiškinti, kad ne vėliau kaip gegužės 7 d., trečiadienį, (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 21 d.) prašymą būtina pristatyti į apylinkės rinkimų komisiją.

12. Apylinkės rinkimų komisijos narys taip pat turi išsiaiškinti, ar yra asmenų, turinčių teisę balsuoti namuose, laikinai apsistojusių rinkimų teritorijai priskirtu adresu ir neįrašytų į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Šie asmenys taip pat pildo rinkėjo prašymą balsuoti namuose (P6 formą), tačiau, jei rinkėjas pageidauja prašymą balsuoti namuose pildyti vėliau, komisijos narys turi paaiškinti, kad ne vėliau kaip gegužės 6 d., antradienį, (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 21 d.) prašymą būtina pristatyti į apylinkės rinkimų komisiją.

13. Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose (P6 formos) ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti savo šeimos nariui, kaimynui ar juo besirūpinančiam asmeniui už jį atlikti šiuos veiksmus. Jie rinkėjo prašymą balsuoti namuose užpildo ir pasirašo, o antroje prašymo pusėje nurodo savo vardą, pavardę, asmens kodą ir pasirašo.

14. Komisijos narys, komisijos pirmininkui grąžindamas neįteiktas rinkėjo korteles ir išankstinius rinkėjų sąrašus, praneša apie rinkėjo prašymo balsuoti namuose P6 formų įteikimą rinkėjams, o kitos rinkimų apylinkės (savivaldybės) rinkėjų prašymus apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai.

15. Rinkimų komisijos pirmininkas yra atsakingas, kad visi komisijos nariai, įteikiantys rinkėjo korteles rinkėjams, būtų aprūpinti rinkėjo prašymo balsuoti namuose P6 formomis.

16. Apylinkės komisijos pirmininkas, gavęs informaciją iš tarnybos, teikiančios paslaugas trumpuoju numeriu 1855, arba paties rinkėjo, arba artimųjų pranešimą telefonu apie rinkėją, turintį teisę ir pageidaujantį balsuoti namuose, privalo pasirūpinti, kad šiam rinkėjui būtų įteikta rinkėjo kortelė ir prašymo balsuoti namuose P6 forma.

17. Sprendimai dėl užpildytų prašymų balsuoti namuose (P6 formų) pažymimi elektroninėje rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemėje. Jeigu komisijos nariams iškyla pagrįstų abejonių dėl rinkėjo laikinojo nedarbingumo, savivaldybės rinkimų komisija apylinkės rinkimų komisijos prašymu kreipiasi į atitinkamą „Sodros“ teritorinį skyrių ir patikslina rinkėjo teisę balsuoti namuose.

III. NAMUOSE BALSUOJANČIŲ RINKĖJŲ SĄRAŠŲ SUDARYMAS (P1, P1A IR P1B FORMOS)

18. Balsuojančių namuose rinkėjų sąrašas (P1 forma) atsispausdinamas iš elektroninės rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemės.

19. Į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą (P1 forma) paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos, gegužės 8 d., (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 22 d.) tvirtina apylinkės rinkimų komisija.

20. Sąrašą rinkėjų (P1b forma), kurie gyvena ar apsistojo rinkimų apylinkės teritorijai priskirtu adresu, bet yra įrašyti į kitos rinkimų apylinkės (savivaldybės) rinkėjų sąrašus ir šiuos sąrašus tikslinant nebuvo įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos, gegužės 7 d., (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 21 d.) tvirtina savivaldybės rinkimų komisija.

21. Tame pačiame apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos posėdyje patvirtinamas sąrašas (P1a forma) rinkėjų, kurių prašymai balsuoti namuose nėra tenkinami. Apie tai, kad prašymas netenkinamas ir rinkėjui nebus sudaryta galimybė balsuoti namuose, rinkėjui pranešama asmeniškai, jį aplankant namuose ir nurodant atsisakymo patenkinti prašymą priežastį.

IV. PASIRENGIMAS BALSUOTI NAMUOSE IR BALSAVIMO NAMUOSE VYKDYMAS

22. Patvirtinus namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas sudaro komisijos narių grupes (po du skirtingų partijų atstovus). Atsižvelgiant į namuose balsuojančių rinkėjų skaičių, komisijos narių grupių sudaroma tiek, kad komisijos narių grupės suspėtų pas rinkėjus nuvykti iki 20 val. (Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas taip pat paskiria du komisijos narius arba paveda tai atlikti apylinkės rinkimų komisijai.)

23. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo į namus pas rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį ketvirtadienį ar trečiadienį iki rinkimų dienos 12 val. Apylinkės rinkimų komisija iki gegužės 8 d. 12 val. (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 22 d.); savivaldybės rinkimų komisija – iki gegužės 7 d. 12 val., (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 21 d.) patvirtina vykimo pas rinkėjus grafiką (P7 forma). Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos skelbimų lentoje grafiko patvirtinimo dieną.

24. Gegužės 9 d. (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 23 d.), penktadienį, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas (savivaldybės – gegužės 8 d., ketvirtadienį, pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 22 d.) komisijos nariams, atsakingiems už rinkimų dokumentus, pagal P4a aktus išduoda rinkimų dokumentus: biuletenius, išorinius ir vidinius vokus, rinkėjų vokų priėmimo kvitus, vokų užklijavimo specialius ženklus, balsuojančiųjų namuose sąrašo kopiją. Apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos pirmininkas privalo tvarkyti visų rinkimų dokumentų formų išdavimo ir gavimo apskaitą.

25. Kartu su rinkimų komisijos nariais į rinkėjų, balsuojančių namuose, namus vyksta ir rinkimų stebėtojai. Tos rinkimų apylinkės pirmininkas ir nariai privalo užtikrinti rinkimų stebėtojo teisę stebėti balsavimą namuose. Jeigu rinkimų stebėtojams neleidžiama stebėti balsavimą namuose, balsavimas nevykdomas, o rinkėjui pranešama, kad jis gali atvykti balsuoti į apylinkę rinkimų dieną. Komisijos nariai, lankydamiesi rinkėjų namuose, privalo segėti komisijos nario pažymėjimą, o rinkimų stebėtojai – stebėtojo pažymėjimą.

26. Komisijos nariai balsavimą namuose vykdo pagal Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. lapkričio 12 d. sprendimu Nr. Sp-91.

27. Rinkėjui balsuojant namuose, draudžiama daryti poveikį jo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti. Komisijos nariams ir stebėtojams draudžiama atlikti už rinkėją įstatymų 64 ir 68 straipsnių 9 dalyse nurodytus veiksmus.

28. Komisijos narių grupės, baigusios balsavimą namuose, iki 21 val. pagal P4a aktą perduoda komisijos pirmininkui išorinius balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais, nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius ir kitus rinkimų dokumentus.

29. Apylinkės rinkimų komisija, patikrinusi gautus rinkimų dokumentus, sprendžia, ar balsavimas namuose atitiko įstatymų reikalavimus. Jeigu nustatomi pažeidimai, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša apie tai savivaldybės rinkimų komisijai, o ši informuoja Vyriausiąją rinkimų komisiją.

30. Tos dienos balsavimo namuose duomenis apylinkės komisijos pirmininkas (ar jo įgaliotas asmuo) įkelia **į rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemę.**

V. PRANEŠIMAS APIE BALSAVUSIŲ NAMUOSE RINKĖJŲ SKAIČIŲ IR BALSAVIMO VOKŲ SAUGOJIMAS

31. Iki kitos dienos 9.00 val. savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas privalo užtikrinti, kad apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai pažymėtų elektroninėje rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemėje vakar namuose balsavusius rinkėjus, kad sistema galėtų suformuoti ataskaitą apie iš viso namuose balsavusių rinkėjų toje savivaldybėje skaičių.

32. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas gautus savos rinkimų apylinkės išorinius balsavimo vokus patikimai saugo iki balsų skaičiavimo rinkimų dieną.

33. Jeigu savivaldybėje buvo sudarytas P1b sąrašas, pagal kurį rinkėjai balsavo ketvirtadienį (gegužės 8 d., pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 22 d.), apie balsavusiųjų skaičių savivaldybės komisijos pirmininkas penktadienį iki 9.00 val. praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai. Gautus savo savivaldybės rinkėjų vokus saugo iki rinkimų dienos ir perduoda atitinkamai rinkimų apylinkėms, o gauti kitų savivaldybių vokai pridedami prie antrą dieną iš anksto balsavusių kitų savivaldybių rinkėjų vokų ir penktadienį (gegužės 9 d., pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 23 d.) iki 10 val. pateikiami pašto vadovui.

---

*–Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-19

FORMOS, NAUDOJAMOS VYKDANT BALSAVIMĄ NAMUOSE

Forma **P6** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

RINKĖJO PRAŠYMAS BALSUOTI NAMUOSE (P6)

Kiekvienas rinkėjas, norėdamas pasinaudoti savo teise balsuoti namuose, ***privalo*** užpildyti rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Apylinkės rinkimų komisija pasirūpina laiku gauti rinkėjo prašymą. Sudarant balsuojančiųjų namuose sąrašą pagal rinkėjo prašymus, paskutinė prašymų pateikimo diena – paskutinis trečiadienis iki rinkimų dienos, gegužės 7 d., (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 21 d).; rinkėjai, kurie balsuos ne toje rinkimų apylinkėje, į kurios sąrašą jie įrašyti, paskutinė prašymų pateikimo diena – paskutinis antradienis iki rinkimų dienos, gegužės 6 d., (pakartotinis balsavimas ir EP rinkimai – gegužės 20 d.).

Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymus **balsuoti namuose,** ***užpildę rinkėjo prašymą,*** **turi teisę**:

neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai

1. Mano duomenys	**Vardas**	
	Pavardė	
Rinkėjo kortelės Nr.	**Gyvenamosios (deklaruotos) vietos adresas**	
2. Prašymas	Prašau, kad rinkimų dokumentus rinkimų komisijos nariai pristatytų man į namus, nes negalėsiu atvykti balsuoti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę. Teisę balsuoti namuose turiu pagal Įstatymą. 2014 m. _____ _____ d. …….. (rinkėjo parašas)	

PILDO APYLINKĖS AR SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIAI

Pildoma, jeigu rinkėjas yra įrašytas į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, nurodomi savivaldybės ir rinkimų apylinkės pavadinimai ir numeriai	**Savivaldybė**	**Apylinkė**

3. Rinkėjo teisė balsuoti namuose nustatyta:	**3.1. Išankstiniame apylinkės rinkėjų sąraše yra žyma, nurodanti, kad rinkėjas turi teisę balsuoti namuose**	
	3.2. Dėl ligos laikinai nedarbingas	
	3.3. Neįgalus (išankstiniame apylinkės rinkėjų sąraše nėra žymos, bet turi neįgalumo pažymėjimą)	

4. Patvirtinimas	TVIRTINU (Savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo) _____ (Vardas, pavardė, parašas)
A.V.	2014 m. _____ d.

Forma **P1** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

PATVIRTINTA
2014 m. _____ d. apylinkės rinkimų
komisijos posėdyje (protokolo Nr._____)

RINKĖJŲ, BALSUOJANČIŲ NAMUOSE, SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS)

_____savivaldybės Nr. _____ rinkimų komisija
_____rinkimų apylinkė Nr. _____

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Žyma išankstiniame rinkėjų sąraše	*Nesant žymos išankstiniame rinkėjų sąraše, dokumento Nr.
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

* **Pastaba.** Nesant išankstiniame rinkėjų sąraše žymos, kuri nurodo rinkėjo teisę balsuoti namuose, bet yra dokumentas (neįgalumo pažymėjimas, nedarbingumo pažymėjimas), nurodantis rinkėjo teisę balsuoti namuose.

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Žyma išankstiniame rinkėjų sąraše	*Nesant žymos išankstiniame rinkėjų sąraše, dokumento Nr.
31.					
32.					
....					

Apylinkės rinkimų komisijos _____ _____
pirmininkas (parašas) (vardas, pavardė)

Pastaba. Iš viso sąrašo sudarymo dieną nepatenkinta _____ rinkėjų rašytinių prašymų.

Forma **P1a** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

PATVIRTINTA
2014 m. _____ d. apylinkės rinkimų
komisijos posėdyje (protokolo Nr._____)

RINKĖJŲ, KURIŲ PRAŠYMAI BALSUOTI NAMUOSE NETENKINAMI, SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS)

_____savivaldybės Nr._____ rinkimų komisija
_____rinkimų apylinkė Nr. _____

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Netenkinimo priežastis ir žyma apie jos pranešimą rinkėjui asmeniškai
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

Forma **P1b** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

PATVIRTINTA
2014 m. _____ d. savivaldybės rinkimų komisijos posėdyje (protokolo Nr._____)

RINKĖJŲ, BALSUOJANČIŲ NAMUOSE, LAIKINAI APSISTOJUSIŲ RINKIMŲ TERITORIJAI PRISKIRTU ADRESU IR NEĮRAŠYTŲ Į ŠIOS RINKIMŲ APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ, SĄRAŠAS

(SUDARYTAS PAGAL RINKĖJŲ RAŠYTINIUS PRAŠYMUS)

_____savivaldybės Nr. _____ rinkimų komisija

Eil. Nr.	Rinkėjo vardas, pavardė	Prašymo pasirašymo data	Gyvenamoji vieta	Dokumentas, kuris patvirtina rinkėjo teisę, ir jo numeris	Rinkimų savivaldybės ir apylinkės pavadinimas ir numeris
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

Pastaba. Iš viso sąrašo sudarymo dieną nepatenkinta _____ rinkėjų rašytinių prašymų.

Forma **P7** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

_____SAVIVALDYBĖS NR. _____ RINKIMŲ KOMISIJA
(Pavadinimas)

_____RINKIMŲ APYLINKĖ NR._____
(Pavadinimas)

TVIRTINU
Apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos
pirmininkas
_____
(parašas)
_____
(vardas, pavardė)

KOMISIJOS NARIŲ VYKIMO PAS RINKĖJUS, BALSUOJANČIUS NAMUOSE, GRAFIKAS

2014- -___

Eil. Nr.	Data, išvykimo pas rinkėjus laikas	Komisijos narių, vyksiančių pas rinkėjus, vardai, pavardės	Gatvių, kaimų, kuriuose (kuriose) gyvenančius rinkėjus aplankys komisijos nariai, pavadinimai	Numatomas aplankyti rinkėjų skaičius
			Iš viso:	

Forma **P8(N)** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

RINKĖJŲ, BALSAVUSIŲ NAMUOSE, SKAIČIUS

2014-

_____SAVIVALDYBĖ Nr. _____
(pavadinimas)

	Balsavimo namuose dienos			iš viso
	gegužės 8 d. (gegužės 22 d.) (pagal savivaldybės rinkimų komisijos sudarytą P1b sąrašą)	gegužės 9 d. (gegužės 23 d.)	gegužės 10 d. (gegužės 24 d.)	
Skaičius				

GALUTINĖ BALSAVIMO NAMUOSE ATASKAITA PAGAL RINKIMŲ APYLINKES
(Pateikiama po balsavimo namuose įvykdymo, po abiejų dienų balsavimo)

Eil. Nr.	Rinkimų apylinkės		Balsavo iš viso namuose
	numeris	pavadinimas	
		Iš viso:	

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

Forma **P4a** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

RINKIMŲ DOKUMENTŲ PERDAVIMO AKTAS

2014- ___- ____ Nr. _____

_____savivaldybės Nr. _____rinkimų komisija

_____rinkimų apylinkė Nr. _____

Rinkimų dokumento pavadinimas		Gauta	Išduota	Grąžinta
Biuleteniai	Respublikos Prezidento nuo Nr. iki Nr.			
	Europos Parlamento nuo Nr. iki Nr.			
	iš viso			
Kvitai	nuo Nr. iki Nr.			
	iš viso			
Specialūs ženklai (užklijuoti išoriniam vokui)	nuo Nr. iki Nr.			
	iš viso			
Vidiniai vokai				
Išoriniai vokai				
Biuletenių balansas patikrintas		* Iš viso grąžinta biuletenių šaknelių		

* Ši dalis pildoma grąžinant rinkimų dokumentus

Perdavė (priėmė)
Apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos pirmininkas _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė

Priėmė (perdavė)
Apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos narys _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė

Forma **P2** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-19

_____SAVIVALDYBĖS NR. _____

(pavadinimas)

SPECIALIŲ PAŠTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Įstaiga, kurioje sudarytas specialus paštas		Už balsavimą atsakingo asmens įstaigoje		Spec. pašte esančių rinkėjų skaičius (ligonių, karių, asmenų, atliekančių bausmę)	Darbo laikas (nurodyti dieną ir tikslų laiką)	Rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje sudarytas specialus paštas, pavadinimas ir Nr.
	pavadinimas	adresas	vardas, pavardė	telefono Nr.			
				Iš viso:			

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____

(parašas) (vardas, pavardė)

7. PASIRENGIMAS RINKIMŲ DIENAI, BALSŲ SKAIČIAVIMAS

BALSAVIMO PATALPOS ĮRENGIMO TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato rinkimų apylinkės balsavimo patalpos (toliau – balsavimo patalpa), kurioje rengiamas ir vykdomas balsavimas, specialaus įrengimo vadovaujantis nustatytais reikalavimais ir standartais tvarką.

2. Savivaldybės privalo parinkti ir laiku suteikti rinkimų komisijoms tinkamai įrengtas patalpas, reikalingą įrangą, kompiuterinę techniką, užtikrinti interneto ryšį rinkimams rengti ir vykdyti. Balsavimo patalpoje rinkimų dieną turi būti prieinami Lietuvos Respublikos Konstitucija ir atitinkamų rinkimų įstatymai.

3. Šio aprašo reikalavimai yra privalomi rinkimų proceso organizavimo ir vykdymo dalyviams, viešojo administravimo subjektams, atsakingiems už tinkamą balsavimo patalpų įrengimą.

II. REIKALAVIMAI, TAIKOMI RINKIMŲ APYLINKĖS BALSAVIMO PATALPAI IR JOS ĮRANGAI, ATSIŽVELGIANT Į RINKĖJŲ IR KOMISIJOS NARIŲ SKAIČIŲ

4. Normatyviniai reikalavimai (dėl balsavimo patalpos ploto, balsavimo kabinų skaičiaus ir kt.) nustatyti atsižvelgiant į rinkėjų skaičių toje rinkimų apylinkėje:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje				
		iki 499	500–1 499	1500–2 499	2 500–3 499	3 500–5 000
1.	Rekomenduojamas komisijos narių skaičius	5–6	5–8	7–10	9–12	10–14
2.	Balsavimo patalpos plotas ne mažesnis kaip (m^2)	20	40	80	120	160
3.	Slapto balsavimo kabinos	2–3	3–4	4–8	6–12	7–15
4.	Kompiuteris su interneto ryšiu	1	2	2	2	2
5	Spausdintuvas	1				
6.	Balsadėžė	1				
7.	Seifas (metalinė spinta) balsavimo patalpoje arba kitoje pastato, kuriame vyksta balsavimas, patalpoje	1				
8.	Lietuvos valstybės vėliava (vykstant rinkimams į Europos Parlamentą papildomai ir Europos Sąjungos vėliava)	1				
9.	Iškaba su rinkimų apylinkės pavadinimu ir numeriu prie įėjimo	1				

4.1. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymą bei šių komisijų narių skaičiaus nustatymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 17 straipsnio nuostatos, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 15 straipsnio nuostatos, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 17 straipsnio nuostatos, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 15 straipsnio nuostatos. Jeigu tą pačią dieną kartu vyksta Seimo arba Respublikos Prezidento, arba savivaldybių tarybų rinkimai, arba rinkimai į Europos Parlamentą ir referendumas, apylinkių rinkimų ir referendumo komisijos sudaromos tos pačios.

5. Parenkant patalpas balsavimui, pageidautina, kad jos būtų įrengiamos savivaldybių, valstybės arba savivaldybių institucijų, įstaigų, seniūnijų, bendruomenių bei viešosios paskirties pastatų pirmajame aukšte.

6. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo nustatytais reikalavimais, prie, virš ar ant pastatų, kuriuose vyksta balsavimas, rinkimų dieną turi būti iškelta Lietuvos valstybės vėliava.

Jeigu rinkimų dieną kartu iškeliamos kelios vėliavos, jos turi būti viename aukštyje, kiek tai įmanoma, panašaus dydžio, taip pat laikantis Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatyme numatyto eiliškumo.

7. Turi būti užtikrinta teisė balsuoti neįgaliesiems, senyvo amžiaus rinkėjams bei numatyta galimybė jiems nevaržomai patekti ir (ar) pakilti į balsavimo patalpas. Rinkimams suteikiamų balsavimo patalpų tinkamumą ir jų įrengimą judėjimo ir (ar) regėjimo negalią turinčių ir senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams privalo įvertinti savivaldybių institucijos, atsakingos už viešosios paskirties pastatų pritaikymą specialiesiems poreikiams.

8. Balsavimo patalpa turi atitikti patalpų apsaugai keliamus reikalavimus, priešgaisrinės saugos, sanitarijos bei higienos reikalavimus. Pageidautina, kad balsavimo patalpoje būtų tik rinkėjams skirtas atskiras įėjimas ir išėjimas.

9. Visi užrašai, rodyklės ir iškabos prie pastato ir jo viduje turi būti parašyti valstybine lietuvių kalba.

10. Balsavimo patalpoje arba gretimoje patalpoje, pro kurią rinkėjai praeina į balsavimo patalpą, gerai matomoje vietoje turi būti iškabinta Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) išleista informacija rinkėjui: rinkimų ir kandidatų plakatai, informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, partijų ir rinkimų komitetų kandidatų, koalicijų kandidatų sąrašai; partijų, rinkimų komitetų, koalicijų sąrašų ir kandidatų rinkimų numeriai.

11. Virš arba ant stalų, prie kurių sėdi rinkimų komisijos nariai, turi būti užrašai, kuriuose nurodomi gatvių, kaimų pavadinimai, rinkėjų kortelių numeriai arba lietuvių kalbos abėcėlės raidės, jeigu rinkėjų sąrašai sudaryti pagal abėcėlę.

12. Rinkimų biuletenius išduodančių komisijos narių darbui, balsavimo kabinoms ir balsadėžei turi būti parinktos tokios vietos, kad rinkėjui, gavusiam rinkimų biuletenį, būtų patogu patekti į balsavimo kabiną, po to prieiti prie balsadėžės, įmesti į ją biuletenį ir išeiti iš balsavimo patalpos.

13. Balsadėžė turi būti aiškiai matomoje vietoje, kad ją galėtų matyti rinkimų komisijos nariai ir stebėtojai. Balsadėžė turi būti tvirto pagrindo, turėti angą viršuje balsavimo biuleteniams įmesti, ant jos priekio turi būti Lietuvos valstybės herbas ir ji turi būti tokio dydžio, kad tilptų visų balsuojančių rinkėjų rinkimų biuleteniai.

III. REIKALAVIMAI, TAIKOMI SLAPTO BALSAVIMO KABINOS ĮRENGIMUI

14. Balsavimo kabinos turi būti įrengtos taip, kad jose būtų sudarytos sąlygos tiesioginiam ir nevaržomam rinkėjo valios pareiškimui, užtikrinant balsavimo paslaptį.

15. Slapto balsavimo kabinos turi būti uždaros, padalytos pertvaromis. Balsavimo kabinose turi būti pakankamai šviesu ir patogu užpildyti rinkimų biuletenį, jose turi būti staliukas ir rašiklis bei iškabinta rinkėjų informavimo medžiaga: informacija, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, plakatas su kandidatų sąrašais, su sąrašams bei kandidatams suteiktais rinkimų numeriais.

16. Balsavimo kabina turi būti tokio aukščio, kad rinkėjas negalėtų matyti greta esančioje kabinoje kito rinkėjo pildomo biuletenio. Slapto balsavimo kabina turi turėti užuolaidą, kad kiti rinkėjai negalėtų matyti balsuojančio rinkėjo atliekamų veiksmų.

17. Slapto balsavimo kabinoje draudžiama daryti žymas iškabintoje informacinėje medžiagoje ar ant esančio kabinoje inventoriaus, filmuoti, fotografuoti, palikti kitus su balsavimu nesusijusius daiktus.

IV. REIKALAVIMAI, TAIKOMI KOMPIUTERINEI ĮRANGAI IR JOS NAUDOJIMAS

18. Balsavimo patalpoje prie įėjimo turi būti įrengta kompiuterizuota darbo vieta su interneto ryšiu, taip užtikrinant galimybę patikrinti, ar atvykęs rinkėjas yra įrašytas į elektroninį apylinkės rinkėjų sąrašą ir pažymėti apie jo atvykimo balsuoti faktą.

19. Balsavimo patalpoje turi būti įrengta antra kompiuterizuota darbo vieta, skirta visoms kitoms būtinoms rinkimų dieną funkcijoms atlikti ir balsų skaičiavimo protokolų duomenims perduoti. Ši vieta įrengiama apylinkės rinkimų komisijos sekretoriaus darbo vietoje.

20. Rinkimų apylinkėse, kuriose rinkėjų skaičius neviršija 500, užtenka ir vieno kompiuterio su interneto ryšiu, kuriuo rinkimų dieną bus atliekamos visos būtinos funkcijos, nurodytos šio aprašo 18, 19 punktuose.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Savivaldybių rinkimų komisijos ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų turi parengti ir paskelbti informaciją, skirtą rinkėjams informuoti apie rinkimų apylinkes. Parengtoje medžiagoje turi būti nurodyta: rinkimų apylinkės adresas; paaiškinimas rinkėjui, kaip rasti ir pasiekti rinkimų apylinkę, nurodant susisiekimo būdą (pvz., visuomeninio transporto stotelę) ir (ar) orientacinius objektus; taip pat turi būti nurodyta, ar rinkimų apylinkės

balsavimo patalpa ir pastatas, kuriame ji įsikūrusi, yra pritaikyti judėjimo ir (ar) regėjimo negalią turintiems ir senyvo amžiaus rinkėjams.

22. Šio aprašo 21 punkte nurodyta informacija turi būti perduota VRK kompiuterinėmis priemonėmis.

23. Nustačiusi galimus balsavimo patalpų įrengimo trūkumus, savivaldybės rinkimų komisija privalo kreiptis į savivaldybės administraciją dėl trūkumų pašalinimo. Atsižvelgiant į trūkumų pobūdį, jie privalo būti pašalinti iki balsavimo patalpos uždarymo, antspaudavimo ir perdavimo policijai.

24. Už tai, kad balsavimo patalpa būtų parengta laiku ir tinkamai, atsako apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Balsavimo patalpa turi būti visiškai parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama ir perduodama saugoti policijai, surašant balsavimo patalpų perdavimo saugoti policijai aktą. Apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

25. Iki balsavimo patalpos atidarymo rinkėjams joje gali būti tik apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai ir budintis policininkas.

26. Rinkimų dieną balsavimo patalpa rinkėjams atidaroma tik tuo atveju, kai susirenka ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių.

27. Už balsavimo patalpos įrengimą, inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą, patalpos išlaikymą apmokama savivaldybės biudžeto lėšomis. Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus tinkamam apylinkės rinkimų komisijos darbui ir balsavimo patalpoms, tam VRK sprendimu panaudojamos valstybės biudžeto lėšos. Tokiu atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų VRK ne ginčo tvarka išieško iš tos savivaldybės.

28. Balsavimo patalpoje, greta esančiose patalpose ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, negali būti rinkimų agitacijos ar kitos rinkėjų informavimo medžiagos, išskyrus tą, kurią išleido VRK.

29. Prie įėjimo į pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir perėjimo į balsavimo patalpą vietose (koridoriuose) bei balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą.

30. Pageidautina, kad rinkimų apylinkės komisijai rinkimų dieną būtų skiriamos patalpos komisijos nariams pailsėti.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-01-14 sprendimu Nr. Sp-6

PATVIRTINTA
Vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. sausio 14 d. sprendimu Nr. Sp-6

(Akto forma)

BALSAVIMO PATALPOS PERDAVIMO SAUGOTI POLICIJAI AKTAS

_____
(data ir laikas)

_____
(vieta)

_____savivaldybės (Nr. ___) _____ rinkimų apylinkės (Nr.
(pavadinimas) (pavadinimas)

___) rinkimų komisijos pirmininkas _____ perdavė,
(vardas, pavardė)

o _____
(teritorinės policijos įstaigos pavadinimas, policijos pareigūno vardas, pavardė)

perėmė saugoti balsavimo patalpas, esančias_____.
(adresas)

Balsavimo patalpos išoriškai apžiūrėtos, užrakintos ir antspauduotos apylinkės rinkimų komisijos antspaudu.

Pastabos dėl perduodamų patalpų (kuriame aukšte, ar yra langai, ar jie įstiklinti ir uždaryti, ar ant langų yra grotos, kiek įėjimų į patalpas, kokios durys, ar jos ir užraktai yra tvarkingi ir kt.).
_____
_____
_____
_____
_____

Perduodamų saugoti patalpų raktą turi _____savivaldybės
(pavadinimas)

(Nr. ___) _____ rinkimų apylinkės (Nr. ___) rinkimų komisijos pirmininkas
(pavadinimas)

_____.
(vardas, pavardė)

Aktas surašomas 2 egzemplioriais ir pasirašytas atiduodamas šalims.

Šalių parašai:

patalpas saugoti perdavęs rinkimų apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas

_____
(vardas, pavardė)

_____
(mobiliojo telefono numeris)

patalpas saugoti perėmęs policijos pareigūnas

_____
(vardas, pavardė)

_____
(mobiliojo telefono numeris)

APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJOS PROTOKOLŲ PILDYMO, BALSŲ IR PIRMUMO BALSŲ SKAIČIAVIMO, RINKIMŲ BIULETENIŲ IR KITŲ RINKIMŲ DOKUMENTŲ PATEIKIMO SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJAI TVARKOS APRAŠAS*

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 69 straipsnį ir Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo (toliau – Įstatymas) 80 straipsnį kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomi balsų skaičiavimo protokolai (F1p, F1eur).

2. Rinkimų į Europos Parlamentą balsų skaičiavimo protokolą sudaro dvi dalys. Pirmoji dalis (F1eur) yra skirta kandidatų sąrašų gautų balsų apskaitai, antroji (F2eur, F3eur) – kandidatų gautų pirmumo balsų apskaitai.

II. BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLŲ PILDYMAS IKI BALSŲ SKAIČIAVIMO

3. Rinkimų dienos rytą, dar prieš balsavimo pradžią, privalo būti užpildyta: rinkimų apylinkės protokolo (F1p ar F1eur) 1 punkto pirmasis laukelis, 2 punktas ir 3 punkto 3.1. stulpelis – komisijos narių, kurie išduos rinkimų biuletenius, vardai ir pavardės (apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas protokolo blanku pasirūpina iš anksto, visų protokolų blankus galima atsispausdinti iš ADV). Komisijos nariams išduotų biuletenių apskaita tvarkoma atskirame lape. Biuleteniai išduodami pasirašytinai, nurodomas jų skaičius, šaknelių numeriai ir išdavimo laikas.

4. Rinkimų dieną balsavimo patalpa rinkėjams atidaroma tik susirinkus ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Balsadėžė, prieš tai patikrinus, ar ji tuščia, antspauduojama (balsadėžės uždarymo vietoje). Prasideda balsavimas.

5. Rinkimų dieną lygiai 20 valandą apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas skelbia, kad balsavimas baigtas, ir pasirūpina, kad būtų uždaryta balsavimo patalpa.

6. Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užklijuoja ir antspauduoja balsadėžės plyšį. Komisijos pirmininkas privalo trumpai priminti įstatymų nustatytus balsų skaičiavimo reikalavimus ir pranešti į protokolą (F1p ar F1eur) ryte įrašytus duomenis.

7. Atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenkami nepanaudoti rinkimų biuleteniai ir viešai suskaičiuojami, jų skaičius įrašomas į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą. Atskirai surenkami ir suskaičiuojami atvykimo lapeliai. Po to baigiama pildyti protokolo (F1p ar F1eur) 1 punkto kiti laukeliai ir 3 punkto kiti stulpeliai.

8. Visus nepanaudotus (neatplėštus nuo šaknelių) ir sugadintus rinkimų biuletenius apylinkės rinkimų komisija anuliuoja, nukirpdama ne mažiau kaip tris centimetrus dešiniojo viršutinio biuletenio kampo. Anuliuotų biuletenių skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolo (F1p ar F1eur) 4 punktą. Visi šie biuleteniai ir nukirpti jų kampai sudedami į atskirus specialius vokus, kurie užklijuojami ir antspauduojami. Apylinkės rinkimų komisijoje negali likti nė vieno nesupakuoto biuletenio, išskyrus balsadėžėje ir balsavimo vokuose esančius biuletenius. Tik sutvarkius anuliuotus biuletenius galima priimti sprendimą atidaryti balsadėžę.

III. BALSŲ SKAIČIAVIMAS ATIDARIUS BALSADĖŽĘ

9. Apylinkės rinkimų komisija, vadovaudamasi Įstatymo 67 ar 78 straipsnyje nustatyta tvarka, apžiūri balsadėžę ir priima sprendimą ją atidaryti. Jeigu apylinkės rinkimų komisija priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, dėl to surašomas aktas, balsadėžė supakuojama, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Balsadėžė pristatoma savivaldybės rinkimų komisijai. Sprendimą dėl šioje balsadėžėje esančių balsų skaičiavimo priima savivaldybės rinkimų komisija.

10. Atidarius balsadėžę, į apylinkės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolo (F1p ar F1eur) 5 punktą įrašomas jos atidarymo laikas. Balsai turi būti skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų žymas balsavimo biuleteniuose galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys ir įsitikinti, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Biuleteniai skaičiuojami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus). Prie stalo gali sėdėti ir skaičiuoti biuletenius tik rinkimų komisijos nariai. Komisijos pirmininkas balsų paprastai neskaičiuoja. Jis prižiūri, kaip laikomasi įstatymų reikalavimų, organizuoja komisijos darbą, prireikus skelbia balsavimą dėl biuletenio pripažinimo galiojančiu ar negaliojančiu (balsavimo rezultatus įrašo kitoje biuletenio pusėje).

11. Pirmiausia suskaičiuojami visi balsadėžėje buvę biuleteniai. Jie suskirstomi pagal rinkimus (tuo atveju, jeigu kartu su rinkimais į Europos Parlamentą vyks antrasis Respublikos Prezidento rinkimų ratas). Tikrinama, ar biuleteniai yra nustatytos formos, ar jie antspauduoti šios rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu balsadėžėje rasta daugiau biuletenių, negu buvo jų išduota rinkėjams, apylinkės rinkimų komisija imasi priemonių išsiaiškinti priežastis. Tai įrašoma į balsų skaičiavimo protokolą ir nurodoma, kiek daugiau biuletenių rasta.

12. Pirmiausia skaičiuojami Respublikos Prezidento rinkimų biuleteniai. Rinkimų biuleteniai suskirstomi į grupes pagal juose rinkėjų padarytas žymas ir papildomai išskiriama grupė biuletenių, kuriuose rinkėjai nepažymėjo nė vieno kandidato arba pažymėjo kelis kandidatus. Sprendimas dėl biuletenių pripažinimo negaliojančiais priimamas Įstatymo 70 straipsnyje nustatyta tvarka. Kiekvieną biuletenių grupę skaičiuoja du komisijos. Rekomenduojama biuletenius padalyti į pluoštus, kad būtų patogu juos apgaubti sulenktu ir pasirašytu „Suskaičiuotų biuletenių skirtuku“ (1 priedas). Jei skirtuko blanko nėra, jis padaromas taip: ant popieriaus lapo užrašoma: kandidato vardas, pavardė (arba kad tai negaliojantys biuleteniai), pluošte esančių biuletenių skaičius, biuletenius skaičiavusių ir perskaičiavusių komisijos narių pavardės ir parašai. Lapas perlenkiamas ir juo atskiriamas kiekvienas biuletenių pluoštas.

13. Rinkimų komisija privalo vieną kartą balsus perskaičiuoti, jei iki rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pasirašymo to pareikalauja bent vienas rinkimų komisijos narys ar rinkimų stebėtojas. Rezultatai įrašomi į F1p protokolo 6, 7, 8 ir 9 punktus. Baigus skaičiuoti, visi galiojantys biuleteniai sudedami į voką (vokus), negaliojantys biuleteniai sudedami į atskirą voką. Šie vokai neužklijuojami.

14. Po to, kai Respublikos Prezidento rinkimų biuleteniai suskaičiuoti ir supakuoti, – skaičiuojami rinkimų į Europos Parlamentą biuleteniai. Rinkimų biuleteniai suskirstomi į grupes pagal juose rinkėjų padarytas žymas ir papildomai išskiriama grupė biuletenių, kuriuose rinkėjai nepažymėjo nė vieno kandidatų sąrašo arba pažymėjo kelis sąrašus. Sprendimas dėl biuletenių pripažinimo negaliojančiais priimamas Įstatymo 81 straipsnyje nustatyta tvarka. Visa kita biuletenių skaičiavimo tvarka tokia pati kaip skaičiuojant Respublikos Prezidento rinkimų biuletenius. Rezultatai įrašomi į F1eur protokolo 6, 7, 8 ir 9 punktus. Biuleteniai supakuojami į vokus.

IV. BALSAVUSIŲ PAŠTO VOKAIS BALSŲ SKAIČIAVIMAS

15. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia visus gautus neatplėštus išorinius balsavimo paštu vokus, jie suskaičiuojami. Paskelbiamas išorinių balsavimo paštu vokų skaičius ir įrašomas į protokolo (F1p ar F1eur) 10 punktą. Iš naujo antspauduojama balsadėžė jos uždarymo vietoje. Komisijos pirmininkas paveda vienam komisijos nariui išimti iš kiekvieno išorinio voko (nukirpus nuo jo vieną kraštą) rinkėjo kortelę ir vidinį voką, kitam (kitiems) – rinkėjų sąraše surasti paštu balsavusį rinkėją ir pranešti, ar jis nėra balsavęs rinkimų apylinkėje ir ar nėra gauta iš jo dar vieno laiško. Ši procedūra atliekama taip: išorinis vokas apžiūrimas, įsitikinama, kad jis nebuvo atplėštas, specialus ženklas nepažeistas. Po to, nukirpus išorinio voko kraštą, iš jo išimama rinkėjo kortelė ir vidinis vokas. Garsiai perskaitomas rinkėjo kortelės numeris ir rinkėjo pavardė, šie duomenys sutikrinami su apylinkės rinkėjų popierinio sąrašo ir elektroninio rinkėjų sąrašo duomenimis. Apylinkės rinkėjų popieriniame sąraše prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu ar namuose, pavardės įrašoma „Balsavo paštu“ arba „BP“, o elektroniniame rinkėjų sąraše nurodoma, kad rinkėjas balsavo. Vidinis balsavimo paštu vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės antspaudu ir įmetamas į balsadėžę. Jeigu rinkėjo kortelėje įrašytas asmuo, kurio nėra rinkėjų sąraše, arba rinkėjų sąraše yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo vokas, arba išoriniame voke nėra rinkėjo kortelės, arba išoriniame balsavimo voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokas, antspaudas nededamas, vokas neatplėšiamas, vidinis vokas perbraukiamas, ant jo užrašoma „Neantspauduotas“ ir nurodoma, dėl ko vokas pripažįstamas netinkamu. Tolesnė šių vokų apskaita netvarkoma. Po to, kai paskutinis antspauduotas vokas įmetamas į balsadėžę, išoriniai vokai, rinkėjų kortelės, neantspauduoti vidiniai vokai sudedami atskirai. Užpildomi protokolo (F1p ar F1eur) 11.1 ir 11.2 punktai. Balsadėžė atidaroma. Vidiniai vokai atplėšiami po vieną, patikrinama, kad juose būtų ne daugiau kaip vienas Respublikos Prezidento rinkimų biuletenis ir vienas rinkimų į Europos Parlamentą biuletenis. Rinkimų komisijos gali gauti iš užsienyje esančių karinių misijų nestandartinius biuletenius – PDF formato baltus biuletenius su atšviestu Vyriausiosios rinkimų komisijos antspaudu, tokie biuleteniai pripažįstami galiojančiais ir suskaičiuojami su visais iš vidinių vokų išimtais biuleteniais.

Skaičiavimo rezultatai įrašomi į protokolo (F1p ar F1eur) 9, 12, 13 punktus.

16. Rinkėjų kortelės, atplėšti išoriniai ir vidiniai, neantspauduoti vidiniai vokai supakuojami.

17. Į didžiuosius vokus su galiojančiais ir negaliojančiais biuleteniais atitinkamai pridedami iš vokų gauti galiojantys ir negaliojantys biuleteniai.

18. Komisija baigia pildyti protokolo (F1p ar F1eur) 14, 15 punktus. Kai į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą yra įrašyti visi duomenys ir visi biuleteniai yra sudėti į antspauduotus paketus bei specialų skaičiuotiniems pirmumo balsams voką (vokus), rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolus pasirašo jį pildęs komisijos sekretorius (narys). Paskutinis pasirašo komisijos pirmininkas, protokolo (F1p ar F1eur) 16 punkte įrašo pasirašymo laiką. Po to protokolus pasirašo rinkimų stebėtojai. Jų pastabos, komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo ir yra neatskiriama jo dalis.

19. Jeigu rinkimų apylinkės komisija balsų skaičiavimo protokole padarė klaidą, ji gali būti ištaisoma – atspausdinamas ir pasirašomas naujas protokolas.

Jeigu klaida aptinkama savivaldybės rinkimų komisijoje, surašomas naujas rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolas, kurį pasirašo savivaldybės rinkimų komisijos nariai ir pirmininkas.

20. Kai apylinkės rinkimų komisija pasirašo balsų skaičiavimo protokolą, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis ji perduoda savivaldybės rinkimų komisijai šio protokolo duomenis.

V. RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ KANDIDATŲ PIRMUMO BALSŲ SKAIČIAVIMAS

21. Apylinkės rinkimų komisija nusprendžia, ar pirmumo balsus skaičiuoti iš karto, ar kreiptis į savivaldybės rinkimų komisiją dėl leidimo pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, bet ne vėliau kaip po 24 valandų. Jei savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas leidžia pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, abu maišai su dokumentais užplombuojami ir visi rinkimų dokumentai perduodami savivaldybės rinkimų komisijai.

Kandidatų pirmumo balsų skaičiavimas iš karto

22. Pirmumo balsams skaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas komisijos narius suskirsto į skaičiavimo grupes. Skaičiavimo grupę paprastai sudaro du komisijos nariai. Jeigu kyla nesutarimų dėl grupių sudarymo ar dėl už kandidatų sąrašus paduotų biuletenių, paskirtų skaičiuoti tai grupei, šie klausimai sprendžiami burtais. Komisijos pirmininkas balsų paprastai neskaičiuoja. Jis prižiūri, kaip laikomasi reikalavimų, organizuoja komisijos darbą ir stebi, kaip dirba grupės. Visos balsų skaičiavimo grupės turi dirbti vienoje patalpoje.

23. Kiekvienai darbo grupei įteikiami didieji vokai su biuleteniais ir lapai (F4eur) pirmumo balsams skaičiuoti.

24. **Pirmasis darbo etapas** – nustatoma, ar grupė gavo voką su jiems skirtais biuleteniais. Biuleteniai skaičiuojami atkreipiant dėmesį ir į tai, ar visuose biuleteniuose yra balsuota už apraše nurodytą kandidatų sąrašą. Jeigu aptinkama tokių biuletenių, kurie, darbo grupės narių nuomone, yra negaliojantys arba priskirti ne tam sąrašui, jie atidedami į šalį, dėl jų komisija nedelsdama priima sprendimą. Prireikus taisomas protokolas F1eur. Užpildoma protokolo F2eur II dalies bendrojo skyriaus 1 punktas ir 6 punkto 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 stulpeliai. (Protokolo 2, 3, 4 ir 5 punktai pildomi tik tuo atveju, jeigu pirmumo balsai skaičiuojami kitą kartą). Pirmasis etapas baigiamas, kai skaičius stulpelyje 6.3. sutampa su skaičiumi stulpelyje 6.4. ir skaičius stulpelyje 6.5. yra lygus nuliui.

25. **Antrasis darbo etapas**. Biuleteniai suskirstomi į dvi grupes: į biuletenius, kuriuose rinkėjas pažymėjo nors vieną iš 5 pirmumo balsų, ir į biuletenius, kuriuose nėra pažymėta nė vieno pirmumo balso. Darbo grupė pradeda pildyti protokolą F3eur – II dalies atitinkamą kandidatų sąrašo skyrių. Užpildomi šio protokolo 1 ir 2 punktai.

26. **Trečiasis darbo etapas**. Pirmumo balsai žymimi balsų skaičiavimo lape (F4eur). Pirmumo balsų lapuose nurodoma: skaičiavimo grupės narių pavardės, kandidatų sąrašo pavadinimas ir rinkimų numeris. Pirmumo balsai skaičiuojami taip:

26.1. vienas darbo grupės narys paima vieną biuletenį, perskaito pirmumo balsų numerius. Pirmumo balsų numeriai iš biuletenio skaitomi didėjančia tvarka;

26.2. kitas darbo grupės narys pirmumo balsų skaičiavimo lape prie perskaityto numerio padeda sutartą ženklą. Skaitantysis stebi, ar teisingai įrašomi pirmumo balsai. Rašantysis gali peržiūrėti, ar teisingai skelbiami numeriai. Jeigu darbo grupė nesutaria, kokį numerį parašė rinkėjas, toks biuletenis atidedamas ir vėliau dėl šio numerio nustatymo komisija sprendžia balsuodama. Rinkėjų parašytos pavardės, vardai, kiti užrašai ar nenustatytoje biuletenio vietoje parašyti skaičiai nėra Įstatymo nustatytas būdas balsuoti už kandidatų pirmumą. Taip pažymėti pirmumo balsai neskaičiuojami. Jeigu rinkėjas tą patį kandidato numerį į vieną biuletenį įrašė du ar daugiau kartų, kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas pirmumo balsas;

26.3. jeigu vieno kurio nors kandidato pirmumo balsų žymos netelpa viename pirmumo balsų skaičiavimo lape, imamas kitas lapas (F4eur);

26.4. jeigu rinkimų stebėtojai ar komisijos nariai pareiškė pastabų dėl darbo grupės padarytų skaičiavimo netikslumų ir pareikalavo perskaičiuoti pirmumo balsus, šiuos balsus perskaičiuoja kita darbo grupė. Jeigu ir šios darbo grupės suskaičiuotus biuletenius reikalaujama perskaičiuoti, apylinkės rinkimų komisija balsuodama sprendžia, ar juos perskaičiuoti dar kartą;

26.5. užpildžius pirmumo balsų skaičiavimo lapus, suskaičiuojamas bendras kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius. Šis skaičius įrašomas lapo dešinėje pusėje. Visi kandidatų pirmumo balsai sudedami ir užrašomi lapo apatiniame dešiniajame kampe;

26.6. pirmumo balsų skaičiavimo lapus pasirašo skaičiavimo grupės nariai, įrašo balsų skaičiavimo pabaigos laiką;

26.7. kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius įrašomas į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo F3eur II dalies atitinkamo skyriaus 3.2 stulpelį. Baigiamas pildyti protokolas Protokolą pasirašo pirmumo balsus skaičiavę komisijos nariai. Po to kiekvieno kandidatų sąrašo biuletenių, kuriuose nepažymėti pirmumo balsai, skaičius ir gautų pirmumo balsų skaičius įrašomi į protokolo F2eur 6.6 ir 6.7 stulpelius;

26.8. visi suskaičiuoti biuleteniai sudedami į naują didįjį voką (vokus). Ten pat kartu su biuleteniais įdedamas ir didysis vokas (vokai), iš kurio (kurių) buvo išimti biuleteniai. Didysis vokas (vokai) užklijuojamas (užklijuojami), aprašomas jo turinys, šis vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės komisijos antspaudu ir įdedamas į maišą. Maišas plombuojamas ir plombos numeris įrašomas į balsų skaičiavimo protokolo F2eur II dalį.

PIRMUMO BALSŲ SKAIČIAVIMAS KITĄ KARTĄ

27. Savivaldybės rinkimų komisija, gavusi neskaičiuotus pirmumo balsus, Įstatymo 78 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka priima sprendimą dėl pirmumo balsų skaičiavimo. Rinkimų dokumentai pirmumo balsams skaičiuoti tai pačiai ar kitai rinkimų komisijai išduodami pagal aktą (pildomi du akto egzemplioriai). Išduodama:

27.1. vienas akto egzempliorius;

27.2. užplombuotas maišas su biuleteniais, kurie bus skaičiuojami;

27.3. nenaudota plomba;

27.4. apylinkės atitinkami balsų skaičiavimo protokolų blankai;

27.5. keletas nenaudotų didžiųjų vokų.

28. Savivaldybės rinkimų komisija nustato pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką.

VI. BIULETENIŲ IR KITOS RINKIMŲ MEDŽIAGOS SUDĖJIMAS Į MAIŠUS

29. Visi rinkimų dokumentai sudedami į du maišus:

29.1. padaromi didžiųjų vokų aprašai, vokai užklijuojami, antspauduojami ir sudedami į maišus;

29.2. į pirmąjį maišą pakuojami į atskirus antspauduotus ir užklijuotus vokus sudėti visi anuliuoti biuleteniai, jų nukirpti kampai, vokai, atvykimo ir svečio lapeliai, rinkėjo kortelės, apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolai (jeigu nėra skundų) ir kita panaudota ir nepanaudota rinkimų medžiaga. Užpildoma Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta maišo Nr. 1 aprašo forma (2 priedas). Maišas užrišamas ir kartu su aprašu užplombuojamas. Plombos numeris įrašomas į protokolą;

29.3. į antrąjį maišą pakuojami visi į didžiuosius vokus sudėti galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, tai yra visi biuleteniai, kurie buvo suskaičiuoti skaičiuojant balsus. Užpildoma Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta maišo Nr. 2 aprašo forma (3 priedas). Maišas užplombuojamas. Plombos numeris įrašomas į protokolą. (Maišų plombavimo vaizdinė medžiaga pridedama, 4 priedas);

30. Į maišus nededama: apylinkės galutiniai rinkėjų sąrašai, nepanaudotos plombos, nepanaudoti didieji vokai, pasirašyti balsų skaičiavimo protokolai, rinkimų apylinkės komisijos antspaudas, finansiniai dokumentai.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-21

SUSKAIČIUOTŲ

BIULETENIŲ

SKIRTUKAS

105

Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių bei kitų rinkimų dokumentų pristatymo savivaldybės rinkimų komisijai tvarkos aprašo
1 priedas

2014 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento rinkimai
2014 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos rinkimai į Europos Parlamentą

_____ SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJOS Nr. _____

_____RINKIMŲ APYLINKĖ Nr._____

PASTABA. Pildoma grafitiniu pieštuku

BIULETENIŲ SKAIČIAVIMAS

(perlenkti)

Balsuota už kandidatą _____
arba kandidatų sąrašą **(vardas, pavardė; arba sąrašo pavadinimas)**

Pluošte esančių biuletenių skaičius _____

Biuletenius skaičiavusių komisijos narių vardai, pavardės, parašai:

_____

_____

BIULETENIŲ PERSKAIČIAVIMAS

Pluošte esančių biuletenių skaičius _____

Biuletenius perskaičiavusių komisijos narių vardai, pavardės, parašai:

_____

_____

F1p

Oficialus dokumentas. Pradedamas pildyti rinkimų dienos rytą.

2014 m. gegužės 11 d.
RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMAI
_____ savivaldybės Nr. _____
_____ rinkimų apylinkės Nr. _____
BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

1. Rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius:

sąraše		**Papildomai įrašytų rinkėjų, atvykusių iš kitų apylinkių ir išbrauktų, balsavusių kitose apylinkėse**			galutinis
		+	–	=	
		+	–		
		papildomai įrašytų ir išbrauktų savoje apylinkėje			

2. Iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičius:

2a. Iš jų išduota balsuoti namuose (panaudoti, sugadinti, nepanaudoti):

3. Balsavimo dienos rinkimų dokumentų apskaita:
(liko biuletenių balsavimo dienai 2–2a)

Komisijos nario vardas ir pavardė	Komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjų parašų skaičius	Atvykimo lapelių skaičius	Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
Iš viso:					

3.7. Neišdalyti biuleteniai:
(2.–2a.– 3.2. =3.7.)

4. Nepanaudotų (anuliuotų) rinkimų biuletenių skaičius (2a+3.6+3.7=4)
(komisijos nariams išduoti, bet nepanaudoti, rinkėjų sugadinti (3.6.),
komisijos nariams neišdalyti biuleteniai (3.7), panaudoti, sugadinti ir nepanaudoti balsuojant namuose (2a)

5. Balsadėžės atidarymo laikas _____ val. _____ min.

6. Balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

7. Balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

8. Rinkimų apylinkės patalpose balsavusių rinkėjų skaičius
(šis skaičius yra lygus 6 ir 7 punktuose įrašytų skaičių sumai)

Balsadėžėje rasta biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams

Balsadėžėje rasta biuletenių mažiau, negu jų buvo išduota rinkėjams

9. Balsų, paduotų už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus, skaičius:

Kandidatai į Respublikos Prezidentus	Balsų skaičius		
	balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso
Iš viso:			

10. Balsavimo vokais gautų išorinių vokų skaičius (balsavusių namuose ir gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos)

11.1. Antspauduotų vidinių vokų skaičius

11.2. Netinkamais pripažintų (neantspauduotų) vidinių vokų skaičius (neantspaudavimo priežastys yra nurodytos Įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 3 punkte; vokai dedami į pirmą maišą)

12. Balsavimo vokais gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

13. Balsavimo vokais gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

14. Iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius
(šis skaičius lygus 8, 12, 13 punktuose įrašytų skaičių sumai)

15. Bendras rinkimų apylinkėje negaliojančių biuletenių skaičius
(šis skaičius lygus 6 ir 12 punktuose įrašytų skaičių sumai)

16. Protokolo pasirašymo laikas 2014 m. gegužės _____d. _____val. _____min.

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **sekretorius** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **nariai:**

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
(vardas ir pavardė, parašas)

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

A.V.

Visi dokumentai sudėti į du maišus.

Pirmajame maiše yra: visi anuliuoti biuleteniai, jų nukirpti kampai, vokai, neantspauduoti vidiniai vokai, atvykimo ir svečio lapeliai, rinkėjo kortelės ir kita rinkimų medžiaga. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr. _____

Antrajame maiše yra sudėti į didžiuosius vokus galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, tai yra visi biuleteniai, kurie buvo suskaičiuoti skaičiuojant balsus. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr. _____

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

R i n k i m ų s t e b ė t o j ų p r o t e s t a i i r p a s t a b o s

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu**, **neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

R i n k i m ų a p y l i n k ė j e b a l s a v u s i ų r i n k ė j ų s k a i č i u s :

☎ 10 val. _____ ☎ 14 val. _____ ☎ 19 val. _____

F2p

2014 m. gegužės 11 d.

RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMAI

_____ savivaldybės Nr. _____

rinkimų komisijos

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

1. Rinkėjų skaičius:

2. Rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičius:

3. Negaliojančių biuletenių skaičius:

4. Galiojančių biuletenių skaičius:

5. Balsų, paduotų už kandidatus į Respublikos Prezidentus, skaičius:

Kandidatai į Respublikos Prezidentus	Balsų skaičius		
	balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Vardas PAVARDĖ			
Iš viso:			

6. Protokolo pasirašymo laikas 2014 m. gegužės _____d. _____val. _____min.

Savivaldybės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos **sekretorius** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos **nariai:**

A.V.

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

R i n k i m ų s t e b ė t o j ų p r o t e s t a i i r p a s t a b o s

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu**, **neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

F1eur

2014 m. gegužės 25 d.
RINKIMAI Į EUROPOS PARLAMENTĄ

Oficialus dokumentas. Pradedamas pildyti rinkimų dienos rytą.

_____ savivaldybės Nr._
_____ rinkimų apylinkės Nr. _____
BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS (I dalis)

1. Rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius:

sąraše		Papildomai įrašytų rinkėjų, atvykusių iš kitų apylinkių ir išbrauktų, balsavusių kitose apylinkėse				galutinis
		+	–	=		
		+	–			
		papildomai įrašytų ir išbrauktų savoje apylinkėje				

2. Iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičius:

2a. Iš jų išduota balsuoti namuose (panaudoti, sugadinti, nepanaudoti):

3. Balsavimo dienos rinkimų dokumentų apskaita:
(liko biuletenių balsavimo dienai 2–2a)

Komisijos nario vardas ir pavardė	Komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius	Rinkėjų parašų skaičius	Atvykimo lapelių skaičius	Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
Iš viso:					

3.7. Neišdalyti biuleteniai:
(2.–-2a.– 3.2. =3.7.)

4. Nepanaudotų (anuliuotų) rinkimų biuletenių skaičius (2a+3.6+3.7=4)
(komisijos nariams išduoti, bet nepanaudoti, rinkėjų sugadinti (3.6.),
komisijos nariams neišdalyti biuleteniai (3.7), panaudoti, sugadinti ir nepanaudoti balsuojant namuose (2a)

5. Balsadėžės atidarymo laikas _____ val. _____ min.

6. Balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

7. Balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

8. Rinkimų apylinkės patalpose balsavusių rinkėjų skaičius
(šis skaičius yra lygus 6 ir 7 punktuose įrašytų skaičių sumai)

Balsadėžėje rasta biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams

Balsadėžėje rasta biuletenių mažiau, negu jų buvo išduota rinkėjams

9. Balsų, paduotų už kiekvienos partijos (jų koalicijos), visuomeninio rinkimų komiteto iškeltų kandidatų sąrašą, skaičius

Rinkimų numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas	Balsų skaičius		
		balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso
	Iš viso:			

10. Balsavimo vokais gautų išorinių vokų skaičius (balsavusių namuose ir gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos)

11.1. Antspauduotų vidinių vokų skaičius

11.2. Netinkamais pripažintų (neantspauduotų) vidinių vokų skaičius (neantspaudavimo priežastys yra nurodytos Įstatymo 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte; šie vokai dedami į pirmą maišą)

12. Balsavimo vokais gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius

13. Balsavimo vokais gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius

14. Iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius
(šis skaičius lygus 8, 12, 13 punktuose įrašytų skaičių sumai)

15. Bendras rinkimų apylinkėje negaliojančių biuletenių skaičius
(šis skaičius lygus 6 ir 12 punktuose įrašytų skaičių sumai)

16. Protokolo pasirašymo laikas 2014 m. gegužės _____d. _____val. _____min.

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **sekretorius** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Apylinkės rinkimų komisijos **nariai:**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(vardas ir pavardė, parašas)

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

A.V.

Visi dokumentai sudėti į du maišus.

Pirmajame maiše yra: visi anuliuoti biuleteniai, jų nukirpti kampai, vokai, neantspauduoti vidiniai vokai, atvykimo ir svečio lapeliai, rinkėjo kortelės ir kita rinkimų medžiaga. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr. _____

Antrajame maiše yra sudėti į didžiuosius vokus galiojantys ir negaliojantys biuleteniai, tai yra visi biuleteniai, kurie buvo suskaičiuoti skaičiuojant balsus. Maišas užplombuotas.

Plombos Nr. _____

R i n k i m ų s t e b ė t o j ų p r o t e s t a i i r p a s t a b o s

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu**, **neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

R i n k i m ų a p y l i n k ė j e b a l s a v u s i ų r i n k ė j ų s k a i č i u s :

☎ 10 val. _____ ☎ 14 val. _____ ☎ 19 val. _____

2014 m. gegužės 25 d. RINKIMAI Į EUROPOS PARLAMENTĄ **F2eur**

savivaldybės Nr. _____

_____ RINKIMŲ APYLINKĖS Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS
(II dalies bendrasis skyrius)

1. Pirmumo balsų skaičiavimo pradžia 2014 m. gegužės ___ d. _____ val. ____ min.

2. Pirmumo balsų skaičiavimo vietos adresas **(2–5 punktai pildomi tada, kai pirmumo balsai skaičiuojami kitą kartą)** _____

3. Kandidatų pirmumo balsus skaičiavo ir šį protokolą užpildė _____ rinkimų apylinkės Nr. _____ komisija

4. Dokumentai gauti maiše, kuris užplombuotas plomba Nr. _____

5. Didžiųjų vokų (paketų) su skaičiuojamais biuleteniais skaičius: _____

6. Biuletenių ir balsų pasiskirstymas pagal kandidatų sąrašus

Lentelė pildoma tam tikra seka pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą tvarką

Kandidatų sąrašo rinkimų numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas	Gautų balsų skaičius (perkeliamas iš protokolo I dalies 9 punkto stulpelio „iš viso“)	Skaičiuojamų biuletenių skaičius (nustatomas perskaičiavus balsus pagal didžiųjų vokų turinį)	Gautų balsų ir biuletenių skaičių skirtumas 6.5 = 6.3-6.4	Biuletenių be pirmumo balsų skaičius	Gautų pirmumo balsų suma (perkelta iš pirmumo balsų skaičiavimo lapų F4eur)
6.1	6.2.	6.3.	6.4.	6.5.	6.6.	6.7.
	Iš viso:					

7. 2014 m. gegužės _____d. _____ val. _____min. **F2eur**

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____

Apylinkės rinkimų komisijos **pirmininko pavaduotojas** _____

Apylinkės rinkimų komisijos **sekretorius** _____

Apylinkės rinkimų komisijos **nariai:** _____

A.V.

Vardas ir pavardė, parašas

Rinkimų stebėtojų protestai ir pastabos dėl pirmumo balsų skaičiavimo:

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu**, **neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

2014 m. gegužės 25 d. RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ

_____ savivaldybės Nr. ____

_____ RINKIMŲ APYLINKĖS Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

II dalies skyrius Nr. [ ]

Kandidatų sąrašo rinkimų numeris

_____ kandidatų sąrašas

(partijos (koalicijos), visuomeninio rinkimų komiteto pavadinimas)

1. Skaičiuojamų biuletenių skaičius iš protokolo F2eur 6.4 punkto [ ]

Biuleteniai su paduotais už šį kandidatų sąrašą balsais (rinkimų apylinkėje ir balsavimo vokais)

2. Biuletenių be pirmumo balsų skaičius [ ]

Skaičiuojami biuleteniai, kuriuose neįrašytas nė vienas pirmumo balsas

3. Kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius

Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas.

Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius
3.1.	3.2.	3.1.	3.2.
1		**12**	
2		**13**	
3		**14**	
4		**15**	
5		**16**	
6		**17**	
7		**18**	
8		**19**	
9		**20**	
10		**21**	
11		**22**	
Iš viso stulpelyje:		Iš viso stulpelyje:	

4. Kandidatų sąrašo gautų pirmumo balsų skaičius [ ]

Lapų, kuriuose suskaičiuoti pirmumo balsai, skaičius: [ ]

Pirmumo balsus skaičiavo apylinkės rinkimų komisijos nariai:

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

Duomenys perkelti į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo II dalies bendrojo skyriaus 6.6 ir 6.7 punktus

Apylinkės rinkimų komisijos sekretorius _____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ kandidatų sąrašo Nr.____ PIRMUMO BALSŲ SKAIČIAVIMO LAPAS Nr.___ F4eur

(partijos (koalicijos), visuomeninio rinkimų komiteto pavadinimas)

Iš viso šios partijos (koalicijos, visuomeninio rinkimų komiteto) pirmumo balsų skaičiavimo lapų _____

Kandidatų gauti pirmumo balsai

Kandidato rinkimų numeris

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		31	32	33	34	35	36	37	38	39	40		41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	Iš viso lape:	
1											1											1										1										1										1		1
2											2											2										2										2										2		2
3											3											3										3										3										3		3
4											4											4										4										4										4		4
5											5											5										5										5										5		5
6											6											6										6										6										6		6
7											7											7										7										7										7		7
8											8											8										8										8										8		8
9											9											9										9										9										9		9
10											10											10										10										10										10		10
11											11											11										11										11										11		11
12											12											12										12										12										12		12
13											13											13										13										13										13		13
14											14											14										14										14										14		14
15											15											15										15										15										15		15
16											16											16										16										16										16		16
17											17											17										17										17										17		17
18											18											18										18										18										18		18
19											19											19										19										19										19		19
20											20											20										20										20										20		20
21											21											21										21										21										21		21
22											22											22										22										22										22		22

Iš viso: | |

Pirmumo balsus skaičiavo:

1. _____ _____ _____
vardas pavardė parašas

2. _____ _____ _____
vardas pavardė parašas

2014 m. gegužės _____d. _____ val. _____min.

Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas pirmumo balsas. Jeigu pagal padarytas žymas negalima nustatyti rinkėjo valios dėl vieno ar daugiau kandidatų rinkimų numerių, laikoma, kad rinkėjas nepareiškė valios dėl tų kandidatų.

2014 m. gegužės 25 d. RINKIMAI Į EUROPOS PARLAMENTĄ

_____savivaldybės Nr. ___

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

Bendrasis skyrius

1. Rinkėjų skaičius:

2. Rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičius:

3. Negaliojančių biuletenių skaičius:

4. Galiojančių biuletenių skaičius:

5. Balsų, paduotų už kiekvienos partijos (koalicijos), visuomeninio rinkimų komiteto iškeltų kandidatų sąrašą, skaičius:

Rinkimų numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas	Balsų skaičius			Pirmumo balsų skaičius
		balsadėžėje rastų	balsavimo vokais gautų	iš viso	
5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.	5.6.
Iš viso:					

Už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius (5 punkto 5.5 stulpelyje) sutampa su atitinkamo kandidatų sąrašo skaičiuojamų biuletenių visose šios savivaldybės rinkimų komisijos apylinkėse skaičiumi, kuris nustatytas suskaičiavus pirmumo balsus arba perskaičiavus biuletenius.

Kandidatų sąrašų pirmumo balsai suskaičiuoti sudėjus visų šios savivaldybės rinkimų komisijos rinkimų apylinkių atitinkamų sąrašų kandidatų pirmumo balsus.

6. Protokolo pasirašymo laikas 2014 m. _____ _____d. _____val. _____min.

Savivaldybės rinkimų komisijos **pirmininkas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko **pavaduotojas** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos **sekretorius** _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos **nariai:**

A.V.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Pasirašyti galima tik visiškai užpildytą protokolą

R i n k i m ų s t e b ė t o j ų p r o t e s t a i i r p a s t a b o s

Pildo stebėtojas				Pildo komisija	
Stebėtojo vardas ir pavardė	Protestą, pastabų raštu **teikiu**, **neteikiu**	Protesto, pastabų lapų skaičius	Stebėtojo parašas	Priedo (protesto, pastabų) Nr.	Pirmininko arba sekretoriaus parašas

Pastaba: stebėtojų protestai ir pastabos turi būti išnagrinėti tos rinkimų komisijos, kuriai jie pareikšti. Jie yra šio protokolo neatskiriami priedai. Pirmininkas ar sekretorius juos sunumeruoja ir priedų numerius įrašo į protokolą. Jeigu stebėtojas tik įrašo protesto ar pastabų lapų skaičių, o jų nepateikia, apie tai surašomas aktas, kurį pasirašo komisijos nariai. Šis aktas pridedamas prie šio protokolo kaip neatskiriamas jo priedas.

F6eur

2014 m. gegužės 25 d. RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ

_____ savivaldybės Nr. ____

BALSŲ SKAIČIAVIMO PROTOKOLO skyrius Nr. ____

Kandidatų sąrašo rinkimų numeris

_____ kandidatų sąrašo pirmumo

(Partijos (koalicijos), visuomeninio rinkimų komiteto pavadinimas)

1. Skaičiuojamų biuletenių skaičius: ____

2. Biuletenių be pirmumo balsų skaičius: ____

3. Kandidatų gautų pirmumo balsų skaičius: ____

4. Kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius:

Rinkimų numeris	Vardas ir pavardė	Pirmumo balsų skaičius
4.1.	4.2.	4.3.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____

(vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos sekretorius _____

(vardas ir pavardė, parašas)

PIRMUMO BALSŲ PERSKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Pagal Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 83 straipsnio 6 dalį savivaldybės rinkimų komisija privalo perskaičiuoti burtais parinktoje vienoje ar keliose rinkimų apylinkėse iškelto kandidatų sąrašo ar sąrašų, už kuriuos paduoti balsai, ir to sąrašo ar sąrašų kandidatų gautus pirmumo balsus.

2. Savivaldybės rinkimų komisija, naudodamasi Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos Rinkimų dienos duomenų perdavimo posisteme (toliau – kompiuterinė programa), burtais parenka rinkimų apylinkę ar apylinkes bei kandidatų sąrašą ar sąrašus pirmumo balsams perskaičiuoti rinkimų naktį tik tada, kai visos tos savivaldybės apylinkių rinkimų komisijos pateikia savivaldybės rinkimų komisijai balsų skaičiavimo protokolus bei visą rinkimų medžiagą.

3. Perskaičiuojama 5 procentai visų savivaldybės kandidatų sąrašų, kurie reitinguojami (1 priedas)[1].

4. Kompiuterine programa atsitiktine tvarka sugeneruojamas sąrašas, kuriame nurodomi apylinkių ir kandidatų sąrašų pavadinimai. Procedūra kartojama tris kartus. Taip sudaromi trys atsitiktine tvarka sugeneruoti sąrašai su apylinkių ir kandidatų sąrašų pavadinimais.

5. Atsitiktine tvarka sugeneruoti sąrašai atspausdinami, sulankstomi, sumaišomi. Įpareigotas komisijos narys burtų būdu ištraukia iš trijų vieną.

6. Po to, kai burtų būdu yra ištraukiamas vienas iš trijų popieriuje atspausdintų sąrašų, šis sąrašas nurodomas ir kompiuterinėje programoje. Fiksuojamas ir rodomas įrašymo laikas.

7. Kompiuterinė programa burtais sugeneruoti tris sąrašus leidžia tik vieną kartą.

8. Ištraukus burtus, pirmumo balsai rinkimų naktį neperskaičiuojami, o tik paskelbiama, kas atrinkta perskaičiuoti, nustatomas balsų perskaičiavimo laikas, kurio pradžia gali būti ne anksčiau kaip 2014 m. gegužės 26 d. 12 val. ir ne vėliau kaip 14 val. Tik Vyriausiosios rinkimų komisijos įgalioto komisijos nario (Vyriausiosios rinkimų komisijos nario – savivaldybės kuratoriaus) leidimu balsai gali būti pradėti perskaičiuoti kitu laiku, kuris paskelbiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje.

9. Savivaldybės rinkimų komisija priima sprendimą, kas perskaičiuoja balsus. Kai skaičiuojami balsai, turi dalyvauti 3/5 savivaldybės rinkimų komisijos narių ir prireikus apylinkių rinkimų komisijų nariai. Rekomenduojama, kad balsus perskaičiuotų kitos rinkimų apylinkės komisijos nariai. Balsų perskaičiuoti negali tie patys jau kartą to kandidatų sąrašo balsus suskaičiavę komisijos nariai.

10. Už balsų perskaičiavimą atsako savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas.

11. Jeigu, perskaičiavus balsus, nustatomi kitokie, negu buvo nustačiusi apylinkės rinkimų komisija, balsų skaičiavimo rezultatai, perskaičiuojami visi tos rinkimų apylinkės rinkėjų balsai, paduoti už kandidatų sąrašus, kandidatų pirmumo balsai.

12. Perskaičiavus balsus, surašomas rinkimų apylinkės Balsų perskaičiavimo protokolas F3eurP (2 priedas). Šis protokolas pridedamas prie apylinkės rinkimų komisijos pasirašyto protokolo.

13. Užpildoma kandidatų sąrašų balsų perskaičiavimo suvestinė (3 priedas), kuri pridedama prie savivaldybės balsų skaičiavimo protokolo.

---

*– Patvirtinta VRK 2014-02-12 sprendimu Nr. Sp-21

[1] 1 priedo lentelė bus užpildyta ir pateikta Vyriausiajai rinkimų komisijai įregistravus kandidatus.

Pirmumo balsų perskaičiavimo
tvarkos aprašo
1 priedas

BALSŲ PERSKAIČIAVIMAS PAGAL SAVIVALDYBES

Sav. Nr.	**Savivaldybės pavadinimas**	**Apylinkių skaičius**	**2014 m. rinkimuose į Europos Parlamentą partijų, visuomeninių rinkimų komitetų iškeltų kandidatų sąrašų skaičius**	**Partijų, visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų sąrašų skaičius savivaldybėje**	**Perskaičiuojama 5 procentai kandidatų sąrašų savivaldybėje**
1	Akmenės rajono	23			
2	Alytaus miesto	24			
3	Alytaus rajono	45			
4	Anykščių rajono	36			
5	Birštono	3			
6	Biržų rajono	32			
7	Druskininkų	14			
8	Elektrėnų	15			
9	Ignalinos rajono	26			
10	Jonavos rajono	26			
11	Joniškio rajono	34			
12	Jurbarko rajono	31			
13	Kaišiadorių rajono	29			
14	Kalvarijos	17			
15	Kauno miesto	93			
16	Kauno rajono	48			
17	Kazlų Rūdos	14			
18	Kelmės rajono	40			
19	Kėdainių rajono	54			
20	Klaipėdos miesto	55			
21	Klaipėdos rajono	31			
22	Kretingos rajono	39			
23	Kupiškio rajono	24			
24	Lazdijų rajono	30			
25	Marijampolės	39			
26	Mažeikių rajono	38			
27	Molėtų rajono	24			
28	Neringos	3			
29	Pagėgių	11			
30	Pakruojo rajono	38			
31	Palangos miesto	7			
32	Panevėžio miesto	29			

Sav. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Apylinkių skaičius	2014 m. rinkimuose į Europos Parlamentą partijų, visuomeninių rinkimų komitetų iškeltų kandidatų sąrašų skaičius	Partijų, visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų sąrašų skaičius savivaldybėje	Perskaičiuojama 5 procentai kandidatų sąrašų savivaldybėje
33	Panevėžio rajono	41			
34	Pasvalio rajono	35			
35	Plungės rajono	28			
36	Prienų rajono	30			
37	Radviliškio rajono	42			
38	Raseinių rajono	46			
39	Rietavo	8			
40	Rokiškio rajono	39			
41	Skuodo rajono	22			
42	Šakių rajono	34			
43	Šalčininkų rajono	36			
44	Šiaulių miesto	34			
45	Šiaulių rajono	39			
46	Šilalės rajono	27			
47	Šilutės rajono	38			
48	Širvintų rajono	24			
49	Švenčionių rajono	27			
50	Tauragės rajono	34			
51	Telšių rajono	33			
52	Trakų rajono	28			
53	Ukmergės rajono	39			
54	Utenos rajono	30			
55	Varėnos rajono	32			
56	Vilkaviškio rajono	44			
57	Vilniaus miesto	149			
58	Vilniaus rajono	53			
59	Visagino	16			
60	Zarasų rajono	24			
Iš viso:		**2004**			

_____ savivaldybės Nr. ____

_____ RINKIMŲ APYLINKĖS Nr. ___

BALSŲ PERSKAIČIAVIMO PROTOKOLAS

II dalies skyrius Nr. ____
Kandidatų sąrašo rinkimų numeris

_____ kandidatų sąrašas
(partijos (koalicijos), visuomeninio rinkimų komiteto pavadinimas)

1. Perskaičiuojamų biuletenių skaičius perkeliamas iš F3eur protokolo II dalies šio kandidatų sąrašo skyriaus: ____

2. Biuletenių, be pirmumo balsų, skaičius perkeliamas iš F3eur protokolo II dalies šio kandidatų sąrašo skyriaus: ____

3. Kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius

Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas. ***Pirmiausia įrašoma perskaičiuotų (P) balsų skaičius, palyginimui įrašoma suskaičiuotų (S) balsų skaičius. Jeigu skaičiai nesutampa, kandidatų rinkimų numeris pažymimas.***

Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius		Kandidato rinkimų numeris	Gautų pirmumo balsų skaičius	
3.1.	3.2.		3.1.	3.2.	
	P	**S**		**P**	**S**
1			**12**		
2			**13**		
3			**14**		
4			**15**		
5			**16**		
6			**17**		
7			**18**		
8			**19**		
9			**20**		
10			**21**		
11			**22**		
Iš viso stulpelyje:			Iš viso stulpelyje:		

4. Kandidatų sąrašo gautų pirmumo balsų skaičius:

P	**S**

Lapų, kuriuose **perskaičiuoti** pirmumo balsai, skaičius: ____

Pirmumo balsus **perskaičiavo** rinkimų komisijos nariai:

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ (vardas ir pavardė, parašas)

_____ (savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisijos pavadinimas)

_____ (savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisijos pavadinimas)

Maišas atidarytas. Sugadintos plombos Nr. ____

Maišas užplombuotas. Naujos plombos Nr. ____

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ (vardas ir pavardė, parašas)

Savivaldybės rinkimų komisijos sekretorius _____ (vardas ir pavardė, parašas)

Pirmumo balsų perskaičiavimo tvarkos aprašo
3 priedas

BALSŲ PERSKAIČIAVIMO SUVESTINĖ

Sąrašas sudarytas 2014 m. gegužės 26 d. _____ val. VRK informacinės sistemos atsitiktinio parinkimo metodu. Atrinkti kandidatų sąrašai:

Eil. Nr.	Rinkimų apylinkės pavadinimas ir numeris	Kandidatų sąrašo pavadinimas ir numeris	Perskaičiavimo rezultatai (sutampa, nesutampa)	Perskaičiavimo rezultatų įvertinimas

Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

Savivaldybės rinkimų komisijos sekretorius _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

8. KITA INFORMACIJA

4 priedas

RINKIMŲ APYLINKĖS DOKUMENTŲ PATEIKIMAS SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJAI

	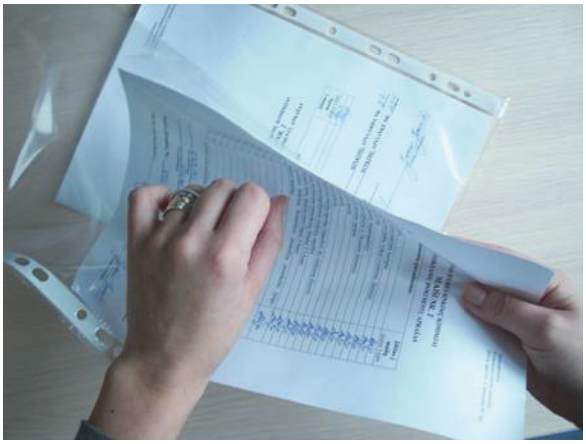
1. Užpildykite maišų Nr. 1 ir Nr. 2 aprašus.	2. Įdėkite užpildytus aprašus į įmautes.
3. Užlenkite lapo viršų, kad lapo pritvirtinimas prie maišo būtų stipresnis, ir išmuškite skyles.	4. Perverkite per lapus plombas.
5. Užplombuokite maišą ir patikrinkite, ar tvirtai užplombavote.	6. Maišai paruošti pateikimui savivaldybės rinkimų komisijai.

Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių bei kitų rinkimų dokumentų pristatymo savivaldybės rinkimų komisijai tvarkos aprašo 2 priedas

SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJAI

MAIŠE NR. 1

PATEIKIAMŲ DOKUMENTŲ APRAŠAS

Eil. Nr.	**Dokumento pavadinimas**	**Įdėtas į maišą** (įrašyti TAIP)
1.	Anuliuoti biuleteniai	
2.	Anuliuotų biuletenių nukirpti kampai	
3.	Panaudoti balsavimo vokai (vidiniai, išoriniai)	
4.	Nepanaudoti vokai (po pakartotinio balsavimo ar EP rinkimų)	
5.	Kvitai (panaudoti; nepanaudoti po pakartotinio balsavimo ar EP rinkimų)	
6.	P6 prašymai (užpildyti ir likusios formos, po pakartotinio balsavimo ar EP rinkimų)	
7.	Balsavimo namuose sąrašai, po pakartotinio balsavimo ar EP rinkimų	
8.	Atvykimo lapeliai	
9.	Svečio lapeliai	
10.	Rinkėjo kortelės	
11.	Išankstiniai rinkėjų sąrašai (naudoti iki rinkimų dienos)	
12.	Išankstiniai pagalbiniai rinkėjų sąrašai	
13.	Balsų skaičiavimo protokolų juodraščiai	
14.	Apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolai (jeigu nebuvo skundų)	
15.	Pirmumo balsų skaičiavimo lapai F4eur	
16.	*	
17.	*	
18.	*	
19.	*	
20.	*	
21.	*	
22.	*	

* - įrašoma kita panaudota ir nepanaudota rinkimų medžiaga.

SAVIVALDYBĖS NR. _____

(Pavadinimas)

RINKIMŲ APYLINKĖ NR. _____

(Pavadinimas)

Maišo plombos Nr. _____

Maišą sukomplektavo _____

(Parašas) (Vardas ir pavardė)

Apylinkės rinkimų komisijos protokolų pildymo, balsų ir pirmumo balsų skaičiavimo, rinkimų biuletenių bei kitų rinkimų dokumentų pristatymo savivaldybės rinkimų komisijai tvarkos aprašo 3 priedas

SAVIVALDYBĖS RINKIMŲ KOMISIJAI

MAIŠE NR. 2

PATEIKIAMŲ DOKUMENTŲ APRAŠAS

Eil. Nr.	**Dokumento pavadinimas**	**Įdėtas į maišą** (įrašyti TAIP)
1.	Galiojantys biuleteniai	
2.	Negaliojantys biuleteniai	

_____ SAVIVALDYBĖS NR. _____
(Pavadinimas)

_____ RINKIMŲ APYLINKĖ NR. _____
(Pavadinimas)

Maišo plombos Nr. _____

Maišą sukomplektavo

_____
(Parašas) (vardas ir pavardė)

Forma **B1** patvirtinta
Lietuvos Respublikos
vyriausiosios rinkimų komisijos
2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. Sp-21

2014 M. GEGUŽĖS 11 D. RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMAI
2014 M. GEGUŽĖS 25 D. RINKIMAI Į EUROPOS PARLAMENTĄ

RINKIMŲ BIULETENIŲ PERDAVIMO VYRIAUSIAJAI RINKIMŲ KOMISIJAI AKTAS

(savivaldybės rinkimų komisija aktą perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai po kiekvieno rinkimų balsavimo kartu su visa rinkimų medžiaga)

-2014 _____ - _____

_____ savivaldybės Nr. ___ rinkimų komisija perduoda,
(pavadinimas)
o Vyriausioji rinkimų komisija priima galiojančius ir negaliojančius rinkimų biuletenius.

Rinkimų dokumento pavadinimas		**Gauta**		**Grąžinta**	
		Vnt.	nuo Nr. iki Nr.	Panaudoti (vnt.)	Anuliuoti (vnt.)
Rinkimų biuleteniai	Respublikos Prezidento				
	Europos Parlamento				
	Iš viso: (vnt.)				

Perdavė
Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

Priėmė
Vyriausiosios rinkimų komisijos vyr. specialistas _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

APYLINKĖS RINKIMŲ KOMISIJOS SVARBIAUSI ATLIEKAMI DARBAI

2014 m. gegužės 11 d. ir gegužės 25 d.

Prašome atliktus darbus pažymėti varnele

Iki balsavimo pradžios

Iki 7:00

☐ Patikrinama, ar tinkamai įrengta balsavimo patalpa, ar tinkamai įrengtos balsavimo kabinos – ar jose nėra pašalinių daiktų, ar iškabinti kandidatų sąrašai, ar yra rašymo priemonės

☐ Patikrinama, ar visi komisijos nariai segi pažymėjimus

☐ Registruojami atvykę stebėtojai. Patikrinama, ar jie segi pažymėjimus

☐ Paskirstomos komisijos nariams jų atliekamos funkcijos, paruošiamos darbo vietos

☐ Apylinkės rinkimų komisijos antspaudu antspauduojami biuleteniai

☐ Išdalinami komisijos nariams rinkėjų sąrašai ir rinkimų biuleteniai (iš savivaldybės rinkimų komisijos gautas visas biuletenių skaičius bei kiekvienam komisijos nariui išduotų biuletenių skaičius įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą)

☐ Išduodami komisijos nariui atvykimo lapeliai. (Komisijos narys (nariai) atvykstančius balsuoti žymi kompiuterinėje programoje ABRIS)

☐ Patikrinama, ar balsadėžė tuščia, ir ji antspauduojama (susirinkus 3/5 komisijos narių)

7:00

☐ Skelbiama balsavimo pradžia ir atidaroma balsavimo patalpa

7:00 – 20:00 Balsavimas

☐ **10:00** Prisijungus prie ADV sistemos perduodamas savivaldybės rinkimų komisijai balsavusių rinkėjų skaičius

☐ **iki 11:00** Priimami iš savivaldybės rinkimų komisijos balsavusių paštu rinkėjų vokai, ir jie pridedami prie namuose balsavusių rinkėjų vokų

☐ **14:00** Prisijungus prie ADV sistemos perduodamas savivaldybės rinkimų komisijai balsavusių rinkėjų skaičius

☐ **19:00** Prisijungus prie ADV sistemos perduodamas savivaldybės rinkimų komisijai balsavusių rinkėjų skaičius

☐ **20:00** Uždaroma balsavimo patalpa (patalpoje ar už durų eilėje esantiems rinkėjams turi būti leidžiama balsuoti)

☐ Baigus balsavimą paskutiniam patalpoje esančiam rinkėjui, skelbiama balsavimo pabaiga

☐ Užantspauduojama balsadėžės plyšys

Nuo 20:00 iki balsadėžės atidarymo

☐ Komisijos nariai suskaičiuoja ir komisijos sekretoriui praneša: išduotų biuletenių skaičių, rinkėjų parašų sąrašuose skaičių, atvykimo lapelių skaičių, nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičių (šie skaičiai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą)

☐ Suskaičiuojami visi nepanaudoti biuleteniai, jie anuliuojami nukerpant jų dešinįjį viršutinį kampą

☐ Anuliuoti biuleteniai sudedami į didįjį voką, vokas užklijuojamas, užantspauduojamas

☐ Parengiama vieta balsų skaičiavimui (sustumiami stalai, ant jų neturi būti jokių kitų dokumentų, rašymo priemonių)

☐ Komisijos nariai supažindinami su balsų skaičiavimo tvarka

Balsadėžės atidarymas ir balsų skaičiavimas

☐ Apžiūrima balsadėžė (ar nepažeisti antspaudai, ar nėra kitų požymių, rodančių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti biuletenius). Jei balsadėžė buvo pažeista, dėl to surašomas aktas ir balsai neskaičiuojami

☐ Atidaroma balsadėžė, biuleteniai sudedami ant stalų ir pradedami skaičiuoti balsai (balsų skaičiavimo tvarka, patvirtinta 2014 m. vasario 12 d. VRK sprendimu Nr. Sp-21)

☐ Balsų skaičiavimo rezultatai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą (juodraštį)

 Pradedami skaičiuoti balsavimo vokais paduoti balsai

 Balsų skaičiavimo rezultatai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą (juodraštį)

 Protokolo duomenys suvedami į ADV sistemą ir taip perduodami į savivaldybės rinkimų komisiją

 Biuleteniai supakuojami, sudedami į didžiuosius vokus, padaromi vokų aprašai

 Vokai ir kiti dokumentai sudedami į du maišus; padaromi maišų aprašai, užplombuojama

 Balsų skaičiavimo protokolai, abu maišai pristatomi į savivaldybės rinkimų komisiją

ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PROTOKOLAS

2014 m. _____ ____d. ___val. Nr.___

_____
(surašymo vieta)

Aš, _____savivaldybės (Nr.__) _____apylinkės rinkimų komisijos (Nr.__) narys _____, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 259, 259(1), 260 straipsniais surašiau asmeniui

DUOMENYS APIE TRAUKIAMĄ ATSAKOMYBĖN ASMENĮ

1. Vardas, pavardė _____
2. Gimimo data ir vieta _____
3. Adresas, telefono Nr. _____
4. Darbo (mokymosi) vieta ir adresas, telefonas Nr. _____
5. Pareigos _____
6. Ar buvo baustas administracinėmis nuobaudomis, jei buvo kada ir už ką _____

_____

7. Asmens tapatybę liudijantis dokumentas _____

_____
(serija, numeris, kada ir kieno išduotas)

šį protokolą už tai, kad

(kur, kada, kas įvykdė teisės pažeidimą ir kuo jis pasireiškė; Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso arba kito įstatymo ar normatyvinio akto, numatančio atsakomybę už šį pažeidimą, straipsnis; kaltės įrodymai)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, konstatuoju, kad _____ pažeidė Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo_____ straipsnio_____ dalį, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo ____ straipsnio____ dalį, Lietuvos Respublikos Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo _____ straipsnio____ dalį, ir taip pažeidė Lietuvos Respublikos ATPK _____ straipsnio _____dalies nuostatas.

Faktą patvirtina liudytojai:

1. _____
2. _____
3. _____

(vardas, pavardė) (gyvenamosios vietos adresas) (liudytojo parašas)

TRAUKIAMO ADMINISTRACINĖN ATSAKOMYBĖN ASMENS PASIAIŠKINIMAS (PASTABOS)

Protokolas surašytas dviem egzemplioriais. Su protokolu esu supažindintas ir man išaiškintos teisės ir pareigos, numatytos Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 272 straipsnyje. Protokolo kopiją gavau.

_____
(asmens parašas)

_____ _____ _____
(surašiusiojo protokolą pareigos) (parašas) (vardas, pavardė)

INFORMACIJA APIE
VYRIAUSIĄJĄ RINKIMŲ KOMISIJĄ

Adresas: Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija
Gynėjų g. 8
LT 01109 Vilnius

Telefonas: (8-5) 239 6969
Faksas: (8-5) 239 6960

Elektroninis paštas: rinkim@vrk.lt
Interneto svetainė: http://www.vrk.lt

KOMISIJOS NARIAI

Zenonas **VAIGAUSKAS**	komisijos pirmininkas	mob. 8 698 42282 (8~5) 239 6961 zenonas.vaigauskas@vrk.lt
Laura **MATJOŠAITYTĖ**	komisijos pirmininko pavaduotoja	mob. 8 611 34803 laura.matjosaityte@vrk.lt
Elena **MASNEVAITĖ**	komisijos pirmininko pavaduotoja, komisijos sekretorė	mob. 8 614 91717 elena.masnevaite@vrk.lt
Valdas **BENKUNSKAS**	komisijos narys	mob. 8 693 59847 valdas.benkunskas@vrk.lt
Laura **GUMULIAUSKIENĖ**	komisijos narė	mob. 8 610 04495 laura.gumuliauskiene@vrk.lt
Julius **JASAITIS**	komisijos narys	mob. 8 616 19178 julius.jasaitis@vrk.lt
Vygandas **KASTANAUSKAS**	komisijos narys	mob. 8 659 26280 vygandas.kastanauskas@vrk.lt
Ligita **KLAPAVŠČIUK**	komisijos narė	mob. 8 612 49207 ligita.klapavsciuk@vrk.lt
Irena **MALINAUSKIENĖ**	komisijos narė	mob. 8659 58037 irena.malinauskiene@vrk.lt
Danutė **MARKELIŪNIENĖ**	komisijos narė	mob. 8 616 19182 danute.markeliuniene@vrk.lt
Svetlana **MISEVIČIENĖ**	komisijos narė	mob. 8 659 68634 svetlana.miseviciene@vrk.lt
Rokas **STABINGIS**	komisijos narys	mob. 8 663 74316 rokas.stabingis@vrk.lt
Jonas **UDRIS**	komisijos narys	mob. 8 616 19283 jonas.udris@vrk.lt
Valdemar **URBAN**	komisijos narys	mob. 8 659 58038 valdemar.urban@vrk.lt
Živilė **VERBYLAITĖ**	komisijos narė	mob. 8 616 19267 zivile.verbylaite@vrk.lt
Justinas **ŽILINSKAS**	komisijos narys	mob. 8 663 61901 justinas.zilinskas@vrk.lt

SEKRETORIATAS

Rinkimų organizavimo skyrius

Reda **DANIŠKEVIČIŪTĖ**	vedėja	mob. 8 616 19295 (8~5) 239 6969	reda.daniskeviciute@vrk.lt
Tomas **JAKUTIS**	vyriausiasis specialistas	mob. 8 616 18990 (8~5) 239 6968	tomas.jakutis@vrk.lt
Roma **RIMAVIČIŪTĖ**	vyriausioji specialistė	mob. 8 616 18987 (8~5) 239 6967	roma.rimaviciute@vrk.lt
Jurgita **BRUŽAITĖ**	pirmininko referentė	mob. 8 616 19005 (8~5) 239 6902	jurgita.bruzaite@vrk.lt
Jonas **SPAIČYS**	darbuotojas kuruoja 1855	mob. 8659 89383 (8~5) 239 6977	jonas.spaicys@vrk.lt
Mindaugas **SKAČKAUSKAS**	darbuotojas kuruoja balsavimą užsienyje	mob. 8 620 75079 (8~5) 239 6218	mindaugas.skackauskas@lrs.lt

Finansų skyrius

Danguolė **JAKŠTIENĖ**	vedėja	mob. 8 616 18992 (8~5) 239 6966	danguole.jakstiene@vrk.lt
Jūratė **KLEVINSKIENĖ**	vyriausioji specialistė	mob. 8 616 18965 (8~5) 239 6965	jurate.klevinskiene@vrk.lt
Inga **BUČINSKIENĖ**	vyriausioji specialistė	(8~5) 239 6962	inga.bucinskiene@vrk.lt
Laima **KUČINSKIENĖ**	darbuotoja	(8~5) 239 6933	laima.kucinskiene@vrk.lt

Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyrius

Lina **PETRONIENĖ**	vedėja	mob. 8 620 75010 (8~5) 239 6986	lina.petroniene@vrk.lt
Janina **LATVIENĖ**	vyriausioji specialistė	mob. 8 616 18964 (8~5) 239 6964	janina.latviene@vrk.lt
Laima **LAZAUSKIENĖ**	vyriausioji specialistė	mob. 8 616 18997 (8~5) 239 6989	laima.lazauskiene@vrk.lt
Rimantė **IVAŠKOVAITĖ**	darbuotoja	(8~5) 239 6900	rimante.ivaskovaite@vrk.lt

Kompiuterinių technologijų skyrius

Jurga **AUGUSTAITYTĖ**	vedėja	mob. 8 616 19001 (8~5) 239 6963	jurga.augustaityte@vrk.lt
Kristina **IVANAUSKAITĖ**	vyriausioji specialistė	mob. 8 616 19254 (8~5) 239 6982	kristina.ivanauskaite@vrk.lt
Darius **GAIŽAUSKAS**	vyriausiasis specialistas	(8~5) 239 6976	darius.gaizauskas@vrk.lt
Eglė **BUZAITĖ**	darbuotoja	(8~5) 239 6970	egle.buzaite@vrk.lt
Audronė **MILAŠIŪNIENĖ**	darbuotoja	(8~5) 239 6528	audrone.milasiuniene@vrk.lt

VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ KURUOJAMOS SAVIVALDYBĖS

Eil. Nr.	Komisijos nariai	Savivaldybės
1	Ligita KLAPAVŠČIUK Irena MALINAUSKIENĖ	Kauno m.; Kauno raj.; Kėdainių raj.
2	Vygandas KASTANAUSKAS Laura MATJOŠAITYTĖ	Alytaus m.; Alytaus raj.; Druskininkų; Jurbarko raj.; Kalvarijos; Kazlų Rūdos; Lazdijų raj.; Marijampolės; Raseinių raj.; Šakių raj.; Tauragės raj.; Vilkaviškio raj.
3	Laura GUMULIAUSKIENĖ Justinas ŽILINSKAS	Akmenės raj.; Joniškio raj.; Kelmės raj.; Pakruojo raj.; Mažeikių raj.; Radviliškio raj.; Šiaulių m.; Šiaulių raj.; Telšių raj.,
4	Valdas BENKUNSKAS Svetlana MISEVIČIENĖ	Klaipėdos m.; Klaipėdos raj.; Kretingos raj.; Neringos; Pagėgių; Palangos m.; Plungės raj.; Rietavo; Skuodo raj.; Šilalės raj.; Šilutės raj.
5	Julius JASAITIS Rokas STABINGIS	Birštono; Elektrėnų; Jonavos raj.; Kaišiadorių raj.; Molėtų raj.; Prienų raj.; Širvintų raj.; Trakų raj.; Ukmergės raj.; Varėnos raj.
6	Elena MASNEVAITĖ Valdemaras URBAN Živilė VERBYLAITĖ	Vilniaus m.; Vilniaus r. Šalčininkų raj.
7	Danutė MARKELIŪNIENĖ Jonas UDRIS	Anykščių raj.; Biržų raj.; Ignalinos raj.; Kupiškio raj.; Panevėžio m.; Panevėžio raj.; Pasvalio raj.; Rokiškio raj. Švenčionių raj.; Utenos raj.; Visagino; Zarasų raj.

UŽRAŠAMS

UŽRAŠAMS

UŽRAŠAMS

RINKIMŲ ORGANIZATORIAUS KNYGA
RENGIANT IR VYKDANT
2014 m. gegužės 11 d.
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMUS
2014 m. gegužės 25 d.
RINKIMUS Į EUROPOS PARLAMENTĄ

Tiražas 8 000 egz.
Išleido Lietuvos Respublikos Vyriausioji rinkimų komisija
Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius

Spausdino UAB „LODVILA“
www lodvila.lt